

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย
ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ
มีนาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร	๑ - ๒
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐	
๒.๑ แผนระดับที่ ๑ - ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐	๓ - ๕
๒.๒ แผนระดับที่ ๒	
๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐	๕ - ๑๗
๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๑๗ - ๑๙
๒.๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๒๐ - ๒๑
๒.๓ แผนระดับที่ ๓	
๒.๓.๑ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐	๒๒ - ๒๓
๒.๓.๒ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๗๐)	๒๓ - ๒๔
๒.๓.๓ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๒๔ - ๒๕
๒.๓.๔ แผนปฏิบัตินโยบายการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๕ - ๒๖
๒.๓.๕ แผนปฏิบัตินโยบายการกระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๖ - ๒๗
๒.๓.๖ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๗ - ๒๘
๒.๓.๗ แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๒๘ - ๒๙
แผนภาพความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ	๓๐
ส่วนที่ ๓ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
๑. สถานการณ์ด้านอาหารของประเทศไทย	๓๑
๑.๑ ระดับโลกและภูมิภาค	๓๑
๑.๒ ระดับประเทศ	
๑.๒.๑ สถานะความมั่นคงด้านอาหาร	๓๒ - ๓๔
๑.๒.๒ คุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร	๓๕ - ๓๘
๑.๒.๓ สถานการณ์ด้านโภชนาการ	๓๘ - ๔๖
๒. สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
๒.๑ วิสัยทัศน์	๔๗
๒.๒ วัตถุประสงค์	๔๗
๒.๓ เป้าหมายและตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๔๘ - ๕๐
๒.๔ แนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๕๒ - ๕๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคงอาหาร	๕๕ - ๖๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร	๖๓ - ๗๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านอาหารศึกษา	๗๒ - ๗๗
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการ	๗๘ - ๗๙
ส่วนที่ ๔ กลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๘๐ - ๘๒

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก	
● แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
ภาคผนวก ก แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วย โมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐	๘๔
ภาคผนวก ข แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐)	๘๕
ภาคผนวก ค แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๘๖
ภาคผนวก ง แผนปฏิบัติการบริหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๘๗
ภาคผนวก จ แผนปฏิบัติการกระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๘๘
ภาคผนวก ฉ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๘๙
ภาคผนวก ช แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๙๐
● โครงการสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหาร ของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
ภาคผนวก ซ โครงการสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการ จัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๙๑ - ๑๒๕

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	เปรียบเทียบจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลบนฉลากอาหาร เพื่อลดการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม และการบริโภคอาหารปลอดภัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ	๔๖
๒	เปรียบเทียบจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ	๔๖

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนภาพความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ	๓๐
๒	ดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ค.ศ. ๒๐๒๑)	๓๒
๓	ความชุกของภาวะขาดสารอาหารของประชากรไทยในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๙	๓๓
๔	ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารของประชากรไทยในระดับรุนแรง	๓๔
๕	จำนวนใบรับรองของผู้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสินค้าเกษตร Good Agricultural Practice (GAP) ด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕	๓๖
๖	แผนภูมิร้อยละผลิตภัณฑ์อาหารที่ผ่านมาตรฐาน	๓๗
๗	ระดับความเชื่อมั่นต่อองค์กรที่สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร	๓๗
๘	แผนภูมิแสดงข้อมูลระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการคุณภาพและความปลอดภัย	๓๘
๙	สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในช่วง ๖ เดือนแรก	๓๙
๑๐	สถานการณ์ความชุกของโลหิตจางในหญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ ๑๕-๔๔ ปี ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๖-๒๕๖๓	๔๐
๑๑	สถานการณ์ภาวะโภชนาการในเด็กอายุ ๐-๕ ปี ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๖๓	๔๑
๑๒	ระดับทุพโภชนาการในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ในภูมิภาคอาเซียน	๔๑
๑๓	สถานการณ์ภาวะโภชนาการในเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔๒
๑๔	สถานการณ์โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (ภาวะอ้วน เบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง) ในประชาชนไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๒	๔๓
๑๕	ชุดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลบนฉลากอาหาร เพื่อลดการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม และการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย	๔๕
๑๖	แผนภาพความเชื่อมโยงเป้าหมายและตัวชี้วัดหลักของแต่ละกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๕๑

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดให้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติทำหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศในด้านความมั่นคงอาหาร คุณภาพอาหาร ความปลอดภัยอาหาร และอาหารศึกษา คณะกรรมการอาหารแห่งชาติจึงได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหาร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ขึ้น ให้มีความต่อเนื่องกับกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ มีมติเห็นชอบ**กรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)** ซึ่งประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่

- (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหาร
- (๒) ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร
- (๓) ยุทธศาสตร์ด้านอาหารศึกษา
- (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ

และเป้าหมาย (common goal) จำนวน ๖ เป้าหมาย ได้แก่

- เป้าหมาย ๑ จำนวนคนขาดแคลนอาหารลดลง
- เป้าหมาย ๒ ปริมาณการสูญเสียและขยะอาหารลดลง
- เป้าหมาย ๓ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารเพิ่มขึ้น
- เป้าหมาย ๔ มูลค่าการค้าอาหารเพิ่มขึ้น
- เป้าหมาย ๕ จำนวนคนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (ขาดและเกิน) ลดลง
- เป้าหมาย ๖ มีกลไกประสานงานกลางและบูรณาการดำเนินงาน

อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ด้วยการพัฒนามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบการจำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ โดยมียุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นแผนระดับที่ ๑ ซึ่งใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับ ๒ และระดับ ๓ ให้เชื่อมโยงสอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย จึงได้ถูกจัดทำขึ้นเป็นแผนระดับ ๓ โดยอ้างอิงกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) จัดเป็นแผนระดับที่ ๓ ซึ่งมีการบูรณาการการดำเนินงานมากกว่า ๑ หน่วยงาน จึงมีความจำเป็นต้องเข้าสู่อการพิจารณาและรับทราบของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถ่ายทอดแผนปฏิบัติการไปสู่แผนปฏิบัติราชการของแต่ละหน่วยงาน และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเชื่อมโยงทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับอาหารจากภาคการเกษตร การแปรรูป การบริการ สุขภาพผู้บริโภค ตลอดจนถึงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวการบริการและการค้า โดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นหลักคิดพื้นฐาน และมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในหลายด้าน เช่น ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านสาธารณสุข รวมทั้งสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ซึ่งมีความจำเป็นต้องบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละมิติให้มีเป้าหมายและทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๑ แผนระดับที่ ๑ - ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

(๑) เป้าหมาย กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านความมั่นคง

ข้อ ๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหาร ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร และยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในแง่ของความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยเฉพาะด้านการพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติด้านอาหาร เช่น โครงการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมด้านอาหารระดับจังหวัด และโครงการปฏิทินผลผลิตเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด เพื่อการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ เป็นต้น

๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๑) เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ข้อ ๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า

ข้อ ๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในการสร้างมูลค่าและให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ทั้งด้านการเกษตรสร้างมูลค่า ซึ่งประกอบด้วย (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูป และ (๕) เกษตรอัจฉริยะ และการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพต่อยอดสินค้าเกษตรไทยเพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่ามุ่งสู่อุตสาหกรรมชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น สารสกัดจากสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เกล็ดเคมีภัณฑ์ เป็นต้น บนพื้นฐานของการวิจัยและพัฒนา และนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ต่อยอดเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น

๓) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

(๑) เป้าหมาย

๑.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๑.๒ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและจัดการตนเองเพื่อสร้าง

สังคมคุณภาพ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ข้อ ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหาร มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในการจัดสรรและถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร รวมถึงการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน เป็นการสร้างความมั่นคงทางอาชีพเพื่อผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร

๔) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๑) เป้าหมาย สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ข้อ ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์อาหารศึกษา มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในเรื่องอาหารศึกษา ส่งเสริมและสร้างความรู้ ความตระหนักให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อาหาร และเกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างความตระหนักในการบริโภคอาหารเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคนในทุกช่วงวัย เริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมของหญิงวัยเจริญพันธุ์ก่อนตั้งครรภ์เพื่อให้เด็กที่คลอดมีการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ

๕) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๑) เป้าหมาย

ข้อ ๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

ข้อ ๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนเศรษฐกิจสีเขียว

ข้อ ๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ความมั่นคงอาหาร มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักการและแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ คือ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร เพื่อให้เพียงพอต่อการเกษตรและการผลิตอาหาร คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- (๑) เป้าหมาย ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- (๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
ข้อ ๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น
- (๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ มีการดำเนินโครงการสำคัญโดยบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารให้มีความครอบคลุม ทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน และสอดคล้องสากล รวมทั้งการติดตามประเมินปัญหาและอุปสรรคจากการบังคับใช้กฎหมาย และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงข้อกำหนดของกฎหมายและกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติประเด็นกฎหมายที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็นโดย (๑) ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลง (๒) มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น และ (๓) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และมีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้อกฎหมาย

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐

(๑) ประเด็นที่ ๑ ความมั่นคง

๑.๑ เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมายที่ ๒ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

๑.๒ แผนย่อย ๓.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อ

ความมั่นคงของชาติ

● แนวทางการพัฒนา

ข้อ ๓ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทาง ระบบ กลไกการบริหารจัดการ ตลอดถึงแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกันในทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกระดับการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดถึงพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนาศักยภาพระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติ และจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการ มุ่งเน้นให้หน่วยงานได้มีการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แนวทางปฏิบัติ ให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติ การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนและเฝ้าระวัง ระบบการสื่อสาร การมีเลขหมายฉุกเฉินเลขหมายเดียวทั่วประเทศ การจัดการข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การพัฒนาทีมปฏิบัติการเฉพาะกิจ การบูรณาการการทำงานระหว่างพลเรือนและทหาร การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรให้ความรู้ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมและการ

ฝึกซ้อมในการทดสอบแผน แนวทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ (๒) การเสริมสร้างความเชื่อมั่น ภูมิคุ้มกัน และศักยภาพของทุกภาคส่วนให้มีความตระหนักรู้และความเข้มแข็งร่วมกันในลักษณะประชารัฐ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเอกชน การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและกลไกการประสานงาน การเสริมสร้างการตระหนักรู้และจิตสำนึกด้านความมั่นคง การกระจายข้อมูลข่าวสารด้านการเตรียมพร้อมที่หลากหลายให้ประชาชน ได้รับทราบ อาทิ แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย พื้นที่หลบภัย และแผนอพยพ และส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนภัยพิบัติของชุมชนเพื่อสนับสนุนในการบริหารจัดการและฟื้นฟูชุมชนจากภัยพิบัติ (๓) การเสริมสร้างความร่วมมือการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามกับต่างประเทศโดยส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมกับต่างประเทศ ภายใต้กลไกความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ประชาคมอาเซียน และกลุ่มภูมิภาคอื่น เสริมสร้างความร่วมมือการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ ผ่านการฝึกซ้อมร่วม และการมีแผนอพยพคนไทยในต่างประเทศกรณีเกิดวิกฤตการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนไทยในต่างประเทศ และ (๔) การบริหารจัดการยุทธศาสตร์มีการบูรณาการและผนึกกำลังในลักษณะหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ โดยการบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ การผนึกกำลังร่วมกันเป็นภาคีเครือข่ายในลักษณะหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ การเชื่อมโยงการทำงานกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และ แผนที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนได้มีการกำหนดแผนหรือแนวทางดำเนินการแผนบริหารธุรกิจต่อเนื่อง ตลอดจนมีการบูรณาการแผนในทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่นจนถึงส่วนกลาง

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหาร ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร และยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในแง่ของความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยเฉพาะด้านการพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติด้านอาหาร เช่น โครงการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมด้านอาหารระดับจังหวัด และโครงการปฏิทินผลผลิตเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด เพื่อการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ เป็นต้น

(๒) ประเด็นที่ ๓ การเกษตร

๒.๑ เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมายที่ ๑ ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

๒.๒ แผนย่อย ๓.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

- **แนวทางการพัฒนา**

ข้อ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาด สม่่าเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

ข้อ ๒ ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ข้อ ๓ สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

- เป้าหมายของแผนย่อย

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารมีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปอาหารในระดับครัวเรือนชุมชนและท้องถิ่น เพื่อลดการสูญเสียและเพิ่มมูลค่าของอาหาร รวมทั้งนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นจุดขายให้กับผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งเป็นการสร้างรายได้และสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน รวมถึงเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๓ แผนย่อย ๓.๒ เกษตรปลอดภัย

- แนวทางการพัฒนา

ข้อ ๑ สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งจากการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

ข้อ ๒ พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ข้อ ๓ ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรและพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยและการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล

ข้อ ๔ สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสม และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

ข้อ ๕ สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารมีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพ ปรับปรุงและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านสินค้าเกษตรและอาหารรองรับสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต และพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสม รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๔ แผนย่อย ๓.๓ เกษตรชีวภาพ

- **แนวทางการพัฒนา**

ข้อ ๑ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ข้อ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๓ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ข้อ ๔ ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุก

ตำบลเพิ่มขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร มีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ด้านสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ (zoning by Agri-map) และภูมิอากาศ

๒.๕ แผนย่อย ๓.๔ เกษตรแปรรูป

- **แนวทางการพัฒนา**

ข้อ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

ข้อ ๒ ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และ ภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

ข้อ ๓ สนับสนุนการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุก๊าซอัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุก๊าซ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

ข้อ ๔ ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร มีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์เพื่อศึกษาวิจัยในการสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายให้กับสินค้าเกษตรและอาหาร โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณภาพสูง ส่งเสริมการผลิตเทคโนโลยีนวัตกรรมและเครื่องจักรสมัยใหม่เพื่อนำมาใช้ในการผลิตเชิงพาณิชย์ เพิ่มผลิตภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนผู้ผลิตทุกระดับด้วยมาตรการต่างๆ รวมทั้งใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อยกระดับมาตรฐานเพิ่มผลิตภาพ สร้างความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๖ แผนย่อย ๓.๕ เกษตรอัจฉริยะ

- **แนวทางการพัฒนา**

ข้อ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรโนรม และเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

ข้อ ๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทางภาคเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด ต่างๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ข้อ ๓ สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุดและทดแทนการผลิตดั้งเดิม

- เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหาร มีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์เพื่อศึกษาวิจัยและส่งเสริมงานวิจัยที่เพิ่มศักยภาพการผลิตและคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งการผลิตแบบเกษตรที่แม่นยำ (precision farming) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหาร ศึกษาพันธุกรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมและจีโนม และสร้างเครือข่ายและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรและอาหารเพื่อความมั่นคงทางอาหาร

๒.๗ แผนย่อย ๓.๖ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

- แนวทางการพัฒนา

ข้อ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

ข้อ ๒ สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิด

ความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง การติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

ข้อ ๓ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม และข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร รวมทั้งการพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย และกลไกการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อาทิ เสถียรภาพราคาสินค้า กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ ภัยพิบัติธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงอาหาร โดยกำหนดมาตรการรองรับ มาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัว ระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤต และการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

ข้อ ๔ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มัลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

ข้อ ๕ วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้งในส่วนของปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

ข้อ ๖ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

ข้อ ๗ ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มี

ความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนยกระดับ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

ข้อ ๘ อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่ม ประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระ ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดการสูญเสียระหว่างการ ขนส่ง ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า ตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษา คุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้น ทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านความ มั่นคงอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารมีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์ เพื่อจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรเพื่อผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงอาหารใน ระดับครัวเรือนอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อการ บริโภคทั้งในประเทศและการส่งออก ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ปรับปรุงและพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ด้านสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อรองรับสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร ทั้งในภาวะปกติและ ภาวะวิกฤติ

(๓) ประเด็นที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๓.๑ เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓.๒ แผนย่อย ๓.๑ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

- **แนวทางการพัฒนา**

ข้อ ๒ ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุวมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน สร้างกระบวนการ เรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึง ความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้าน วิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความ เข้มแข็ง และมีกลไกการพัฒนาระดับพื้นที่ที่ประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เฝ้าระวัง และติดตามการดำเนินงานส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพมนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่าง เป็นรูปธรรม การปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลุกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะ การเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ

ข้อ ๓ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการ ข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างภาคีการพัฒนาต่างๆ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพ และการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงานให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศเป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อ มีธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

- เป้าหมายของแผนย่อย

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านอาหารศึกษามีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์เพื่อให้เกิดการสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาและวิจัย สร้างความรู้ความตระหนักแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการบริโภคอาหารและมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคไปสู่พฤติกรรมบริโภคที่พึงประสงค์เพื่อการมีสุขภาวะที่ดีตลอดทุกช่วงวัย โดยมีแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สนับสนุนและเสริมสร้างขีดความสามารถด้านเทคนิค และทักษะของหน่วยงานระดับต่างๆ ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงและบูรณาการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๔) ประเด็นที่ ๑๓ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

๔.๑ เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น

๔.๒ แผนย่อย ๓.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

- แนวทางการพัฒนา

ข้อ ๑ สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย อาทิ ผ่านการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพและสุขภาวะที่ถูกต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโดยสะดวก และนำไปใช้ในการจัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

ข้อ ๒ พัฒนาภาคีเครือข่ายประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยและตายจากโรคที่ป้องกันได้ มีศักยภาพในการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะได้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การพึ่งตัวเอง และมีการกระจายอำนาจการวางแผน การตัดสินใจ เพื่อให้ดำเนินการด้านสุขภาพต่างๆ ตอบสนองต่อความจำเป็นในพื้นที่อย่างแท้จริง รวมทั้งพัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมทุกระดับ

ข้อ ๓ การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และกลไกการสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการทุกระดับ เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย

ข้อ ๔ กำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาพในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาพคนไทย

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมเข้มแข็งสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านอาหารศึกษามีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์ที่เน้นกระบวนการส่งเสริมพัฒนาและวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ความตระหนักในการบริโภคอาหาร ส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมและจัดการสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคเพื่อสุขภาพ เน้นให้เกิดความครอบคลุมในการพัฒนาสุขภาพด้านโภชนาการในระดับประเทศและจังหวัดส่งต่อถึงชุมชนในเรื่องอาหารศึกษา สนับสนุนส่งเสริมความรอบรู้เพื่อประชาชนทุกกลุ่มวัยสามารถจัดการตนเองให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน

(๕) ประเด็นที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๕.๑ เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

๕.๒ แผนย่อย ๓.๑ การพัฒนากฎหมาย

- **แนวทางการพัฒนา**

ข้อ ๑ พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่างๆ ให้สอดคล้องกับบริบทและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ ทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีอยู่ทุกลำดับชั้นของกฎหมาย แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้กฎหมายช่วยสร้างสรรคความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำและกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมให้เอื้อต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาภูมิภาคและจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เอื้อต่อการประกอบธุรกิจทั้งในและต่างประเทศทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนดสร้างเสริมความรู้

ข้อ ๒ มีวิธีการบัญญัติกฎหมายอย่างมีส่วนร่วม ต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับและทุกลำดับศักดิ์ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินงานของภาครัฐที่เหมาะสม การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ และการแข่งขันระหว่างประเทศ

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ ๑ กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ มีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์โดยเน้นกระบวนการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารให้มีความครอบคลุม ทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน และสอดคล้องสากล รวมทั้งการติดตามประเมินปัญหาและอุปสรรคจากการบังคับใช้กฎหมาย และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงข้อกำหนดของกฎหมายและกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

(๖) ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๖.๑ เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

๑. ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

๒. มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มมากขึ้น

๖.๒ แผนย่อย ๓.๑ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ

- **แนวทางการพัฒนา**

ข้อ ๑ พัฒนาเกษตรสร้างมูลค่า โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคการเกษตรเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และความหลากหลายของผลผลิต รวมทั้งเพื่อยกระดับรายได้ ลดรายจ่ายและลดปัจจัยเสี่ยงในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรตลอดจนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาสายพันธุ์พืชและสัตว์ การลดต้นทุนแรงงานและปัจจัยการผลิต การพยากรณ์อากาศและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเพื่อการเกษตร การรักษาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น

ข้อ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมความมั่นคง อุตสาหกรรมพลังงาน อุตสาหกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ และอุตสาหกรรมอาหาร ยา และเครื่องสำอาง โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ชีววัตถุและวัคซีน สมุนไพร วิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ความปลอดภัยไซเบอร์ พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก โครงข่ายพลังงานอัจฉริยะ การกักเก็บพลังงาน การบินและอวกาศ การขนส่งระบบราง การเชื่อมต่อของสรรพสิ่ง และข้อมูลขนาดใหญ่

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ ๑ ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหาร มีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์เพื่อส่งเสริมงานวิจัยที่เพิ่มศักยภาพการผลิตและคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งการผลิตแบบเกษตรที่แม่นยำ

๖.๓ แผนย่อย ๓.๒ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม

● แนวทางการพัฒนา

ข้อ ๑ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตลอดทุกช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็ก วัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนไทยมีทักษะความรู้ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ โภชนาการและสุขภาพในช่วงปฐมวัย การปลูกฝังความเป็นคนดี วินัย และจิตสาธารณะในวัยเรียน การพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ในวัยเรียนและวัยแรงงาน บุคลากรทางการศึกษา ครู หลักสูตรและกระบวนการสอน การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุระบบบริการสาธารณสุข และวิทยาศาสตร์ทางการกีฬา

● เป้าหมายของแผนย่อย

คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านอาหารศึกษามีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์โดยเน้นกระบวนการส่งเสริมวิจัยพัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตลอดทุกช่วงวัย เพื่อให้เกิดความรู้ความตระหนักในการบริโภคอาหาร ใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและกระจายอาหารในห่วงโซ่อาหาร ตลอดจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

๖.๔ แผนย่อย ๓.๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

● แนวทางการพัฒนา

ข้อ ๑ ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำ และทางทะเลเพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ทางชีวภาพของประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคมโดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ พันธุ์พืชและสัตว์ป่าเฉพาะถิ่นหายาก แหล่งกำเนิดของพันธุ์ไม้ความหลากหลายชีวภาพและการใช้ประโยชน์ในระบบนิเวศ ธรณีวิทยาทางทะเล การบริหารจัดการประมงทะเล สิ้นแร่

ข้อ ๒ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการเตรียมความพร้อมและรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ฐานข้อมูลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในภาคการเกษตรและป่าไม้ การประเมินผลกระทบต่อชุมชนเมือง และภาคการผลิตต่างๆ การกักเก็บขยะฝังกลบ การจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ

ข้อ ๓ พัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดการมลพิษ เพื่อส่งเสริมภาคการผลิตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และควบคุมมลพิษในรูปแบบต่างๆ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การลดของเสียจากต้นทาง การจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย และของเสียอันตราย การนำของเหลือทิ้งมาใช้ประโยชน์

ข้อ ๔ พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค รวมทั้งใช้ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และการรักษาระบบนิเวศ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ อุทกวิทยาเชิงพื้นที่ระบบน้ำชุมชน และเกษตร

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียว อย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร มีโครงการสำคัญที่ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์ โดยเน้นการบริหารจัดการน้ำและดินเพื่อการเกษตรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมถึงการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา เรื่องการลดการสูญเสียอาหารและการจัดการขยะ

๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมีการกำหนดเป้าหมายหลัก ๕ ประการ ได้แก่ (๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (๔) การเปลี่ยนผ่านสู่ความยั่งยืน และ (๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศไทยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ทุกเป้าหมายหลักในหลายมิติ เช่น มิติด้านการเกษตร มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมิติด้านสาธารณสุข ตลอดจนการบูรณาการการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับหมุดหมายการพัฒนา ดังนี้

- (๑) **มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย**

- หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง**

เป้าหมายที่ ๑ มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพและความยั่งยืนของภาคเกษตร

เป้าหมายที่ ๓ เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

- **แนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย**

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายใต้มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย เพื่อสร้างมูลค่าและให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและเพิ่มผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืนของภาคเกษตร โดยเน้นการบริหารจัดการน้ำและดินเพื่อการเกษตรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

พัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเรื่องการลดการสูญเสียอาหาร ขยะอาหารและการจัดการขยะ และสอดคล้องกับแผนแม่บทของยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตรด้านการเกษตรสร้างมูลค่า และการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพต่อยอดสินค้าเกษตรไทยเพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่า และมุ่งสู่อุตสาหกรรมชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๒) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

เป้าหมายที่ ๑ คริวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๒ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

• แนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารและอาหารศึกษา มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายใต้มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นการจัดสรรและถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร รวมถึงการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน เป็นการสร้างความมั่นคงทางอาชีพเพื่อผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในเรื่องอาหารศึกษา ส่งเสริมและสร้างความรู้ ความตระหนักให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อาหาร และเกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างความตระหนักในการบริโภคอาหารเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพจะอันนำไปสู่การพัฒนาคนในทุกช่วงวัย

(๓) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เป้าหมายที่ ๒ ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ปั่นฟู และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษลดลง

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

• แนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ความมั่นคงอาหาร มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายใต้มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักการและแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ คือ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร เพื่อให้เพียงพอต่อการเกษตรและการผลิตอาหาร คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อ

สิ่งแวดล้อม รวมถึงการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์ รวมทั้งปุ๋ย อาหารสัตว์ และการควบคุมป้องกันโรค เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพสูง ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการเพิ่มขึ้น สนับสนุนการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) และการเกษตรที่เกื้อหนุนต่อสุขภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน สร้างต้นแบบสำหรับการผลิตอาหารที่ได้มาตรฐานในระดับฟาร์มและกลุ่มฟาร์มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดการปฏิบัติระหว่างเกษตรกรสร้างแรงจูงใจด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานอย่างภาคภูมิ รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าคุณภาพในพื้นที่ใกล้เคียงกันเพื่อให้สามารถดำเนินการส่งเสริมในลักษณะเขตพื้นที่ซึ่งจะสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและประสิทธิภาพการผลิต

(๔) มติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

เป้าหมายที่ ๒ กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

เป้าหมายที่ ๑ การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

เป้าหมายที่ ๒ ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว

● แนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหาร อาหารศึกษา และการบริหารจัดการ โดยมีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้บรรลุมิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ โดยสนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้เห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกร หน่วยงานรัฐสนับสนุนปัจจัยในการประกอบอาชีพ เช่น องค์ความรู้และเทคโนโลยีจำเป็นอย่างต่อเนื่อง แหล่งเงินทุน ในการเป็นเกษตรกร (smart farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (young smart farmer) รวมถึงส่งเสริมบทบาทสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน ในการพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เป็นประกอบการธุรกิจเกษตร แบบครบวงจร ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร นอกจากนี้ ยังเน้นกระบวนการส่งเสริมวิจัยพัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตลอดทุกช่วงวัย เพื่อให้เกิดความรู้ความตระหนักในการบริโภคอาหาร ใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและกระจายอาหารในห่วงโซ่อาหาร ตลอดจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการบริโภคอาหาร เพื่อสุขภาพ สำหรับความสอดคล้องกับหมวดหมู่ที่ ๑๓ เน้นการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารให้มีความครอบคลุม ทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน และสอดคล้องสากล รวมทั้งการติดตามประเมินปัญหาและอุปสรรคจากการบังคับใช้กฎหมาย และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงข้อกำหนดของกฎหมายและกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และเพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำและขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีเป้าหมายในภาพรวม คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ” และมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในภาพรวม คือ ความสำเร็จของการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดย่อยของ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ หมวด ได้แก่ หมวดประเด็นความมั่นคง และหมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ในบริบทของความมั่นคงระดับประเทศ หมวดประเด็นศักยภาพด้านความมั่นคง นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ และนโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยขยายแนวความคิดการพัฒนาพื้นที่ที่เสริมความมั่นคงของชาติ พัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคงเชิงพื้นที่ให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจและขั้วอำนาจต่างๆ ของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน การเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพต่างๆ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน การเปลี่ยนแปลงทางภูมิประชากรศาสตร์ ล้วนแล้วส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารทั้งสิ้น ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือวิกฤตการณ์ต่างๆ โดยต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมดุลความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน เพื่อลดความเสี่ยงต่อความมั่นคงแห่งชาติและคุณภาพชีวิตของคนในชาติ โดยเฉพาะในภาวะขาดแคลนหรือภาวะวิกฤต โดยมีกรอบแนวคิดเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย ทั้งนี้ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยสรุปได้ดังนี้

เป้าหมายและแนวทางดำเนินการในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ : การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และศักยภาพการป้องกันประเทศ

(๑) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ

จุดมุ่งเน้น การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันและตอบสนองต่อภัยคุกคาม รวมทั้งการบูรณาการทรัพยากรของประเทศเพื่อใช้ในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

เป้าหมายที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมสำหรับการระดมทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในกรณีที่เกิดประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ

ผลสัมฤทธิ์: ประเทศไทยมีความพร้อมในการระดมทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคาม รวมถึงเมื่อประเทศเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติ

ตัวชี้วัด: การพัฒนาศักยภาพของกลไก การบริหารจัดการ และความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อใช้สำหรับการระดมทรัพยากรในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติร้อยละ ๘๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ

ผลสัมฤทธิ์: กลไกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีศักยภาพในการตอบสนอง ระบุเหตุ และควบคุมวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อลดความรุนแรงของผลกระทบและความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด: การพัฒนาศักยภาพการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐
กลยุทธ์หลักที่ ๑ การเสริมสร้างศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับภัยคุกคามและวิกฤตการณ์ระดับชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๖ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยมุ่งเน้นการมีอาหารที่เพียงพอปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ และสามารถเข้าถึงอาหารได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะมีคลังอาหารสำรองกรณีฉุกเฉิน ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งให้มีการจัดเตรียมแผนเตรียมพร้อมและแผนบริหารวิกฤตการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนอาหารในประเทศทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ กำหนด ทบทวน และพัฒนาหลักเกณฑ์หรือแนวทางการวิเคราะห์และประเมินระดับความรุนแรงของภัยคุกคาม รวมถึงการเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติของประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๒) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

จุดมุ่งเน้น การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยขยายแนวคิดของการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และแผนตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เป็นรูปธรรม

เป้าหมาย พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลที่มีปัญหาความมั่นคงสำคัญเร่งด่วนลดลง

ผลสัมฤทธิ์: พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และชุมชนมีความเข้มแข็ง นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ตัวชี้วัด: พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลทั้งประเทศตามที่จังหวัดประกาศมีปัญหาความมั่นคงสำคัญเร่งด่วนลดลง ร้อยละ ๘๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล โดยพิจารณาบนพื้นฐานประเด็นที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนความมั่นคง โดยเฉพาะความมั่นคงทางชายแดน ความมั่นคงทางทะเล ผู้หลบหนีเข้าเมือง การค้ามนุษย์ ยาเสพติด สาธารณภัย ความมั่นคงทางไซเบอร์ โรคติดต่ออุบัติใหม่ ตลอดจนประเด็นความมั่นคงในระดับพื้นที่สำคัญ อาทิ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสัตว์ในพื้นที่ ความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

๒.๓ แผนระดับที่ ๓

๒.๓.๑ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ จัดทำโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน โดยอาศัยฐานความเข้มแข็งของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นเจ้าของสินค้าและบริการมูลค่าสูง ยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยหลายข้อจำกัดให้เกิดการก้าวกระโดดของการพัฒนาต่อยอด สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน กระจายรายได้ โอกาส ความมั่งคั่งแบบทั่วถึง และการรักษาฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพให้สมดุล ด้วยการใช้ “โมเดลเศรษฐกิจ BCG” ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (circular economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (green economy) ไปพร้อมกัน

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ โดยการพัฒนาภายใต้ ๔+๑ สาขายุทธศาสตร์ ได้แก่ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ และการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท ภายใต้กลไกตุ๊กตาซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม”

เป้าหมาย

๑. เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ
๒. ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม
๓. สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. การพึ่งพาตนเอง

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากรอัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรการหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น

- การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ BCG โดยการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคด้วยการเชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทานในแต่ละภูมิภาคเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค และพัฒนาสินค้าและ

บริการด้วยหลักการ BCG เชื่อมโยงการเกษตรทางเลือก/เกษตรสมัยใหม่ การแปรรูป การท่องเที่ยว การค้าและการลงทุน เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับประเทศและระดับโลก

- ปรับระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูง โดยเน้นเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย ด้วยการปรับปรุงพันธุ์ มาตรฐานปัจจัยการผลิต ระบบการจัดการฟาร์ม ระบบการจัดเก็บและกระจายสินค้า เพิ่ม GDP จากความหลากหลายของสินค้าเกษตร เช่น เมล็ดพันธุ์ ไม้ผล ไม้ตัดดอก ไข่ ไม้เศรษฐกิจ สมุนไพร แมลงและสัตว์เศรษฐกิจ เป็นต้น ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงและสามารถใช้อุปกรณ์ความรู้ที่เหมาะสมได้ และพัฒนาระบบเกษตรแบบองค์รวม เชื่อมโยง B, C และ G ทั้งจังหวัด

- พัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารริมทางและอาหารท้องถิ่น โดยการยกระดับด้วย Food Machinery และมาตรฐานการประกอบอาหารที่ดี

- สร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ด้วยการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากฐานชีวภาพให้มีขั้นนวัตกรรมที่สูงขึ้น เช่น สารสกัด สารประกอบฟังก์ชัน อาหารฟังก์ชัน ชีวเคมีภัณฑ์ เช่น โอลิโอเคมีคอล วัสดุชีวภาพ เช่น วัสดุคาร์บอนมูลค่าสูง ยาและวัคซีน เป็นต้น

- ยกย่องมาตรฐานสินค้าและบริการ BCG สู่มาตรฐานสากลด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการขยายขนาดการผลิต โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์ ทดสอบ รับรอง และขึ้นทะเบียนสินค้า BCG โดยเฉพาะสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย สารสกัด ชีวเคมีภัณฑ์ ยา วัคซีน เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ทางการแพทย์ และการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ

- ส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (startup) การประกอบการรูปแบบใหม่บนฐานเศรษฐกิจ BCG โดยการบ่มเพาะผู้ประกอบการทั้งความรู้ด้านนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจ การส่งเสริมเข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐานในภาครัฐ และการส่งเสริมให้เข้าถึงแหล่งทุนและผู้เชี่ยวชาญในภาครัฐ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ก

๒.๓.๒ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐) จัดทำโดยกระทรวงอุตสาหกรรม มีวิสัยทัศน์ “ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตแห่งอาเซียนควบคู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก” และมีเป้าหมายเป็น ๓ ระยะ ได้แก่

เป้าหมายระยะสั้น	สร้างช่องทางการตลาดภายในประเทศเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
เป้าหมายระยะกลาง	ยกระดับเทคโนโลยีและปัจจัยพื้นฐาน พร้อมสร้างนวัตกรรมใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์อาหาร
เป้าหมายระยะยาว	ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตของอาเซียน

มาตรการการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๒ ส่วน โดยสรุปได้ดังนี้

ส่วนแรก คือ New Growth Engines กลไกขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจชุดใหม่ ด้วยการแปลงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่มีอยู่ ๒ ด้าน คือ ความหลากหลายเชิงชีวภาพ และ ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ให้เป็น ความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน ด้วยนวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนาให้กับผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อต่อยอดเชิงพาณิชย์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าส่งออกของไทย

ส่วนที่สอง คือ Inclusive Growth Engines กลไกขับเคลื่อนที่มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เพื่อให้เกษตรกร ผู้ประกอบการ ตลอดจนห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ได้รับประโยชน์และเป็นการกระจายรายได้ โดยสร้างคลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัด การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แข็งแรง และสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การยกระดับขีดความสามารถ และการเสริมสร้างทักษะ

แผนปฏิบัติการดังกล่าวเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและการแข่งขันของผู้ประกอบการอาหารไทย โดยจะดำเนินการสร้างปัจจัยที่นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วย (๑) สร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) (๒) สร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) (๓) สร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) (๔) สร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling) ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ข

๒.๓.๓ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศ ตามพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ แผนปฏิบัติการด้านดังกล่าวมีวิสัยทัศน์คือ “เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ภาคเกษตรเติบโตอย่างยั่งยืน” และได้กำหนดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาไว้ดังต่อไปนี้

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๑ ผลิตรวมทั้งหมดรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๓ รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๔ ทรัพยากรการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

เป้าหมายที่ ๕ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตรลดลง

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นที่ ๑ ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ มีแนวทางการพัฒนาโดยเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สร้างและพัฒนากำลังคนคุณภาพในภาคเกษตร และสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

ประเด็นที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง มีแนวทางการพัฒนาโดยส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน พัฒนาและยกระดับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอนาคต สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยววิถี

ประเด็นที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนาโดยส่งเสริมการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้

เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ประเด็นที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนาโดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เกษตร สร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงทางการเกษตร ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) ด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ค

๒.๓.๔ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีวิสัยทัศน์คือ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” และมีเป้าประสงค์ให้เกษตรกรกินดี อยู่ดี มีทักษะ มีความเชี่ยวชาญ และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งและเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร การพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศไทยดีขึ้นและปรับตัวได้ทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่ มีการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาไว้ดังต่อไปนี้

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๑ ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๓ รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๔ สถาบันเกษตรกรมีศักยภาพเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร โดยมุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย การป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์

ประเด็นที่ ๒ ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยมีแนวทางการพัฒนาด้านเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร การท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว-สังคมเศรษฐกิจภาคทะเล-สังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ดั่งมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ง

๒.๓.๕ แผนปฏิบัติการกระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการกระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้วางกรอบแนวคิดที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขฉบับปรับปรุง นโยบายรัฐบาล การปฏิรูปด้านสาธารณสุข ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (ด้านสาธารณสุข) แผนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดโครงสร้างพื้นฐาน กำลังคน พัฒนาระบบบริการสุขภาพในการให้บริการสุขภาพในระดับต่างๆ ทั้งระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิ รวมทั้งระบบการบริหารจัดการให้เข้มแข็ง และทำให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้ โดยประกอบด้วย ๔ เรื่อง ได้แก่ (๑) ด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรค ภัยสุขภาพ และคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) พัฒนาและส่งเสริมการจัดระบบบริการสุขภาพทุกระดับให้มีคุณภาพ (๓) พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการที่เป็นเลิศ (๔) การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างมีธรรมาภิบาล เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขให้แก่ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการไว้ดังนี้

เป้าหมาย

เป้าหมายภายใต้แผนย่อยด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ คือ ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสุขภาพที่ดี มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถจัดการสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย

ตัวชี้วัดที่ ๘ อัตราการรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน

ตัวชี้วัดที่ ๑๔ ร้อยละของสถานที่จำหน่ายอาหารผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมายกำหนด

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๑ สนับสนุนและสร้างความตระหนักรู้ในการสร้างเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่เหมาะสมตามช่วงวัย ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีสุขภาพแข็งแรง และลดอัตราการเจ็บป่วยโรคเรื้อรัง

แนวทางที่ ๒ พัฒนาระบบงานสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพ (health literacy) พัฒนาระบบและกลไกการสื่อสารสุขภาพ โดยการเพิ่มช่องทางและพัฒนาระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้สื่อ การเข้าถึงข้อมูลอย่างสะดวกรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่กระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสังคม มุ่งเน้นประเด็นความรู้ที่ถูกต้องชัดเจนของข้อมูลสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ สามารถจัดการสุขภาพของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

แนวทางที่ ๓ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรสาธารณสุขและประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายอย่างบูรณาการ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศในการส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพดี

แนวทางที่ ๔ พัฒนาห้องปฏิบัติการให้ได้ตามมาตรฐานสากล

แนวทางที่ ๕ พัฒนาช่องทางและกลไกการเข้าถึงบริการของผู้บริโภคและผู้ประกอบการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ อบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และเจ้าหน้าที่ ดั่งมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก จ

๒.๓.๖ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จัดทำโดยกองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักตามพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในการกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนบริหารวิกฤตการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนขับเคลื่อนและประเมินผลสำเร็จของแผน เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติด้วย แผนปฏิบัติการด้านดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศให้พร้อมเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ และพัฒนาศักยภาพในการแก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมีวิสัยทัศน์ “พร้อมพร้อมทรัพยากร บุคลากร เชี่ยวชาญ บูรณาการทุกภาคส่วน ล้วนเพื่อบริหารวิกฤตภัย” และมีเป้าหมายภาพรวมคือ ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกัน ตอบสนอง และบริหารจัดการ และตัวชี้วัดภาพรวมคือ ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพสำหรับการเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดแนวทางดำเนินการภายใต้แผน แบ่งออกเป็น ๒ มิติ ดังนี้

มิติที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ ที่มุ่งผลักดันและพัฒนาการเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ รวมถึงการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นทั้งเชิงโครงสร้าง กลไก และแนวทางการบริหารจัดการ เพื่อให้ประเทศสามารถป้องกัน แก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติได้ โดยมีกลยุทธ์รองรับ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างความพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ ได้แก่ ทรัพยากรด้านบุคลากร ทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ ทรัพยากรด้านงบประมาณ และกฎหมายและแผนที่เกี่ยวข้อง โดยมีตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ คือ ระดับความพร้อมของทรัพยากรที่มีการเตรียมตั้งแต่ภาวะปกติ (ด้านอาหารและ

การเกษตร - ร้อยละ ๑๐๐ ของความเพียงพอของทรัพยากรด้านอาหารและการเกษตร) และมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ เสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและการบริหารจัดการข้อมูล ยกระดับการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติได้อย่างคล่องตัว พัฒนาและบูรณาการช่องทางการสื่อสารกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้สามารถจัดหาและเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการทรัพยากรที่จำเป็นในภาวะวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาแนวทางการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ โดยมีตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ คือ ระดับความสำเร็จของการพัฒนาแนวทางในการบูรณาการทรัพยากรของประเทศ และมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ พัฒนากลไกการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ เสริมสร้างความเชื่อมโยงการบูรณาการทรัพยากรระหว่างกลไกระดับประเทศ ระดับประเด็นภัยคุกคาม และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลักดันให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิกฤตการณ์

มิติที่ ๒ การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกระดับชาติในการรองรับวิกฤตการณ์ระดับชาติ พร้อมทั้งเชื่อมโยงกลไกระดับชาติกับกลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม เพื่อใช้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องยกระดับการบริหารจัดการให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาองค์ความรู้ การฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติเพิ่มสูงขึ้น โดยมีกลยุทธ์รองรับ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมีตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ คือ ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ และมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม หน่วยงานที่มีภารกิจตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน หรือหน่วยงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน จัดทำแผนการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินหรือแผนเผชิญเหตุ หรือแผนตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อรองรับแผนบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ และใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันที่ รวมทั้งพัฒนาแนวทางในการสั่งการ บัญชา และสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และจัดการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมีสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานอำนวยการจัดฝึกระดับชาติ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม เป็นหน่วยงานอำนวยการฝึกในระดับหน่วยงาน

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ พัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ยกระดับความเชื่อมโยงของกลไกในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ กำหนดช่องทางในการแจ้งเหตุ การรายงานเหตุการณ์ และการส่งต่อข้อมูลที่ชัดเจน ตลอดจนกำหนดแนวทางการฟื้นฟูและเยียวยาภายหลังการเกิดเหตุอย่างเป็นระบบ

ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก จ

๒.๓.๗ แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน) ได้จัดทำแผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งเป็นแผนระดับที่ ๓ เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายและความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ (๒) ในการเสนอแผนและแนวทางการปฏิบัติงาน และดำเนินการต่อ

คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ใช้ในการบูรณาการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และแนวทางพัฒนาในแผนย่อยด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ทั้งนี้ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ปรากฏในแผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง แนวทางที่ ๓.๔.๑๘ การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด หน่วยงานรับผิดชอบ และกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

๓.๔.๑๘.๑ **เป้าหมาย** ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหารและน้ำ มีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน

๓.๔.๑๘.๒ **ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย**

- ๑) มีระบบบริหารจัดการอาหารและน้ำกรณีฉุกเฉิน
- ๒) ระบบป้องกัน แจ็งเตือน ระวังภัยภัยภัย แก้ไขภัยคุกคามที่แฝงมาในอาหารและน้ำ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- ๓) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

๓.๔.๑๘.๓ **หน่วยงานรับผิดชอบ** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓.๔.๑๘.๔ **หน่วยงานรับผิดชอบร่วม** กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กอ.รมน. (ศปป.๔ กอ.รมน.) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และกระทรวงพาณิชย์

๓.๔.๑๘.๕ **กลยุทธ์**

๑) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและน้ำอย่างยั่งยืน ด้วยการมีกลไก กฎหมาย และแผนบริหารจัดการด้านอาหารและน้ำเพื่อความมั่นคงอย่างบูรณาการที่ครอบคลุมการมีคลังอาหารและน้ำสำรองกรณีฉุกเฉิน ตลอดจนเสริมสร้างการเข้าถึงแหล่งอาหารและน้ำของประชาชนตามความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

๒) พัฒนาและเชื่อมโยงระบบป้องกัน เฝ้าระวัง แจ็งเตือน ระวังภัยภัยภัย แก้ไขสิ่งปนเปื้อนที่อาจแฝงมาในอาหารและน้ำ โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

๓) ส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการทางการเกษตรให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยครอบคลุมทางด้านการผลิต การตลาด มาตรฐานสินค้า และแหล่งเงินทุน รวมถึงห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มพื้นที่แหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัย และเป็นภูมิคุ้มกันรองรับวิกฤตการณ์ด้านอาหาร

๔) ส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมทางอาหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นความปลอดภัยของอาหาร ควบคู่กับการรักษาหรือเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการและเพิ่มผลิตภาพ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

๕) จัดที่ดินรองรับความมั่นคงทางอาหาร และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร สามารถแก้ปัญหาและลดการสูญเสียกรรมสิทธิ์รวมถึงการกระจายการถือครองที่ดินของเกษตรกรอย่างเป็นธรรม

ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ข

แผนภาพความสอดคล้องของแผน 3 ระดับ

<p>แผนระดับที่ 1</p> <p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี</p> <p>(พ.ศ.2561-2580)</p>	<p>ด้านความมั่นคง</p> <p>ข้อ 4.3 การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ</p>	<p>ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>ข้อ 4.1 การเกษตรสร้างมูลค่า</p> <p>ข้อ 4.2 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต</p>	<p>ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม</p> <p>ข้อ 4.1 การลดความเหลื่อมล้ำ</p> <p>สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ</p>	<p>ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์</p> <p>ข้อ 4.2 การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต</p>	<p>ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>ข้อ 4.1 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนเศรษฐกิจสีเขียว</p> <p>ข้อ 4.5 พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ</p> <p>ข้อ 4.7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น</p>	
<p>แผนระดับที่ 2</p> <p>แผนแม่บท</p> <p>ภายใต้</p> <p>ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>(พ.ศ.2561-2580)</p>	<p>(1) ความมั่นคง</p> <p>แผนย่อย 3.3 การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ</p>	<p>(3) การเกษตร</p> <p>แผนย่อย 3.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น</p> <p>แผนย่อย 3.2 เกษตรปลอดภัย</p> <p>แผนย่อย 3.3 เกษตรชีวภาพ</p> <p>แผนย่อย 3.4 เกษตรแปรรูป</p> <p>แผนย่อย 3.5 เกษตรอัจฉริยะ</p> <p>แผนย่อย 3.6 การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร</p>	<p>(11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต</p> <p>แผนย่อย 3.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์</p>	<p>(13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี</p> <p>แผนย่อย 3.1 การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ</p>	<p>(22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม</p> <p>แผนย่อย 3.1 การพัฒนากฎหมาย</p>	<p>(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม</p> <p>แผนย่อย 3.1 การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>แผนย่อย 3.2 การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้านสังคม</p> <p>แผนย่อย 3.3 การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม</p>	
<p>แผนระดับที่ 2</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13</p> <p>(พ.ศ.2566-2570)</p>	<p>มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย</p> <p>หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p>	<p>มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม</p>	<p>มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ</p> <p>หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p>	<p>มิติปัจจัยผลักดัน</p> <p>การพลิกโฉมประเทศ</p> <p>หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต</p> <p>หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน</p>			
<p>แผนระดับที่ 2</p> <p>นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570)</p>	<p>นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 14</p> <p>การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ</p>			<p>นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 17</p> <p>การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่</p>			
<p>แผนระดับที่ 3</p> <p>ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570</p> <p>เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี วิชาและพื้นฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร</p> <p>ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2570)</p> <p>ไทยเป็นศูนย์กลางผลิตอาหารอนาคตแห่งอาเซียนควบคู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านเกษตรและสหกรณ์</p> <p>พ.ศ. 2566 - 2570</p> <p>เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ภาคเกษตรเติบโตอย่างยั่งยืน</p>	<p>แผนปฏิรูปราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <p>ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570)</p> <p>เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี</p>	<p>แผนปฏิรูปราชการกระทรวงสาธารณสุข</p> <p>ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)</p> <p>เป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพที่ร่วมพลังสังคม เพื่อประชาชนสุขภาพดี</p>	<p>แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์</p> <p>(พ.ศ. 2566 - 2570)</p> <p>พร้อมพร้อมทรัพยากร บุคลากร เชี่ยวชาญ บูรณาการทุกภาคส่วน ล้วนเพื่อบริหารวิกฤตภัย</p>	<p>แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร</p> <p>ประจำปี พ.ศ. 2566 - 2570</p> <p>ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหารและน้ำ มีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน</p>
<p>แผนระดับที่ 3</p> <p>แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ 1</p> <p>(พ.ศ. 2566 - 2570)</p>	<p>6 เป้าหมาย 18 ตัวชี้วัด 4 ยุทธศาสตร์</p>						
	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1</p> <p>ด้านความมั่นคงอาหาร</p>		<p>ยุทธศาสตร์ที่ 2</p> <p>ด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร</p>		<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3</p> <p>ด้านอาหารศึกษา</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4</p> <p>ด้านการบริหารจัดการ</p>	

ภาพที่ ๑ แผนภาพความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ

ส่วนที่ ๓ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑. สถานการณ์ด้านอาหาร

๑.๑ ระดับโลกและภูมิภาค

สถานะความมั่นคงอาหารระดับโลก องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) รายงานว่า สถานการณ์ความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติธรรมชาติ รวมทั้งการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อความมั่นคงอาหารของโลกอย่างเห็นได้ชัด และมีแนวโน้มที่สถานการณ์จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เกิดความเสี่ยงต่อความคืบหน้าในการดำเนินการตามเป้าหมายการขจัดความหิวโหยให้หมดไปของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

จากการวิเคราะห์ของ FAO ในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓ ประชากรโลกร้อยละ ๘.๘ หรือคิดเป็นประชากรจำนวน ๖๕๐ ล้านคน กำลังตกอยู่ในสภาวะขาดสารอาหาร และถ้าสถานการณ์ยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไป ประชากรผู้หิวโหยจะมีจำนวนถึง ๘๔๐ ล้านคน ในปี พ.ศ.๒๕๗๓ โดยประชากรผู้หิวโหยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในแอฟริกาและเอเชีย เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจมากที่สุด เช่น การระบาดของตึกแตนในแอฟริกา สถานการณ์ภัยแล้งขั้นรุนแรงในอัฟกานิสถาน แผ่นดินไหวในอินโดนีเซีย เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาความไม่มั่นคงอาหารที่เกิดจากภัยพิบัติและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจแล้ว การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ ก็ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอาหารเช่นกัน โดย FAO คาดการณ์ว่า การระบาดของ COVID-19 ทำให้จำนวนผู้ขาดสารอาหารเพิ่มขึ้นถึง ๘๓-๑๓๒ ล้านคน ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ ถึงแม้จะมีการคาดการณ์ว่าสถานการณ์ของ COVID-19 จะบรรเทาลงในปี พ.ศ.๒๕๖๔ แต่สถานการณ์ด้านความมั่นคงอาหารจะยังคงได้รับผลกระทบในช่วงของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้เปราะบางทางสังคม หากแต่แต่ละประเทศไม่มีมาตรการรองรับที่เพียงพอ ก็จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตการณ์ความมั่นคงอาหารได้

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้เป็นที่กังวลว่า ทั่วโลกจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย SDGs ทั้ง ๑๗ รายการ ได้ เลขาธิการแห่งสหประชาชาติจึงได้เสนอจัดการประชุมสุดยอดผู้นำระบบอาหารโลก (UN Food System Summit ๒๐๒๑: UNFSS) ในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ เพื่อจัดทำแผนการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบอาหาร และพัฒนาหลักการ (principles) เพื่อสนับสนุนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนในการพัฒนาระบบอาหารเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย SDGs โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความมั่นคงอาหาร โดย FAO เห็นว่า จำเป็นต้องมีการสร้างระบบอาหารที่ยั่งยืน ที่เน้นการสร้างสมดุลระหว่างผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการแบบองค์รวมอย่างบูรณาการ ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงการประนีประนอมแบบได้อย่างเสียอย่าง (trade-off) ด้วย

นอกจากนี้ FAO ได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นภูมิคุ้มกันให้กับระบบอาหารด้วยการดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงในภาวะวิกฤติ เช่น การเพิ่มการลงทุนในระบบเตือนภัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติ การใช้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health Approach) ระหว่างคน สัตว์ และพืช เพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาดใหม่ การใช้นโยบายประกันภัยพืชผล การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมในภาคเกษตรและอาหาร เป็นต้น

๑.๒ ระดับประเทศ

๑.๒.๑ สถานะความมั่นคงด้านอาหาร อ้างอิงจาก The Economist Intelligence Unit (EIU) ซึ่งได้ทำการศึกษาดัชนีชี้วัดความมั่นคงทางอาหารของโลก (The Global Food Security Index, GFSI) โดยพิจารณาจากความสามารถในการซื้ออาหาร (affordability) ความเพียงพอของอาหาร (availability) และคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร (quality and safety) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดระดับความมั่นคงทางอาหารของประเทศต่างๆ และวางกรอบการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ จากการสำรวจแนวโน้มปีต่อปีสำหรับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนรวมอยู่ในลำดับที่ ๕๑ จาก ๑๑๓ ประเทศทั่วโลก และในภาพรวมอยู่ในระดับดี (good performance)

Global ranking	Country	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Last 10 Year change
51st	Thailand	59.7	62.5	63.7	63.5	64.7	63.5	63.7	63.8	63.6	64.5	+4.8
51st	Thailand	59.7	2.8	1.2	-0.2	1.2	-1.2	0.2	0.1	-0.2	0.9	+4.8

ภาพที่ ๒ ดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ค.ศ. ๒๐๒๑)

ที่มา : <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index/Index>

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสถานะหรือระดับความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย สามารถประเมินได้จากหลายปัจจัยและใช้ตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน ดังนี้

- **อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (Self-Sufficiency Ratio: SSR)** เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงความสามารถในการผลิตอาหารเพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศอย่างยั่งยืน โดยเทียบสัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศต่อผลผลิตที่ต้องใช้บริโภคภายในประเทศทั้งปี สินค้าใดที่มีค่า SSR ต่ำกว่า ๑๐๐ แสดงว่า มีผลผลิตที่ไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ จากการประมวลผลข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายงานค่า SSR ของประเทศไทยสำหรับอาหารแต่ละชนิดเฉลี่ย ๕ ปี ช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ที่มีค่า SSR เกินกวาร้อยละ ๑๐๐ ในทุกรายการ ยกเว้นมันฝรั่ง หอมหัวใหญ่ กระเทียม ถั่วเหลือง

ถั่วลิสง ถั่วเขียว มะพร้าว ปลาหมึก หอย ปลา ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ สำหรับด้านปศุสัตว์ ยกเว้นโคเนื้อ ประเทศไทยยังมีความสามารถในการผลิตที่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศทุกชนิดสินค้า ซึ่งถือได้ว่ามีความมั่นคงทางอาหารและมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร

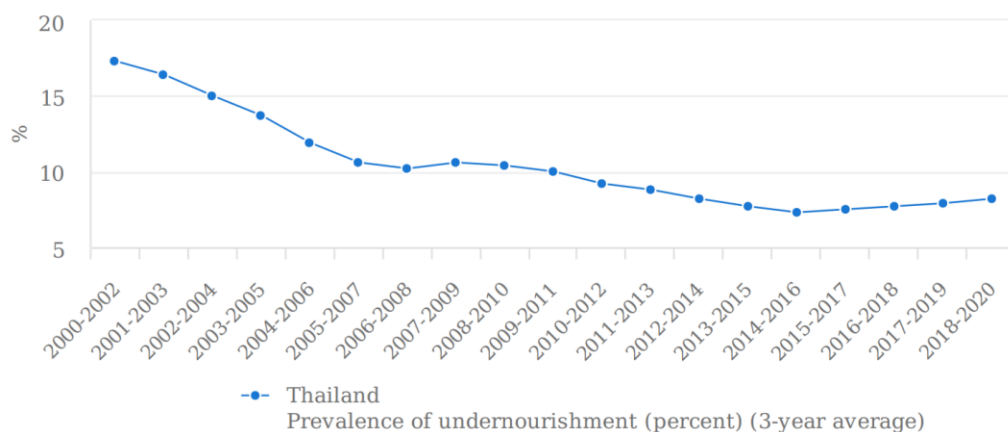
อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยและประเทศต่างๆ ทั่วโลกกำลังประสบกับภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว อันเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) โดยภาคการเกษตรมีแนวโน้มที่มีการผลิตลดลงอันเนื่องมาจากการลดลงของพื้นที่การเกษตร และการขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร ดังนั้น หากไม่มีการบริหารจัดการด้านการเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านต่างๆ แล้ว ในอนาคตจึงมีแนวโน้มว่าอาจเผชิญกับปัญหาความไม่เพียงพออาหาร การเข้าถึงอาหาร การใช้ประโยชน์อาหาร และการมีเสถียรภาพอาหาร

■ *สัดส่วนประชากรที่ขาดแคลนสารอาหารต่อจำนวนประชากรทั้งหมด หรือความชุกของภาวะขาดสารอาหาร (ร้อยละ) (Prevalence of Under-nourishment: PoU)*

องค์การสหประชาชาติได้ให้คำนิยามของ “ความชุกของภาวะขาดสารอาหาร (Prevalence of Under-nourishment)” ว่าเป็นค่าประมาณของสัดส่วนของประชากรที่มีการบริโภคอาหารตามปกติไม่เพียงพอต่อความต้องการพลังงานของร่างกาย ในระดับที่ร่างกายต้องการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตตามปกติสุข ความชุกของภาวะขาดสารอาหารแสดงเป็นร้อยละของประชากรที่ได้รับอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการพลังงานอย่างต่อเนื่อง ความชุกของภาวะขาดสารอาหาร เป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่ใช้ประเมินความมั่นคงทางอาหาร เพื่อหาทางให้ประชาชนได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี และนำไปสู่การยุติความหิวโหยในระดับโลก

อ้างอิงข้อมูลจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (ค.ศ.๒๐๒๐) ค่าความชุกของภาวะขาดสารอาหารของประชากรไทยในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๕๙ ลดลงจากร้อยละ ๑๐.๒ อยู่ที่ร้อยละ ๗.๓ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ความชุกของภาวะขาดสารอาหารของประชากรไทยค่อยๆ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘.๒ ในปี ๒๕๖๓

Prevalence of undernourishment (%) (3-year average)

Source: FAOSTAT (Apr 16, 2022)

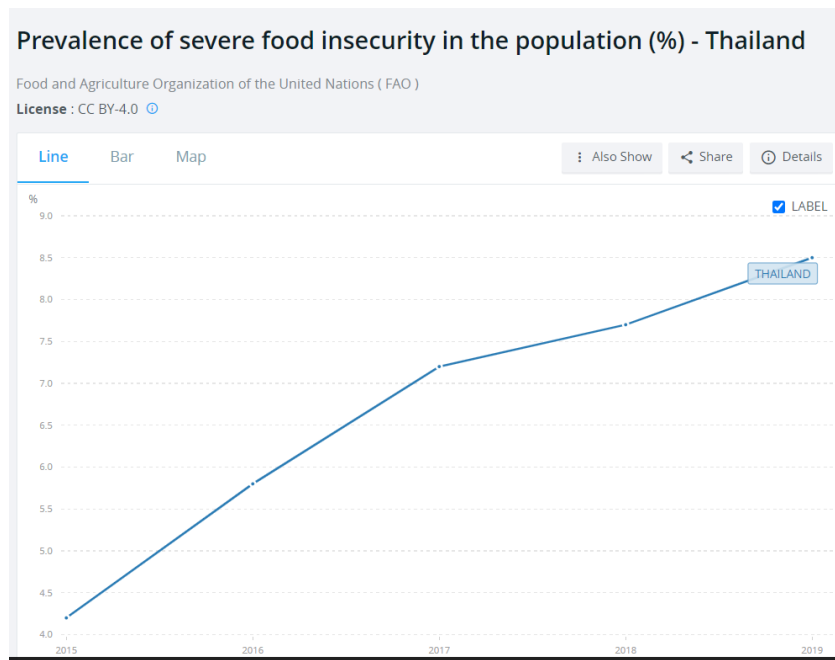
ภาพที่ ๓ ความชุกของภาวะขาดสารอาหารของประชากรไทยในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๕๙

ที่มา: <https://www.fao.org/faostat/en/#country/216>

■ ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารระดับรุนแรงในประชากรไทย โดยใช้แบบประเมินประสบการณ์ความไม่มั่นคงทางอาหาร หรือ Food Insecurity Experience Scale (FIES)

ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารระดับรุนแรงในประชากรไทย โดยใช้แบบประเมินประสบการณ์ความไม่มั่นคงทางอาหาร หรือ Food Insecurity Experience Scale (FIES) เป็นการวัดจากประสบการณ์ในระดับครัวเรือนหรือระดับบุคคลด้วยคำถาม ๘ ข้อ โดยคำนวณเป็นสัดส่วนร้อยละของประชากรที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการขาดอาหาร หรือมีความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับรุนแรง โดยวัดจากความยากลำบากในการเข้าถึงแหล่งอาหารที่มีคุณภาพ หรือการมีรายได้น้อย หรือขาดเงินและทรัพยากรอื่นๆ ซึ่งรวมถึงความกังวลทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงอาหารด้วย ความรุนแรงของความไม่มั่นคงทางอาหารนั้นวัดจากขนาดอ้างอิงทั่วโลกของความไม่มั่นคงทางอาหาร ซึ่งเป็นมาตรฐานการวัดที่กำหนดโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ผ่านการประยุกต์ใช้ FIES มากกว่า ๑๔๐ ประเทศทั่วโลก ตั้งแต่ปี ค.ศ.๒๐๑๔ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดตาม FIES นี้ เป็นการวัดความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงอาหารได้ ในขณะที่ POU เป็นการวัดความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายการยุติความหิวโหย

อ้างอิงข้อมูลจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (ค.ศ.๒๐๒๐) ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารระดับรุนแรงในประชากรไทยทุกเพศทุกวัย ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว กล่าวคือ จากร้อยละ ๔.๒ ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นร้อยละ ๘.๕ ในปี พ.ศ.๒๕๖๒ ดังแสดงในภาพที่ ๔

ภาพที่ ๔ ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารของประชากรไทยในระดับรุนแรง

ที่มา: <https://data.worldbank.org/indicator/SN.ITK.SVFI.ZS?locations=TH>

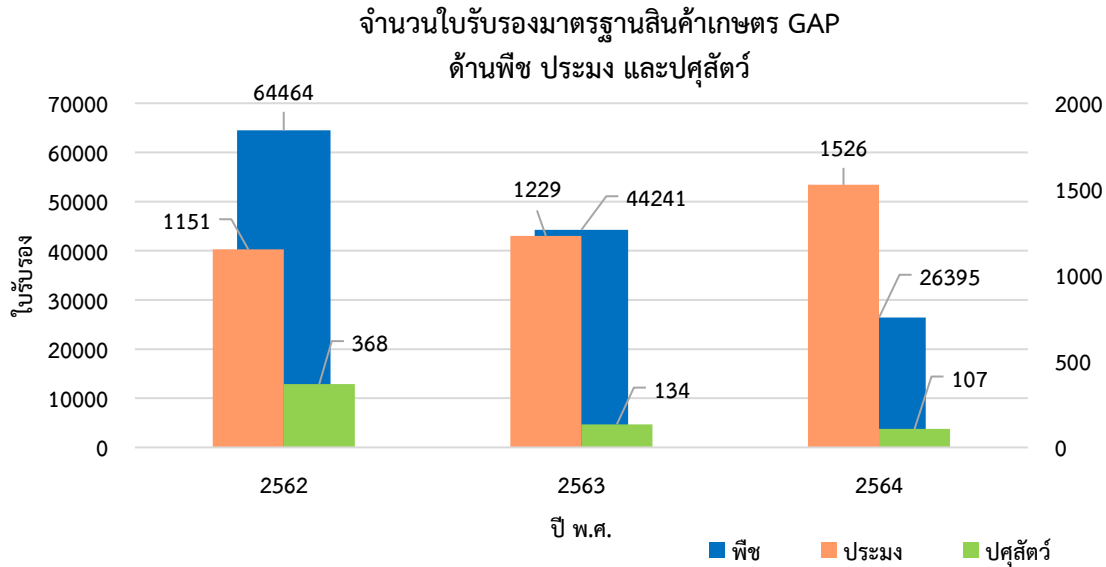
ทั้งนี้ ความชุกของภาวะขาดสารอาหารและความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารระดับรุนแรงในประชากรไทยที่เพิ่มขึ้นนั้น คาดว่ามีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจตกต่ำและชะลอตัว ภัยพิบัติทางธรรมชาติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่รุนแรง ประกอบกับในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๓ ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและถดถอยอย่างรุนแรงต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส-2019 (COVID-19) ในปี พ.ศ.๒๕๖๒ (FAO, ๒๐๒๑)

๑.๒.๒ คุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร ประเทศไทยมีการยกระดับคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรและอาหารที่มีความสมดุลระหว่างการคุ้มครองผู้บริโภคและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศและพันธกรณีขององค์การการค้าโลก โดยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งของระบบควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทั้งการผลิตในระดับชุมชนและระดับอุตสาหกรรม ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้บริโภคเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันระบบการผลิต การกำกับดูแลและการตรวจสอบเฝ้าระวัง คุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารตลอดห่วงโซ่ เพื่อให้ตอบสนองได้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) กำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศไทยในระยะ ๕ ปี โดยการพัฒนายกระดับภาคการเกษตรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างจุดแข็งให้กับประเทศและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยปรับการผลิตเดิมเป็นเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและการวิจัยพัฒนาแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมให้มีช่องทางการตลาดที่หลากหลาย โดยอยู่บนแนวทางการพัฒนาเกษตรปลอดภัย การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัย รวมถึงการตามสอบภายใต้ระบบการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยอาหารของประเทศที่เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

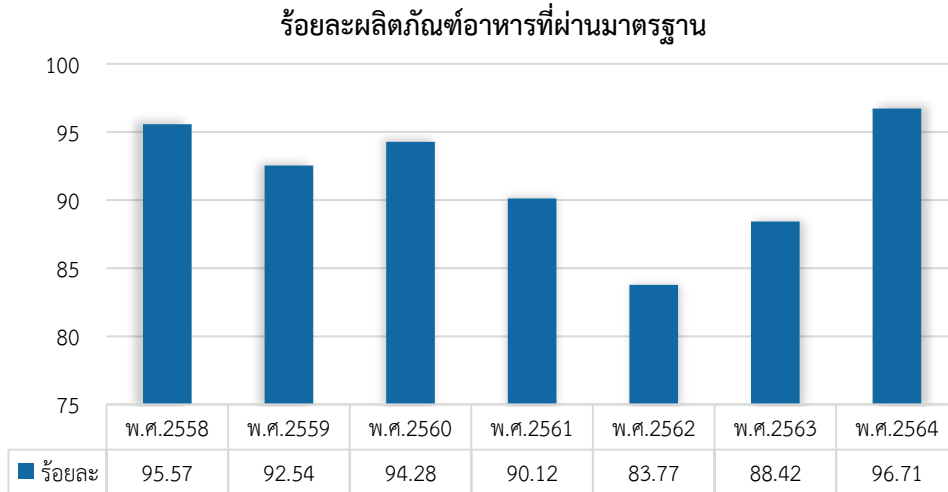
การพัฒนายกระดับภาคการเกษตรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ผลิตให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นสินค้าเกษตรขั้นต้นด้านความปลอดภัย โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิตและการรับรอง Good Agricultural Practice (GAP) และเกษตรอินทรีย์สำหรับสินค้าเกษตรขั้นต้น โดยประสานความร่วมมือให้เกิดการพัฒนา ตั้งแต่วัตถุดิบ การแปรรูป และการบริหารจัดการตลาดอย่างเป็นระบบ ที่กระจายไปยังพื้นที่ทั่วประเทศ ทำให้จำนวนฟาร์ม/แปลงเกษตร เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น การยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแบ่งตามแหล่งผลิตในปี พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๔ มีแหล่งผลิตพืชและสัตว์น้ำที่ได้รับการรับรอง Good Agricultural Practice (GAP) จากหน่วยรับรองภาครัฐและเอกชน รวม ๑๓๙,๖๒๕ ไร่รับรอง เมื่อจำแนกตามแหล่งผลิตในปี พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕ (๑ มกราคม ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕) มีการรับรอง GAP สำหรับแหล่งพืช รวม ๑๓๕,๑๑๐ ไร่รับรอง GAP แหล่งผลิตสัตว์น้ำ รวม ๖๐๙ ไร่รับรอง และ GAP แหล่งผลิตปศุสัตว์ รวม ๓,๙๐๖ ไร่รับรอง ดังภาพที่ ๕ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ในปี พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นต้นมา ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามกระบวนการตรวจรับรองในพื้นที่แปลงของเกษตรกรได้ตามปกติ จึงทำให้กระบวนการตรวจรับรองล่าช้าออกไป จำนวนการรับรอง GAP จึงลดน้อยลง ทั้งนี้ คาดว่าเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย กระบวนการตรวจรับรองในพื้นที่แปลงเป็นไปตามแผน จำนวนการรับรอง GAP จะเพิ่มขึ้น

ภาพที่ ๕ จำนวนใบรับรองของผู้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสินค้าเกษตร Good Agricultural Practice (GAP) ด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๔
ที่มา: <https://thaitraces.acfs.go.th>

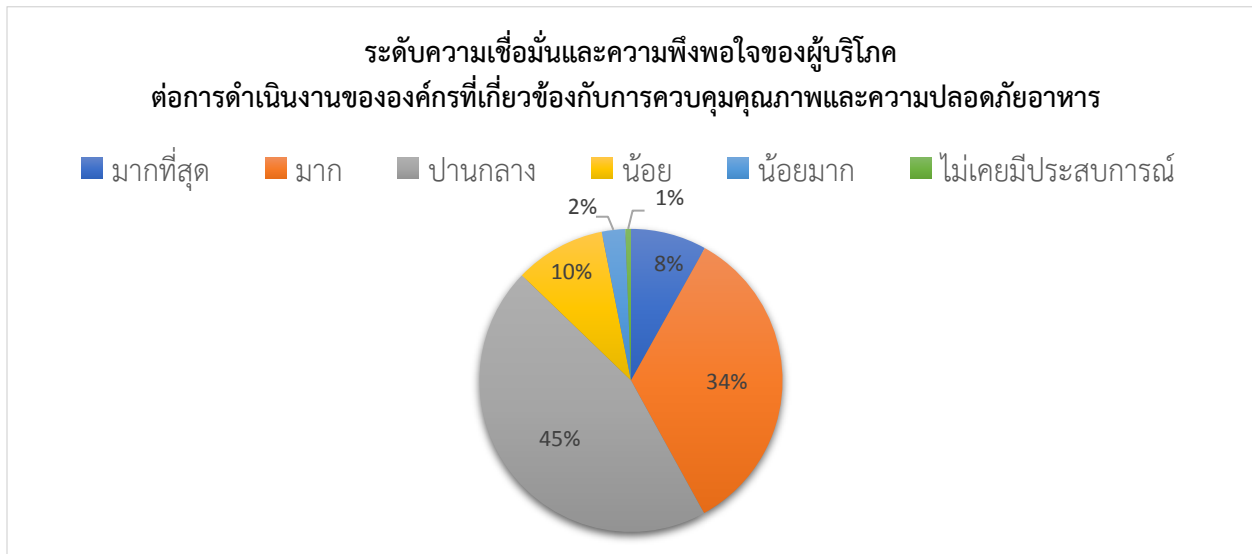
สำหรับการกำกับดูแลคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้พัฒนาระบบและกลไกการควบคุมกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง และได้มีการกำหนดเป้าประสงค์และตัวชี้วัดไว้ ได้แก่ ระบบการควบคุมกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพ ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์อาหาร มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยกำหนดให้ร้อยละ ๙๕ ของผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้รับการตรวจสอบได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ อ้างอิงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กิจกรรมการตรวจสอบเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งพิจารณาจากสถานการณ์หรือรายงานความไม่ปลอดภัยและผลการตรวจติดตามเฝ้าระวังในช่วง ๓ ปีย้อนหลัง พบว่า ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๓ แนวโน้มผลิตภัณฑ์อาหารที่ได้รับการตรวจสอบและผ่านมาตรฐาน ดังแสดงในภาพที่ ๖ จะเห็นได้ว่า ผลิตภัณฑ์อาหารส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ ๙๐ มีคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย ยกเว้นในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓ พบว่า ร้อยละของผลิตภัณฑ์อาหารผ่านมาตรฐานลดลง (ผ่านมากกว่าร้อยละ ๘๐) เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามุ่งเป้าจัดการปัญหาความไม่ปลอดภัยในผลิตภัณฑ์อาหารที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ปลอมปนยาและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท และผักผลไม้ที่พบสารพิษตกค้างทางการเกษตร เพิ่มเติมจากแผนการตรวจติดตามเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์อาหารประจำปี ทั้งนี้ ในปี พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๖๖ ได้วางแผนตรวจติดตามเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์อาหารกลุ่มเสี่ยงสูงดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการตรวจติดตามเฝ้าระวังคุณภาพและความปลอดภัยในอาหารกลุ่มต่างๆ เช่น อาหารสำเร็จรูปพร้อมบริโภคทันที นมและผลิตภัณฑ์นม ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ เป็นต้น ควบคู่ไปกับการจัดทำมาตรการและโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยอาหาร เช่น การจัดอบรมให้ความรู้สร้างความตระหนักและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเกี่ยวกับความปลอดภัยอาหาร การกำหนดคุณสมบัติของผู้ควบคุมการผลิตในสถานประกอบการผลิตอาหาร เพื่อให้ผู้ประกอบการอาหารทุกระดับสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎหมาย ลดปัญหาการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และสามารถผลิตอาหารที่มีคุณภาพและความปลอดภัย เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นสำคัญ

ภาพที่ ๖ แผนภูมิร้อยละผลิตภัณฑ์อาหารที่ผ่านมาตรฐาน

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ปี พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๔

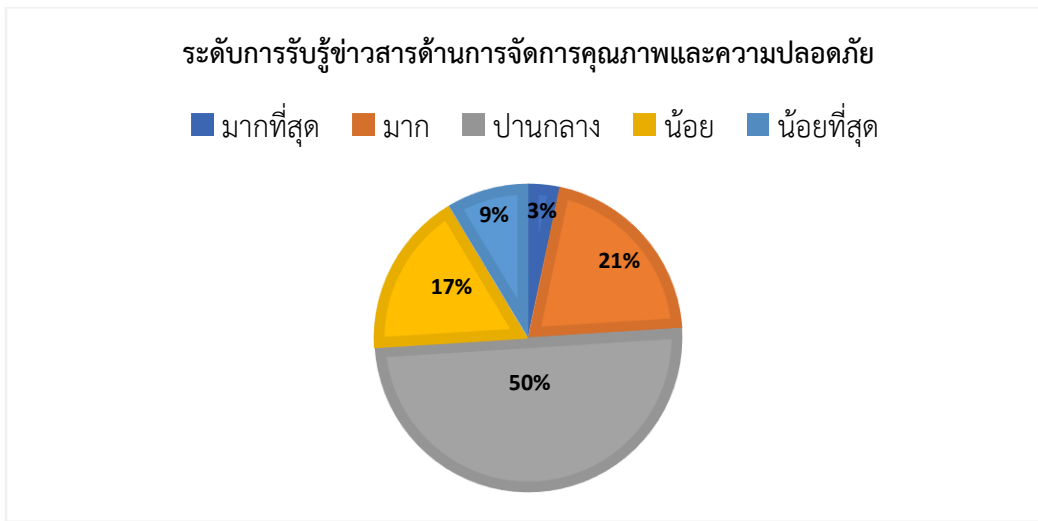
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ยังได้สำรวจดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร รวมทั้งสำรวจความรู้และพฤติกรรมกรบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารของประชาชน โดยสรุปได้ว่า จากการสำรวจประชาชนทุกสาขาอาชีพทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น ๒๐๑๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึงความเชื่อมั่นที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร ๓ ประเภท ได้แก่ อาหารปรุงสำเร็จ อาหารบรรจุเสร็จ และอาหารสดพบว่า ระดับความเชื่อมั่นและความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยอาหารอยู่ในระดับปานกลางประมาณร้อยละ ๔๕ และอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดประมาณร้อยละ ๔๐ ดังแสดงในภาพที่ ๗

ภาพที่ ๗ ระดับความเชื่อมั่นต่อองค์กรที่สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคดี้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

ที่มา : รายงานข้อมูลฉบับสมบูรณ์ ครั้งที่ ๒ โครงการจัดทำโพลมาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และบริษัท ซูเปอร์โพล จำกัด (SUPER POLL), ๒๕๖๒)

นอกจากนี้ ระดับการรับรู้ข่าวสารของผู้บริโภคเกี่ยวกับการจัดการด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารในรอบ ๓ เดือน อยู่ในระดับปานกลาง และได้รับข้อมูลข่าวสารจากโฆษณาทางทีวีมากที่สุด ดังแสดงในภาพที่ ๘

ภาพที่ ๘ แผนภูมิแสดงข้อมูลระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการคุณภาพและความปลอดภัย
ที่มา : รายงานข้อมูลฉบับสมบูรณ์ ครั้งที่ ๒ โครงการจัดทำโพลมาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ
(สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และบริษัท ซูเปอร์โพล จำกัด (SUPER POLL), ๒๕๖๒)

๑.๒.๓ สถานการณ์ด้านโภชนาการ ปัจจุบันสังคมไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุ คือ มีคนอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๑๐ หรือมีคนอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๗ ของประชากรทั้งประเทศ อ้างอิงจากข้อมูลสถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประเทศไทยมีผู้สูงอายุ ๑๑.๖ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖ ของประชากรทั้งประเทศ และคาดว่าในปี พ.ศ.๒๕๖๕ ประเทศไทยจะเป็น “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” (complete aged society) คือ มีผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด และในปี พ.ศ.๒๕๗๖ จะเข้าสู่ “สังคมสูงอายุระดับสุดยอด” (super aged society) เมื่อมีประชากรสูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๘ ของประชากรทั้งหมด (กรมอนามัย, ๒๕๖๔) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและลบ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุในประเทศพัฒนาแล้วต้องการสินค้าและบริการที่จำเพาะมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าและบริการทางสุขภาพ จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ควรเตรียมความพร้อมของประเทศในทุกด้านเพื่อรับมือการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เช่น แรงงาน การบริการด้านสังคมและสาธารณสุข เป็นต้น

นอกจากนี้ สถานการณ์ด้านภาวะโภชนาการของประเทศไทยเป็นไปในทำนองเดียวกับหลายประเทศทั่วโลก กล่าวคือ พบภาวะทุพโภชนาการสองลักษณะในเวลาเดียวกัน (double burden of malnutrition) โดยมีประชากรบางส่วนขาดสารอาหาร ขณะที่อีกด้านหนึ่งกลับมีภาวะโภชนาการเกินเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เป็นผลจากพฤติกรรมบริโภคที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นหนึ่งในปัญหาสุขภาพในปัจจุบันที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต จากข้อมูลการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓) เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลการสำรวจครั้งที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๕๗) พบว่า ภาวะสุขภาพและโรคที่มีความชุกเพิ่มขึ้น ได้แก่ ภาวะอ้วน โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ นอกจากนี้ การกินผักผลไม้ในสัดส่วนที่เพียงพอลดลง ทั้งนี้ พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมเป็นหนึ่งในพฤติกรรม

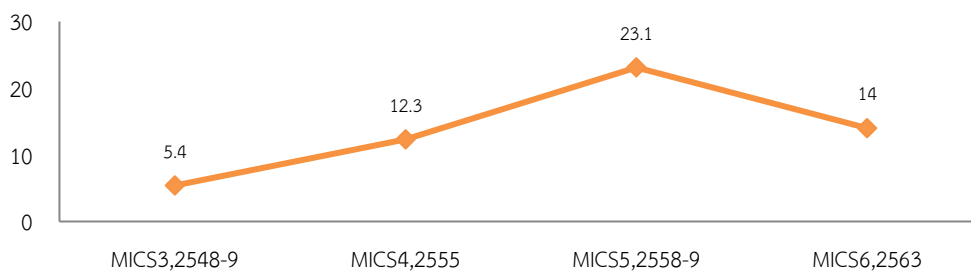
ทางสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพ การเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังไม่เพียงแต่กระทบกับการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาวะและเป็นสาเหตุของการเสียชีวิต แต่ยังเป็นภัยคุกคามต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย เนื่องจากภาระทางเศรษฐกิจของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพ ค่าใช้จ่ายจากการขาดงาน การสูญเสียผลผลิต ความพิการ การเกษียณก่อนวัยอันควร และการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

(๑) สถานการณ์ภาวะโภชนาการ

■ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จากรายงานข้อมูลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย (Multiple Indicator Cluster Survey: MICS) ครั้งที่ ๖ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒) พบว่า อัตราการกินนมแม่อย่างเดียวใน ๖ เดือนแรก อยู่ที่ร้อยละ ๑๔ ลดลงจากการสำรวจครั้งที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๕๗) คือ ร้อยละ ๒๓.๑ ดังแสดงในภาพที่ ๙ ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น เศรษฐฐานะของครอบครัว การทำงานนอกบ้าน ความรู้ความตระหนัก ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เป็นองค์รวมในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ฯลฯ ที่ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั้งสิ้น นอกจากนี้ สัดส่วนทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า ๒๕๐๐ กรัม อยู่ที่ร้อยละ ๙.๕ ซึ่งสูงกว่าทุกครั้งที่มีการสำรวจเดียวกัน

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรก

ภาพที่ ๙ สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในช่วง ๖ เดือนแรก

■ ความชุกของภาวะโลหิตจาง

จากรายงานสำรวจภาวะโภชนาการเด็กไทย อายุ ๖ เดือน - ๑๒ ปี พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ ภายใต้โครงการสำรวจภาวะโภชนาการเด็กในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia Nutrition Survey : SEANUTS) โดยสถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า

- ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในเด็กชนบทมีปัญหามากกว่าเด็กในเขตเมืองถึง ๒ เท่า อาจเนื่องมาจากการที่แม่มีภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในขณะตั้งครรภ์ และเด็กได้รับอาหารที่มีธาตุเหล็กไม่เพียงพอในขณะที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตซึ่งมีความต้องการธาตุเหล็กมากขึ้น

- เด็กปฐมวัย (๖ เดือน - ๒.๙ ปี) พบความชุกโลหิตจางร้อยละ ๓๖.๘ ในเขตชนบทร้อยละ ๔๑.๗ เขตเมืองร้อยละ ๒๖.๐

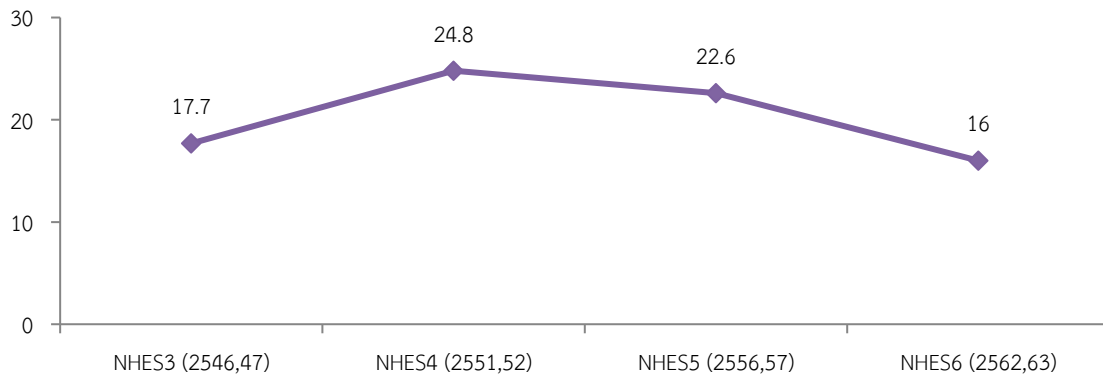
- เด็กปฐมวัย (๓ - ๕ ปี) พบความชุกโลหิตจางร้อยละ ๑๐.๓ ในเขตชนบทร้อยละ ๑๔.๓ เขตเมืองร้อยละ ๓.๑

- เด็กวัยเรียน (๖ - ๑๒ ปี) พบความชุกโลหิตจางร้อยละ ๑๐.๔ ในเขตชนบทร้อยละ ๑๒.๒ เขตเมืองร้อยละ ๖.๖

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย จึงได้มีนโยบายเสริมธาตุเหล็กแก่เด็กไทย โดยการให้ยาน้ำเสริมธาตุเหล็กแก่ทารกอายุ ๖ เดือน ถึงเด็กเล็กอายุ ๕ ปี และให้ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กแก่เด็กวัยเรียนอายุ ๖-๑๔ ปี อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ การขาดแคลนยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในโรงพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหลายแห่ง ส่งผลให้โลหิตจางยังคงเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญในเด็กไทยที่ต้องกำหนดมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

จากการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ พบว่า ความชุกของภาวะโลหิตจางในหญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ ๑๕-๔๔ ปี อยู่ที่ร้อยละ ๑๖ โดยลดลงจากการสำรวจครั้งที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๕๗) และครั้งที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๒) ที่พบร้อยละ ๒๒.๖ และ ๒๔.๘ ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ ๑๐

ความชุกของโลหิตจางในหญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15-44 ปี

ภาพที่ ๑๐ สถานการณ์ความชุกของโลหิตจางในหญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ ๑๕-๔๔ ปี ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๓

สำหรับภาวะโลหิตจางในผู้สูงอายุพบว่ายิ่งอายุมากขึ้นยิ่งมีภาวะโลหิตจางสูงมากขึ้น อ้างอิงรายงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๒) พบความชุกของภาวะโลหิตจางในผู้สูงอายุวัยต้น (๖๐ - ๖๙ ปี) วัยกลาง (๗๐ - ๗๙ ปี) และวัยปลาย (≥ 80 ปี) เป็นร้อยละ ๓๔.๕, ๔๘.๔ และ ๖๐.๗ ตามลำดับ การสำรวจครั้งที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๕๗) พบความชุกที่ร้อยละ ๒๙.๙, ๓๙.๕ และ ๔๘.๔ ตามลำดับ และการสำรวจครั้งที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓) พบความชุกที่ร้อยละ ๒๓.๖, ๓๔.๐ และ ๕๔.๒ ตามลำดับ

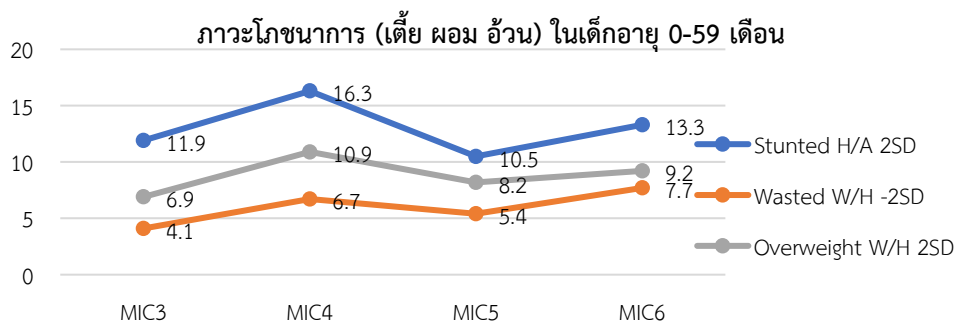
■ โรคขาดสารไอโอดีน

จากการประเมินมัธยฐานไอโอดีนในปัสสาวะของหญิงตั้งครรภ์ ผู้ระวางสถานการณ์โรคขาดสารไอโอดีนในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์โดยกรมอนามัย พบว่า โรคขาดสารไอโอดีนในหญิงตั้งครรภ์ (ก่อนได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน) ปี พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๔ มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (๑๕๓.๔, ๑๕๙.๓ และ ๑๕๔.๙ ไมโครกรัมต่อลิตร) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหญิงตั้งครรภ์ได้รับสารไอโอดีนเพียงพอกับความต้องการร่างกาย (ค่ามัธยฐานไอโอดีนในปัสสาวะหญิงตั้งครรภ์ ๑๕๐ - ๒๔๙ ไมโครกรัมต่อลิตร)

■ ภาวะโภชนาการในช่วงวัยต่างๆ

เด็กอายุ ๐-๕ ปี

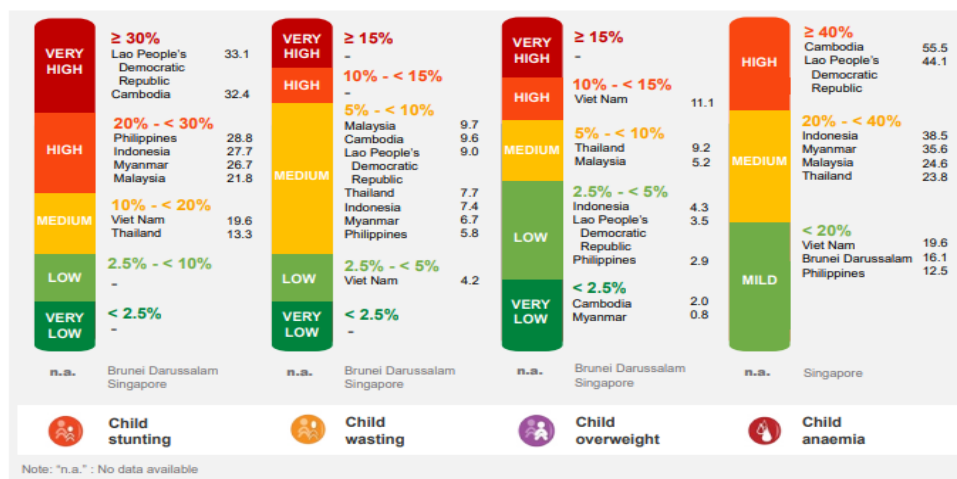
สถานการณ์ภาวะโภชนาการในเด็กช่วงอายุ ๐ - ๕ ปี (๐ - ๕๙ เดือน) อ้างอิงจากรายงานข้อมูลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย (Multiple Indicator Cluster Survey: MICS) จากอดีตจนถึงครั้งล่าสุด คือ ครั้งที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓) พบภาวะเตี้ยในเด็ก ๐- ๕ ปี ยังมีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ ๑๓.๓ และภาวะผอมในเด็ก ๐ - ๕ ปี มีสัดส่วนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อยู่ที่ร้อยละ ๗.๗ ขณะที่ภาวะอ้วนยังไม่ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบผลจากการสำรวจครั้งก่อนหน้า โดยปัจจุบันผลการสำรวจอยู่ที่ร้อยละ ๙.๒ ดังแสดงในภาพที่ ๑๑ ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากพันธุกรรม ภาวะโภชนาการของแม่ที่ตั้งครรภ์และให้นมบุตร การเลี้ยงดูทารกและเด็กเล็กให้ได้รับอาหารตามวัยที่มีคุณภาพและเพียงพอเพื่อให้ได้พลังงานและสารอาหารที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการ

ภาพที่ ๑๑ สถานการณ์ภาวะโภชนาการในเด็กอายุ ๐-๕ ปี ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๓

นอกจากนี้ รายงานความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการของอาเซียน (ASEAN Food and Nutrition Security Report ๒๐๒๑, Volume ๑) (ASEAN Secretariat) รายงานระดับทุพโภชนาการในทารกและเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ของประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน พบว่า เด็กไทยมีภาวะเตี้ย ผอม อ้วน และภาวะโลหิตจาง อยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในภาพที่ ๑๒

Figure 3. Levels of malnutrition in children under 5, by threshold level

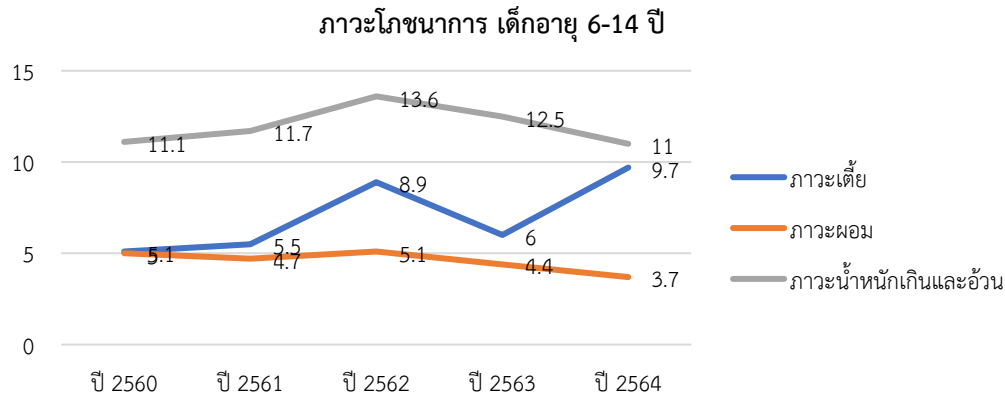

ภาพที่ ๑๒ ระดับทุพโภชนาการในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ในภูมิภาคอาเซียน

ที่มา: ASEAN Food and Nutrition Security Report ๒๐๒๑, Volume ๑ (ASEAN Secretariat)

เด็กอายุ ๖-๑๔ ปี

สถานการณ์ภาวะโภชนาการของเด็กช่วงอายุ ๖-๑๔ ปี จากข้อมูลจากระบบรายงาน Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ภาวะผอมในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ ๕.๐, ๔.๗, ๕.๑, ๔.๔ และ ๓.๗ ตามลำดับ) ภาวะเตี้ยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ ยังไม่คงที่ โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๔ ยังคงมีภาวะเตี้ยเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ ๙.๗ ส่วนภาวะน้ำหนักเกินและอ้วนมีแนวโน้มลดลง ในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ (ภาคเรียนที่ ๑) ได้แก่ ร้อยละ ๑๓.๖, ๑๒.๕ และ ๑๑ ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ ๑๓

ภาพที่ ๑๓ สถานการณ์ภาวะโภชนาการในเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ภาวะโภชนาการทั้งขาดและเกินในเด็ก ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่ต้องได้รับการจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายระดับประเทศที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ไม่ได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น ไม่มีมาตรการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดการบริโภคอาหารที่มีไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูงที่มีประสิทธิภาพ และขาดมาตรการส่งเสริมการเข้าถึงอาหารที่ดีต่อสุขภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่และการเลือกซื้อและบริโภคอาหาร ซึ่งมาตรการเหล่านี้ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง

วัยรุ่นอายุ ๑๕-๑๘ ปี

สถานการณ์ภาวะโภชนาการของวัยรุ่นช่วงอายุ ๑๕-๑๘ ปี ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๔ สูงดีสมส่วน อยู่ที่ร้อยละ ๖๑.๕ และ ๖๑.๓ ตามลำดับ มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน อยู่ที่ร้อยละ ๑๗.๗ และ ๑๓.๓ ตามลำดับ ภาวะผอม อยู่ที่ร้อยละ ๒.๒ และ ๑.๖ ตามลำดับ ภาวะเตี้ย อยู่ที่ร้อยละ ๑๐.๘ และ ๘.๖ ตามลำดับ

วัยทำงาน

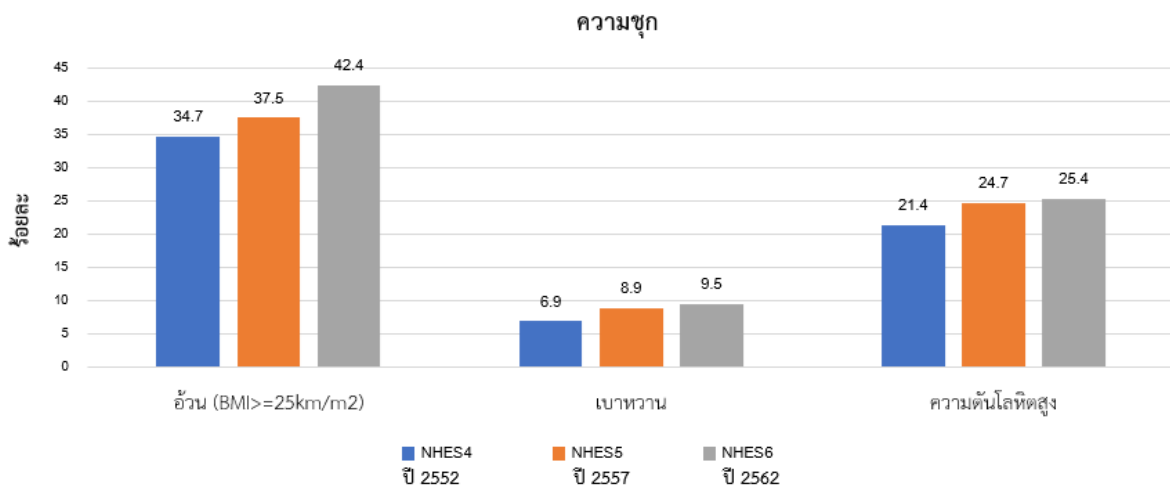
สถานการณ์ภาวะโภชนาการของประชาชนวัยทำงาน จากผลการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓) จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ ดังแสดงในภาพที่ ๑๔ พบว่า

- ความชุกของภาวะอ้วนในประชาชนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป พบว่า มีภาวะอ้วน (BMI $\geq$ ๒๕ กก/ม^๒) ในเพศชายร้อยละ ๓๗.๘ เพศหญิงร้อยละ ๔๖.๔ และรวมทุกกลุ่มอายุเป็นร้อยละ ๔๒.๔ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความชุกของภาวะอ้วนมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในครั้งที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๕๗) ซึ่งพบร้อยละ ๓๗.๕ นอกจากนี้ พบว่า เพศชายร้อยละ ๙.๑ และเพศหญิงร้อยละ ๖.๙ จัดอยู่กลุ่มที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ (BMI < ๑๘.๕ กก/ม^๒) โดยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ ๑๕ - ๒๙ ปี และในผู้สูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป

- ความชุกของโรคเบาหวานในประชาชนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป พบร้อยละ ๙.๕ ความชุกในเพศหญิง (ร้อยละ ๑๐.๓) มากกว่าในเพศชาย (ร้อยละ ๘.๖) ทั้งนี้ ความชุกของโรคเบาหวานมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในครั้งที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๕๗) ซึ่งพบร้อยละ ๘.๙

- ความชุกของโรคความดันโลหิตสูงในประชาชนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป พบร้อยละ ๒๕.๔ เพศหญิงร้อยละ ๒๔.๒ เพศชายร้อยละ ๒๖.๗ ทั้งนี้ ความชุกของโรคเบาหวานมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในครั้งที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๕๗) ซึ่งพบร้อยละ ๒๔.๗

ข้อมูลสถานการณ์โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในประเทศไทย

ภาพที่ ๑๔ สถานการณ์โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (ภาวะอ้วน เบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง) ในประชาชนไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๒

ที่มา : รายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓

(๒) สถานการณ์การบริโภคอาหารกลุ่มต่างๆ

- การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๒) พบว่าปริมาณอาหารที่บริโภคใน ๑ วัน ในแต่ละช่วงวัยเป็นดังนี้

เด็กอายุ ๑ - ๓ ปี ปริมาณการบริโภคอาหารส่วนใหญ่ยังน้อยกว่าปริมาณที่แนะนำต่อวัน ได้แก่ กลุ่มข้าว-แป้ง ปริมาณที่แนะนำ ๓ ทัพพี แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๒.๒ ทัพพี กลุ่มผักปริมาณที่แนะนำ ๒ ทัพพี แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๐.๓๕ ทัพพี กลุ่มผลไม้ปริมาณที่แนะนำ ๓ ส่วน แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๐.๗ ส่วน กลุ่มเนื้อสัตว์ ปริมาณที่แนะนำ ๓ ช้อนกินข้าว แต่บริโภคเฉลี่ย ๓.๙ ช้อนกินข้าว มากกว่าที่แนะนำ กลุ่มนมปริมาณที่แนะนำ ๑.๕ แก้ว แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๐.๘ แก้ว

เด็กอายุ ๔ - ๕ ปี ปริมาณการบริโภคอาหารทุกกลุ่มอาหารยังน้อยกว่าปริมาณที่แนะนำต่อวัน ได้แก่ กลุ่มข้าว-แป้งปริมาณที่แนะนำ ๕ ทัพพี แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๓.๐๕ ทัพพี กลุ่มผักปริมาณที่แนะนำ ๓ ทัพพี แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๐.๖ ทัพพี กลุ่มผลไม้ปริมาณที่แนะนำ ๓ ส่วน แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๐.๕๕ ส่วน กลุ่มเนื้อสัตว์ปริมาณที่แนะนำ ๓ ช้อนกินข้าว แต่บริโภคเฉลี่ย ๕.๗ ช้อนกินข้าว มากกว่าที่แนะนำ กลุ่มนมปริมาณที่แนะนำ ๒.๕ แก้ว แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๑.๒๕ แก้ว น้อยกว่าที่แนะนำ การได้รับปริมาณพลังงานและสารอาหารหลัก

พบว่า ประชาชนไทยอายุ ๑๙ - ๕๙ ปี ได้รับพลังงานเฉลี่ย ๑,๔๔๒ กิโลแคลอรีต่อวัน (หญิง ๑,๒๘๔ กิโลแคลอรีชาย ๑,๖๐๐ กิโลแคลอรี) คิดเป็นพลังงานที่ได้จากคาร์โบไฮเดรต ร้อยละ ๕๒.๓ - ๕๗.๑ โปรตีนร้อยละ ๑๕.๐ - ๑๖.๘ และไขมันร้อยละ ๒๗.๐ - ๓๐.๘ ของพลังงานรวมที่ได้รับต่อวัน

หญิงตั้งครรภ์ การสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ พบว่าปริมาณอาหารที่บริโภคใน ๑ วัน น้อยกว่าปริมาณที่แนะนำต่อวันในทุกกลุ่มอาหาร ได้แก่ กลุ่มข้าว-แป้ง ปริมาณที่แนะนำ ๙ ทัพพี แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๕.๓ ทัพพี กลุ่มผักปริมาณที่แนะนำ ๖ ทัพพี แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๐.๕ ทัพพี กลุ่มผลไม้ปริมาณที่แนะนำ ๖ ส่วน แต่บริโภคเพียง ๑ ส่วน กลุ่มเนื้อสัตว์ปริมาณที่แนะนำ ๑๒ ช้อนกินข้าว แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๖.๗ ช้อนกินข้าว กลุ่มนมปริมาณที่แนะนำ ๒ แก้ว แต่บริโภคเฉลี่ยเพียง ๐.๗ แก้ว

■ การบริโภคผักผลไม้ การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓) คนไทยวัยทำงานอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป กินผักในปริมาณเฉลี่ยต่อวัน ๒.๓ ส่วน และกินผลไม้ในปริมาณเฉลี่ยต่อวัน ๑.๔ ส่วน ซึ่งต่ำกว่าข้อแนะนำ เมื่อพิจารณาการกินผักและผลไม้ พบว่า ประชาชนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป กินผักและผลไม้รวมในปริมาณเฉลี่ย ๓.๗ ส่วนต่อวัน นอกจากนี้ ประมาณ ๑ ใน ๕ (ร้อยละ ๒๑.๒) ของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป บริโภคผักผลไม้ต่อวันเพียงพอตามข้อแนะนำ (รวม ≥ ๕ ส่วนมาตรฐานต่อวัน) โดยประชากรอายุ ๓๐ - ๔๔ ปี มีพฤติกรรมการบริโภคผักผลไม้ต่อวันเพียงพอตามข้อแนะนำ (รวม ≥ ๕ ส่วนมาตรฐานต่อวัน) สูงกว่าวัยอื่น คือ ร้อยละ ๒๒ พฤติกรรมการกินอาหารของประชาชนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป พบว่า ร้อยละ ๗๓.๐ ของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป กินอาหารครบ ๓ มื้อต่อวัน กลุ่มอายุที่กินครบ ๓ มื้อน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ ๑๕ - ๒๙ ปี ร้อยละ ๖๔.๐ โดยผู้ใหญ่วัยแรงงานส่วนมากงดอาหารมื้อเช้า

นอกจากนี้ ผลการสำรวจสถานการณ์การกินผักและผลไม้ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๒ รายงานว่ามีคนไทยเพียงร้อยละ ๓๗.๕ หรือประมาณ ๔ ใน ๑๐ คน กินผักผลไม้เพียงพอ ๔๐๐ กรัมขึ้นไป ตามเกณฑ์แนะนำในแต่ละวัน โดยกลุ่มอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป กิน ๒๕๐ กรัมขึ้นไป กลุ่มอายุ ๖-๑๔ ปี กินผักและผลไม้รวมเฉลี่ยวันละ ๒๐๓.๖๙ กรัม สัดส่วนการกินผักและผลไม้เพียงพอร้อยละ ๒๗.๕ ในกลุ่มคนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป กินผักและผลไม้รวมเฉลี่ยวันละ ๓๙๒.๒๑ กรัม สัดส่วนการกินผักและผลไม้เพียงพอร้อยละ ๓๘.๗

(๓) สถานการณ์การบริโภค น้ำตาล เกลือ ไขมัน

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.๒๕๖๑ รายงานสถานการณ์การบริโภคน้ำตาลของประชากรไทยเฉลี่ย ๒๕ ช้อนชาต่อวัน และข้อมูลจากการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ รายงานการบริโภคน้ำมัน/กะทิ/ไขมัน เป็น ๖ ช้อนชาต่อวัน อย่างไรก็ตาม พบว่าปริมาณการบริโภคของเด็กและวัยรุ่นสูงกว่าวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ นอกจากนี้ จากการศึกษาปริมาณโซเดียมที่คนไทยได้รับต่อวันของเครือข่ายลดบริโภคเค็ม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยที่เผยแพร่เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๔ พบว่า ปริมาณโซเดียมเฉลี่ยในปัสสาวะอยู่ที่ ๓,๖๓๖ มิลลิกรัมต่อวัน ซึ่งสูงกว่าข้อแนะนำ (ข้อแนะนำให้บริโภคโซเดียมไม่เกิน ๒,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อวัน น้ำตาลไม่เกิน ๖ ช้อนชาต่อวัน และน้ำมันไม่เกิน ๖ ช้อนชาต่อวัน) ส่งผลให้ประชาชนไทยเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสูงขึ้น

(๔) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชนในชุมชนกลุ่มเป้าหมายของโครงการฯ ที่ ๒๕ จังหวัดดำเนินการ^๑

จากการสำรวจความรู้และพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชนในชุมชนกลุ่มเป้าหมายของโครงการฯ ที่ ๒๕ จังหวัด ดำเนินการภายใต้โครงการเครือข่ายชุมชนร่วมใจ ป้องกันภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีแนวคิดให้คนในชุมชนร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อช่วยกันจัดการหรือป้องกันปัญหาด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ชุมชนในแต่ละพื้นที่นั้นประสบอยู่ ผ่านเครือข่าย โดยมุ่งให้ทุกภาคส่วนในชุมชนพึ่งพาช่วยเหลือกันและกัน ร่วมกันเป็นพลังจิตอาสา และดำเนินกิจกรรมภายใต้วิถีชีวิตที่เหมาะสมกับชุมชนตนเอง เพื่อสร้างชุมชนที่สามารถดูแลตนเองให้มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง มีสุขภาพแข็งแรงและปลอดภัย ป้องกันภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพ ไม่หลงเชื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพโอ้อวดเกินจริง ไม่ใช้ยาที่มีการลักลอบผสมสารสเตียรอยด์ ยาชุด หรือยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา การไม่ใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีส่วนผสมของสารห้ามใช้ การลดการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม หรือประเด็นปัญหาการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพอื่นๆ ที่พบในชุมชน โดยการดำเนินงานดังกล่าวอยู่ภายใต้การสนับสนุนโครงการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ผ่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และเครือข่ายบ้าน วัด โรงเรียน และโรงพยาบาล (บวร.ร.) ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ให้เกิดผลดีต่อสุขภาพของบุคคลในชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งในการดำเนินงานโครงการเครือข่ายชุมชนร่วมใจ ป้องกันภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น มีชุมชนจากจังหวัดต่างๆ ได้แสดงความจำนงเสนอโครงการในการดำเนินงานพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชนตามสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่ โดยกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคได้ทำการคัดเลือกโครงการ ฯ เพื่อให้การสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณดำเนินการทั้งสิ้น ๒๕ ชุมชน/ ๒๕ จังหวัด เพื่อศึกษากระบวนการและผลการดำเนินงานพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชนในชุมชนกลุ่มเป้าหมาย และทำการสำรวจความรู้และพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคต่อไป

ข้อมูลโภชนาการ
หนึ่งหน่วยบริโภค : 1/2 ของ (30 กรัม)
จำนวนหน่วยบริโภคต่อของ : 2

คุณค่าทางโภชนาการต่อ 1 ของ			
ควรแบ่งกิน 7 ครั้ง			
พลังงาน	น้ำตาล	ไขมัน	โซเดียม
1,120	14	63	980
กิโลแคลอรี	กรัม	กรัม	มิลลิกรัม
* 56%	* 22%	* 97%	* 41%
*คิดเป็นร้อยละของปริมาณสูงสุดที่บริโภคได้ต่อวัน			

ภาพที่ ๑๕ ชุดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลบนฉลากอาหาร เพื่อลดการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม และการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย

^๑ รายงานการสำรวจความรู้และพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชนในชุมชนกลุ่มเป้าหมายของโครงการฯ ที่ ๒๕ จังหวัดดำเนินการภายใต้โครงการเครือข่ายชุมชนร่วมใจ ป้องกันภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

ผลการสำรวจความรู้และพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชนในชุมชนกลุ่มเป้าหมายของโครงการฯ พบว่า จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลังจากผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลบนฉลากอาหาร เพื่อลดการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม และการบริโภคอาหารปลอดภัยเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ เปรียบเทียบจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลบนฉลากอาหาร เพื่อลดการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม และการบริโภคอาหารปลอดภัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ

ระดับความรู้	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมฯ		หลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ	
	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารปลอดภัย	๑,๐๔๕	๖๒.๗	๑,๕๑๖	๙๕.๙
ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารปลอดภัย	๖๖๒	๓๗.๓	๖๕	๔.๑
รวม	๑,๖๖๗	๑๐๐.๐	๑,๕๘๑	๑๐๐.๐

ที่มา : กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๖๒)

นอกจากนี้ ยังพบว่าจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลังจากผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัยเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ

ระดับพฤติกรรม	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมฯ		หลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ	
	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย	๗๔๔	๔๔.๖	๑,๑๗๘	๗๕.๕
ไม่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย	๙๒๓	๕๕.๔	๔๐๓	๒๕.๕
รวม	๑,๖๖๗	๑๐๐.๐	๑,๕๘๑	๑๐๐.๐

ที่มา : กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๖๒)

๒. สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒.๑ วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการอย่างยั่งยืน เป็นแหล่งอาหารที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ และผู้บริโภคมีพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสม”

๒.๒ วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อให้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแผนชี้้นำการขับเคลื่อนการดำเนินงานตลอดห่วงโซ่อาหาร ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย

(๒) เพื่อเป็นกรอบในการบริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และกำกับติดตาม ประเมินผลสำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อาหาร ในการนำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งนำไปสู่ความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการในทุกระดับ ทั้งในภาวะปกติและวิกฤติ

(๓) เพื่อบูรณาการนโยบายและแผนแต่ละระดับที่เกี่ยวข้อง มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างประสานและสอดคล้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒.๓ เป้าหมายและตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)					หน่วยงานรับผิดชอบ
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑. จำนวนคนขาดแคลนอาหารลดลง	๑.๑ สัดส่วนประชากรที่ขาดแคลนสารอาหารต่อจำนวนประชากรทั้งหมด (Prevalence of Undernourishment: PoU) ^๒	ไม่เกิน ร้อยละ ๘.๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๘	ไม่เกิน ร้อยละ ๘	ไม่เกิน ร้อยละ ๗.๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๗	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
	๑.๒ อัตราการพึ่งพาตนเอง (Self-Sufficiency Ratio: SSR) ในสินค้าเกษตรที่สำคัญ	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
	๑.๓ ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารระดับรุนแรงในประชากรไทย โดยใช้ Food Insecurity Experience Scale (FIES)	*	*	*	*	*	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๒. ปริมาณการสูญเสียอาหาร และ ขยะอาหารลดลง	๒.๑ ร้อยละการสูญเสียอาหาร (food losses) ในกลุ่มอาหารเป้าหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นฐาน	ได้เส้นฐาน สูญเสียอาหาร ระดับชาติ	ได้แผนการ ขับเคลื่อนการ ลดการสูญเสีย ในห่วงโซ่ การผลิต	ลดลง ร้อยละ ๕ จากเส้นฐาน	ลดลง ร้อยละ ๕ จากเส้นฐาน	ลดลง ร้อยละ ๕ จากเส้นฐาน	กรมวิชาการเกษตร
	๒.๒ ขยะอาหาร (food waste)						
	(๑) สัดส่วนขยะอาหารเทียบกับขยะมูลฝอยชุมชน (ร้อยละ)	ร้อยละ ๓๕ ^๓	ร้อยละ ๓๔	ร้อยละ ๓๒	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๒๘	กรมควบคุมมลพิษ
	(๒) ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมายลดลง (กิโลกรัมต่อคนต่อปี)	๑๓๐ ^๔	๑๒๒	๑๑๔	๑๐๕	๙๗	
๓. ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารเพิ่มขึ้น	๓.๑ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร						
	(๑) สินค้าเกษตร	ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่น	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
	(๒) อาหารแปรรูป	-	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๓.๒ ร้อยละจังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษสูง มีการขับเคลื่อนงานเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อทางอาหารและน้ำร่วมกับเครือข่าย	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค	

^๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรใช้ข้อมูลอ้างอิงจาก The State of food security and Nutrition in the World จัดทำและเผยแพร่เป็นประจำทุกปี โดยองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)

* อยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดค่าเป้าหมาย

^๓ สัดส่วนขยะอาหารเทียบกับขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารในองค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชน ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (อ้างอิงข้อมูลปีฐาน ปี ๒๕๖๔ : ร้อยละ ๓๘)

^๔ ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมาย หมายถึง ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมาย ๓ ภาคส่วน คือ ๑) ผู้จำหน่ายอาหาร ๒) ผู้ประกอบอาหาร ๓) ผู้บริโภค (อ้างอิงข้อมูลปีฐาน ปี ๒๕๖๔ : ๑๔๖ กิโลกรัมต่อคนต่อปี)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)					หน่วยงานรับผิดชอบ
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๓. ความเชื่อมั่นของ ผู้บริโภคต่อคุณภาพ และความปลอดภัย อาหารเพิ่มขึ้น	๓.๓ ร้อยละจังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษสูง มีจำนวน ผู้ป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษลดลงจากปีที่ผ่านมา	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค
	๓.๔ ร้อยละของสินค้าเกษตรขั้นต้นที่ผ่านมาตรฐาน	ร้อยละ ๙๑	ร้อยละ ๙๒	ร้อยละ ๙๓	ร้อยละ ๙๔	ร้อยละ ๙๕	สำนักงานมาตรฐานสินค้า เกษตรและอาหารแห่งชาติ
	๓.๕ ร้อยละของอาหารที่ผ่านมาตรฐาน	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา
	๓.๖ ร้อยละของสถานประกอบการด้านอาหารที่ปฏิบัติตามมาตรการ digital platform	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย
๔. มูลค่าการค้าอาหาร เพิ่มขึ้น	๔.๑ มูลค่าการส่งออกอาหารต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	กระทรวงพาณิชย์
	๔.๒ ดัชนีราคาส่งออกของอาหารต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	กระทรวงพาณิชย์
	๔.๓ ดัชนีผลผลิตผลิตภัณฑ์อาหารถ่วงน้ำหนักมูลค่าเพิ่ม	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕ ^๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	สำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม
๕. จำนวนคนที่มีภาวะ ทุพโภชนาการ (ขาดและเกิน) ลดลง	๕.๑ ร้อยละของประชากรที่มีภาวะโภชนาการขาด (stunting and wasting)						
	(๑) ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี มีภาวะเตี้ย	ไม่เกิน ๑๐ ^๖	ไม่เกิน ๙.๕	ไม่เกิน ๙	ไม่เกิน ๘.๕	ไม่เกิน ๘	สำนักโภชนาการ กรมอนามัย
	(๒) ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี มีภาวะผอม	ไม่เกิน ๕ ^๗	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๕	
	(๓) ร้อยละของเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี มีภาวะเตี้ย	ไม่เกิน ๑๐ ^๘	ไม่เกิน ๙.๕	ไม่เกิน ๙	ไม่เกิน ๘.๕	ไม่เกิน ๘	
	๕.๒ ร้อยละของประชากรที่มีภาวะโภชนาการเกิน (overweight and obesity)						
	(๑) ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	ไม่เกิน ๙ ^๙	ไม่เกิน ๘.๕	ไม่เกิน ๘	ไม่เกิน ๗.๕	ไม่เกิน ๗	สำนักโภชนาการ กรมอนามัย
	(๒) ร้อยละของเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	ไม่เกิน ๑๒ ^{๑๐}	ไม่เกิน ๑๑.๕	ไม่เกิน ๑๑	ไม่เกิน ๑๐.๕	ไม่เกิน ๑๐	
(๓) ร้อยละของคนอายุ ๑๕-๕๙ ปี มีภาวะน้ำหนักเกินและอ้วน	ไม่เกิน ๔๖ ^{๑๑}	ไม่เกิน ๔๕.๕	ไม่เกิน ๔๕	ไม่เกิน ๔๔.๕	ไม่เกิน ๔๔		

^๕ วัดจากอัตราการเติบโตเฉลี่ยตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๔ (ปี ๒๕๖๔ ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม)

^๖ อ้างอิงตามเส้นฐาน (baseline) ปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๑๑.๔

^๗ อ้างอิงตามเส้นฐาน (baseline) ปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๕.๗

^๘ อ้างอิงตามเส้นฐาน (baseline) ปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๙.๔

^๙ อ้างอิงตามเส้นฐาน (baseline) ปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๙.๕

^{๑๐} อ้างอิงตามเส้นฐาน (baseline) ปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๑๓.๓

^{๑๑} อ้างอิงตามเส้นฐาน (baseline) ปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๔๗.๘

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)					หน่วยงานรับผิดชอบ
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๖. มีกลไกประสานงาน กลางและบูรณาการ การดำเนินงาน	๖.๑ จำนวนโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้าน อาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่เข้าสู่ ระบบ eMENSOCR	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ อาหารแห่งชาติ (อย. มกอช.)
	๖.๒ มีองค์กรที่เป็นหน่วยประสานงานกลางและบูรณาการการ ดำเนินงาน ^{๑๒}	**	***	***	รายงานผล การศึกษา ต่อ คกอช. เพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบ รูปแบบ โครงสร้างองค์กร	ดำเนินการ ตามมติ คกอช.	

^{๑๒} **การดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานดังต่อไปนี้ (๑) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (๓) กรมอนามัย และ (๔) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ร่วมกันทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ภายใต้ขอบเขตของพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๑

นอกจากนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการ (คณะที่ ๔) ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการศึกษารูปแบบโครงสร้างองค์กรขับเคลื่อนการจัดการด้านอาหารของประเทศ ขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษาความเป็นไปได้และรูปแบบของโครงสร้างองค์กรฯ ทบทวนภารกิจและกฎระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกประสานงานกลางและบูรณาการ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน และเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการ และคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ต่อไป

***ขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อศึกษาและจัดทำ “โครงการศึกษาการจัดตั้งองค์กรถาวรเพื่อขับเคลื่อนการจัดการระบบอาหารของประเทศ” เพื่อให้ได้รูปแบบขององค์กรถาวรที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย (รายละเอียดเพิ่มเติมระบุไว้ในส่วนที่ ๔ กลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย)

ภาพที่ ๑๖ แผนภาพความเชื่อมโยงเป้าหมายและตัวชี้วัดหลักของแต่ละยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒.๔ แนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) อ้างอิงจากกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ซึ่งได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการพัฒนาในห่วงโซ่อาหาร โดยวิธีการ SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) อุปสรรค (treat) สถานภาพของประเทศไทยเมื่อต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลต่อระบบอาหารของประเทศไทยทั้งมิติด้านความมั่นคงอาหาร ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ด้านอาหารศึกษา และด้านการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อาหาร เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการด้านอาหารของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

จุดแข็ง

(๑) ประเทศไทยมีความสามารถและศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อบริโภคภายในประเทศและส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง

(๒) ประเทศไทยมีฐานทรัพยากรการผลิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมด้านการเกษตรและอาหารมายาวนาน มีระบบการผลิตและกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร ทำให้อาหารไทยมีเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

(๓) ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการ สามารถพึ่งพาตนเองได้อยู่ในเกณฑ์ดี (อ้างอิงจากอัตราการพึ่งพาตนเอง (SSR))

(๔) ประเทศไทยมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่มีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม และมีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ ทางรถไฟ ท่าเรือ สนามบิน ที่เกื้อหนุนให้เป็นศูนย์กลางด้านการค้าและบริการด้านอาหารทั้งในอนุภูมิภาคและภูมิภาค ส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ ของประเทศไทย เช่น อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน

(๕) ผู้ผลิต ได้แก่ เกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปอาหาร มีการพัฒนาการผลิตและศักยภาพในการผลิตอาหารที่มีคุณภาพและมีคุณค่าทางโภชนาการตามความต้องการของผู้ซื้อและผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง

(๖) ภาครัฐมีมาตรการและกลไกการส่งเสริมและเกื้อหนุนให้มีการพัฒนากระบวนการผลิต การตลาดและการบริการให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น แผนงานโครงการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าเกษตรและอาหาร โดยเน้นการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบการผลิตและการตลาด เพิ่มผลิตภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ยกกระดับคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร รวมทั้งเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จุดอ่อน

(๑) เกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและยั่งยืน จึงทำให้ขาดศักยภาพในการพัฒนาตนเองเพื่อการเข้าถึงข้อมูลความรู้และเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริการอาหารที่มีความปลอดภัยและคุณภาพสูง

(๒) ฐานทรัพยากรการผลิตอาหารเสื่อมโทรม และมีปริมาณลดลงอันเนื่องจากการใช้ทรัพยากรอย่างไม่ยั่งยืน ประกอบกับธุรกิจการซื้อขายปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่อยู่ในมือผู้ประกอบการรายใหญ่ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง

(๓) ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารสูง มีการสูญเสียตลอดห่วงโซ่อาหารทั้งการผลิตและการบริโภคในปริมาณมาก และระบบโลจิสติกส์ในห่วงโซ่อาหารยังขาดประสิทธิภาพ

(๔) มีข้อจำกัดในการนำผลการวิจัยและพัฒนาไปขยายผลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่อาหาร เช่น งานวิจัยไม่มีคุณภาพ งานวิจัยไม่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด ผู้ผลิตขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถเข้าถึงงานวิจัย หรือไม่มีศักยภาพเพียงพอในการขยายผลงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้

(๕) ขาดเอกภาพและการบูรณาการของหน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านอาหาร อย่างเป็นระบบ ทั้งส่วนกลาง ระดับชุมชนและท้องถิ่น

(๖) กฎหมายด้านอาหารและโครงสร้างองค์กรภาครัฐขาดความยืดหยุ่น ยากต่อการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สังคม และการค้า

(๗) ผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านราคามากกว่าคุณภาพ และมีพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่พึงประสงค์ในการเลือกซื้อและบริโภคอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ

โอกาส

(๑) การเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางและผู้สูงอายุที่มีกำลังซื้อและมีการศึกษาสูง ทำให้มีความต้องการอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๒) แนวโน้มการตลาดของอาหารเพิ่มขึ้นทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เมื่อเกิดภาวะวิกฤตและภัยพิบัติในภูมิภาคต่างๆ ของโลก โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต พฤติกรรมของผู้บริโภค ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

(๓) แนวโน้มการบริโภคอาหาร ทั้งตลาดโลกและตลาดในภูมิภาค มีความต้องการอาหารที่มีคุณภาพและความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ถือเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์อาหารมากขึ้น

(๔) ประเทศไทยเป็นแหล่งการค้าและศูนย์กลางการท่องเที่ยว ส่งผลให้ความต้องการอาหารที่มีคุณภาพและความปลอดภัยเพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมอาหารจึงเติบโตตามธุรกิจที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ตลอดเวลา

(๕) มีแผนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งรวมถึงระบบโลจิสติกส์ ระบบดิจิทัลและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างโอกาสในการดำเนินงานในห่วงโซ่อาหาร ทั้งการผลิต การกระจาย การค้าและการบริการด้านอาหาร

ภัยคุกคาม

(๑) ขาดแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากอาชีพเกษตรกรกรรมไม่เป็นที่นิยมและจูงใจ และเกษตรกรมีแนวโน้มอายุมากขึ้น ทำให้ขาดความสามารถในการปรับตัวและรับเทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ

(๒) มีภัยคุกคามใหม่ๆ ที่มีผลต่อการเกษตรและอาหาร และการค้า เช่น ภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติ โรคอุบัติใหม่จากสัตว์สู่มนุษย์ การเกิดเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ รวมทั้งการก่อการร้ายทางชีวภาพโดยใช้อาหาร

(๓) ขาดความสมดุลในการผลิตอาหารคน อาหารสัตว์ และผลิตผลเกษตรอื่นๆ เช่น ยางพารา พืชพลังงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร

(๔) พึ่งพาปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีจากภายนอกประเทศ ซึ่งรวมถึงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย สารเคมีทางการเกษตร วัตถุดิบอาหารและอาหารสัตว์บางชนิด

(๕) ความเหลื่อมล้ำระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดย่อม ทำให้เกิดการผูกขาดและไม่เป็นธรรมต่อเกษตรกร กีดกันการแข่งขันและปิดกั้นการเติบโตทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายย่อย ผู้บริโภคภายในประเทศ และผลประโยชน์ของชาติ

(๖) ราคาวัตถุดิบในตลาดโลกมีความผันผวนสูง ส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรและอุตสาหกรรม รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงอาหารของประชาชน

(๗) มาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าอาหารระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากมาตรการด้านคุณภาพและความปลอดภัย เช่น มาตรการด้านฉลากอาหาร มาตรการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงาน ด้านสวัสดิภาพสัตว์

(๘) การแข่งขันการค้าและการตลาดอาหาร โดยเฉพาะเรื่องราคา การค้าเฉพาะกลุ่ม และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่หลากหลายและซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการต่อรองทางการค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคงอาหาร

หลักการ: ก่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการอย่างยั่งยืน อันเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจชีวภาพด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตอาหารอย่างมีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดสรรและถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร รวมถึงการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
<p>เป้าหมาย: เกษตรกรทุกระดับมีความสามารถในการเข้าถึงที่ดินทำกิน และมีกลไกการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน: จัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกรรายย่อย และผลักดันกฎหมายการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน การเช่าที่ดิน และกฎหมายการคุ้มครองพื้นที่ทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินสำหรับผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพ และเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในระดับครัวเรือนอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <ol style="list-style-type: none"> จำนวนเกษตรกรที่ได้เข้าถึงที่ดินทำกิน จำนวนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือ การเช่าที่ดิน หรือ กฎหมายการคุ้มครองพื้นที่ทางการเกษตร ได้รับการกำหนด ปรับปรุง แก้ไข เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงที่ดินทำกิน
<p>โครงการสำคัญ: โครงการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมป่าไม้)</p>

กลยุทธ์ที่ ๒ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำและดิน เพื่อการเกษตรและบริหารจัดการป่าชุมชน
<p>เป้าหมาย: การบริหารจัดการน้ำและดินเพื่อการเกษตรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชนมากขึ้น</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>สนับสนุนการขยายพื้นที่ชลประทานและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้มีทรัพยากรน้ำเพียงพอต่อการเกษตรและการผลิตอาหาร และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทรัพยากรดินที่เสื่อมโทรม โดยการฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมในพื้นที่การเกษตร รวมถึงการสร้างเครือข่ายร่วมกันระหว่างเกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ในระดับจังหวัดในการพัฒนาแหล่งน้ำ การบริหารจัดการน้ำ ดูแลบำรุงรักษาระบบชลประทาน การจัดการดินอย่างยั่งยืน ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนในท้องถิ่น</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พื้นที่ชลประทานมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ๒. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
<p>โครงการสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ บริหารจัดการน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน <ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมฝนหลวงและการบินเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)
<ol style="list-style-type: none"> ๒. โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน <ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมพัฒนาที่ดิน) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมสหกรณ์)

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการ
เป้าหมาย: ประเทศไทยสามารถผลิตสินค้าเกษตรเพื่อความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการ เพื่อการบริโภคในประเทศและการส่งออก
แนวทางการดำเนินงาน: ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อการบริโภค ทั้งในประเทศเพื่อตอบสนองต่อภาวะโภชนาการที่เหมาะสมของประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดภาวะการขาดแคลนอาหารและสารอาหาร รวมถึงการส่งออก โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ (Zoning by Agri-map) ภูมิอากาศ และความหลากหลายทั้งชนิดและคุณค่าทางโภชนาการ เช่น แมลงเศรษฐกิจ ตลอดจนการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่ม และเกษตรแนวตั้ง
ตัวชี้วัด: ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญ มีค่าอัตราการพึ่งพาตนเอง (Self-Sufficiency Ratio: SSR ^{๑๓}) มากกว่า ๑๐๐%
โครงการสำคัญ:
๑. โครงการส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ เกษตรอัจฉริยะ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว กรมประมง)
๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมพัฒนาที่ดิน) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมวิชาการเกษตร)
๓. โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว)
๔. โครงการผลิตและขยายสัตว์พันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) หน่วยงานร่วม: -
๕. โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) หน่วยงานร่วม: -
๖. โครงการปฏิทินผลผลิตเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด เพื่อการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ทุกหน่วยงาน)

^{๑๓} อัตราการพึ่งพาตนเอง (Self-Sufficiency Ratio: SSR) หมายถึง ดัชนีที่ชี้ให้เห็นถึงการพึ่งพาภายในประเทศเพื่อความยั่งยืน ซึ่งเป็นการผลิตสอดคล้องกับการใช้ในประเทศที่มีความสมดุล

หากค่า SSR มากกว่า ๑๐๐ หมายถึง การผลิตที่เกินกว่าการใช้ในประเทศ และ

หากค่า SSR น้อยกว่า ๑๐๐ หมายถึง การผลิตไม่เพียงพอต่อการใช้ในประเทศ

ในที่นี้จะเป็นการแสดงผล SSR ซึ่งเป็นอัตราการพึ่งพาตนเองของสินค้าเกษตรที่สำคัญ ซึ่งส่งผลถึงการมีโภชนาการที่ดี

<p>กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหารปลอดภัย และการใช้ประโยชน์จากอาหาร</p>
<p>เป้าหมาย: ประชาชนมีอาหารบริโภคที่มีคุณภาพและความปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการ และใช้ประโยชน์จากอาหารได้อย่างรู้คุณค่า</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน: ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการส่งเสริมการผลิตสินค้าอาหารปลอดภัย ตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของไทย มาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบกลุ่ม รวมทั้งมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล ในสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง ตลอดจนส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากอาหารอย่างเต็มประสิทธิภาพโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวมาปรับใช้ และการเก็บรักษาอาหารให้อยู่ในสภาพที่ยังคงคุณค่า โดยการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้นและการถนอมอาหาร เพื่อให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จำนวนพื้นที่เกษตร/จำนวนฟาร์ม ได้รับการรับรองหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ๒. จำนวนพื้นที่เกษตร/จำนวนฟาร์ม ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๓. ปริมาณการสูญเสียจากกระบวนการผลิตลดลง
<p>โครงการสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการส่งเสริมการเกษตรตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices, GAPs) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม) หน่วยงานร่วม: -
<ol style="list-style-type: none"> ๒. โครงการเกษตรกรรมยั่งยืน หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมพัฒนาที่ดิน) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย
<ol style="list-style-type: none"> ๓. โครงการส่งเสริมการลดการสูญเสียอาหาร (ตามเจต्योंเป้าหมาย SDG) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร)
<ol style="list-style-type: none"> ๔. โครงการด้านการลดขยะอาหาร (ตามเจต्योंเป้าหมาย SDG) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ) หน่วยงานร่วม: กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กลยุทธ์ที่ ๕ สนับสนุนคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตร
เป้าหมาย: คนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตร เพื่อทำการอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น และมีการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดรายได้และสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และสร้างเสถียรภาพในการผลิตให้มีความยั่งยืน
แนวทางการดำเนินงาน: สนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้เห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกร โดยหน่วยงานรัฐสนับสนุนปัจจัยในการประกอบอาชีพ เช่น องค์ความรู้และเทคโนโลยีจำเป็นอย่างต่อเนื่อง แหล่งเงินทุน ในการเป็นเกษตรกร (smart farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (young smart farmer) รวมถึงส่งเสริมบทบาทสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เป็นประกอบการธุรกิจเกษตร แบบครบวงจร ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ตัวชี้วัด: ๑. จำนวนเกษตรกร (smart farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (young smart farmer) เพิ่มขึ้น ๒. จำนวนเกษตรกรประกอบธุรกิจเกษตรครบวงจรเพิ่มขึ้น
โครงการสำคัญ: โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (smart farmer) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมการข้าว กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)

กลยุทธ์ที่ ๖ ส่งเสริมการเข้าถึงอาหารในระดับครัวเรือน และชุมชนเมือง/ชนบท
เป้าหมาย: สนับสนุนการเข้าถึงอาหารในระดับครัวเรือน และชุมชนเมือง/ชนบท
แนวทางการดำเนินงาน: สนับสนุนให้ครัวเรือนเกษตรผลิตอาหารที่หลากหลาย ตามสภาพพื้นที่ของชุมชนเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ทั้งสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร เพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพและโภชนาการ รวมถึงสนับสนุนชุมชนเมืองในการใช้พื้นที่ว่างในเมือง ในอาคาร บนอาคาร ในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ตลอดจนสนับสนุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการระบบการกระจายอาหารให้กับผู้ขาดแคลนอาหาร โดยประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน ร้านค้าในการบริจาคอาหาร
ตัวชี้วัด: ๑. จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น ๒. จำนวนโครงการด้านส่งเสริมเกษตรกรรมในชุมชนเมือง/ชนบท
โครงการสำคัญ: ๑. โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ทุกหน่วยงาน)
๒. โครงการด้านส่งเสริมเกษตรกรรมในชุมชนเมือง/ชนบท หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานร่วม: กระทรวงมหาดไทย

กลยุทธ์ที่ ๗ ปรับปรุงและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อรองรับสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ
เป้าหมาย: สามารถกระจายสินค้าเกษตรและอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถรักษาคุณภาพอาหารเพื่อรองรับสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ
แนวทางการดำเนินงาน: สนับสนุนสถาบันเกษตรกรให้มีระบบเคลื่อนย้าย กระจาย เก็บ สินค้าเกษตรและอาหารอย่างมีคุณภาพ เช่น ระบบห่วงโซ่ความเย็น (cool chain) และสร้างเครือข่ายสหกรณ์เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า รวมถึงส่งเสริมระบบตลาดชุมชนเพื่อให้เป็นแหล่งกระจายสินค้าภายในชุมชน การกระจายสินค้าผ่านรถค้าปลีกหรือรถเร่ และส่งเสริมให้มีการควบคุมการขนส่งอาหารผ่านระบบดีลิเวอรี่ (delivery) เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมถึงสนับสนุนให้ภาครัฐมีระบบบริหารจัดการเคลื่อนย้าย กระจาย เก็บ สินค้าเกษตรและอาหาร ในภาวะวิกฤติ และมีแผนเตรียมความพร้อมด้านอาหารในภาวะวิกฤติ
ตัวชี้วัด: ๑. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการยกระดับ ๒. มีแผนเตรียมความพร้อมด้านอาหารระดับจังหวัด
โครงการสำคัญ: ๑. โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) หน่วยงานร่วม:
๒. โครงการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมด้านอาหารระดับจังหวัด หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ทุกหน่วยงาน)
๓. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสีย หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมปศุสัตว์ กรมประมง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) สถาบันอาหาร สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ค้าปลีกแห่งประเทศไทย สมาคมตลาดสดไทย สมาคมการค้าตลาดกลางค้าส่งสินค้าเกษตรไทย (TAWMA) สมาคมภัตตาคารไทย

กลยุทธ์ที่ ๘ วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่อาหาร
เป้าหมาย: เพิ่มประสิทธิภาพการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่อาหาร
แนวทางการดำเนินงาน: ส่งเสริมงานวิจัยที่เพิ่มศักยภาพการผลิตและคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งการผลิตแบบเกษตรที่แม่นยำ (precision farming) และการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหาร รวมถึงศึกษาพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุ์กรรมและจีโนม ตลอดจนสร้างเครือข่ายและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรและอาหาร เพื่อความมั่นคงทางอาหาร
ตัวชี้วัด: สัดส่วนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์
โครงการสำคัญ: โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร) กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานร่วม: -

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร

หลักการ: สร้างความมั่นใจในอาหารที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค และการค้าทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเป็นพื้นฐานของเศรษฐกิจและสังคมที่มาจากการเกษตรและอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างมาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวและส่งเสริมการบังคับใช้
<p>เป้าหมาย: สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยอาหาร</p> <p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานอาหารของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและครอบคลุมตลอดห่วงโซ่ สนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดได้ และส่งเสริมให้ผู้ผลิตในทุกระดับเข้าสู่ระบบ มาตรฐานทั้งโดยสมัครใจและการบังคับใช้ตามกฎหมาย เช่น จัดทำคู่มือข้อกำหนด หรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน หรือจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ทั้งการเรียนรู้โดยตรงและผ่านระบบสารสนเทศ ประสานการดำเนินงานเรื่องการบังคับใช้ กฎหมาย โดยใช้กฎหมายที่แต่ละหน่วยงานรักษาการอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และส่งเสริมเกษตรกรและผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมทุกระดับให้มีความตระหนักถึงความสำคัญและมีความรับผิดชอบในการผลิต สินค้าเกษตรขั้นต้น การแปรรูปให้อาหารมีคุณภาพปลอดภัยตามมาตรฐาน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้า</p> <p>ตัวชี้วัด:</p> <p>ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร (พืช ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ สัตว์น้ำ) และอาหาร อยู่ในระดับดี</p> <p>โครงการสำคัญ:</p> <p>๑. โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารเป้าหมายให้มีคุณภาพและความปลอดภัย</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)</p> <p>หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์)</p> <p>กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)</p> <p>กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)</p> <p>กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ)</p> <p>กระทรวงพาณิชย์</p> <p>๒. โครงการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)</p> <p>หน่วยงานร่วม: -</p> <p>๓. โครงการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารแปรรูป</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)</p> <p>หน่วยงานร่วม: สำนักงานสถิติแห่งชาติ</p>

<p>กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรขั้นต้นให้มีคุณภาพสูง ปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการเพิ่มขึ้น</p>
<p>เป้าหมาย: ยกย่องมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารขั้นต้น ให้มีคุณภาพสูงและปลอดภัย เพื่อการบริโภคโดยตรงและเพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมทุกระดับ</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>วิจัย พัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์ รวมทั้งปุ๋ย อาหารสัตว์ และการควบคุมป้องกันโรค เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพสูง ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการเพิ่มขึ้น สนับสนุนการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) และการเกษตรที่เกื้อหนุนต่อสุขภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน เช่น เกษตรชีวภาพ เกษตรอินทรีย์ และระบบการเกษตรที่มีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (Integrated Pest Management System: IPM) สร้างต้นแบบสำหรับการผลิตอาหารที่ได้มาตรฐานในระดับฟาร์มและกลุ่มฟาร์ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดการปฏิบัติระหว่างเกษตรกรสร้างแรงจูงใจด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐานอย่างภาคภูมิ รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าคุณภาพในพื้นที่ใกล้เคียงกันเพื่อให้สามารถดำเนินการส่งเสริมในลักษณะเขตพื้นที่ซึ่งจะสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและประสิทธิภาพการผลิต รวมถึงการขยายจำนวนฟาร์มมาตรฐาน GAP ที่ได้รับการรับรองให้มากขึ้นและรวดเร็วขึ้นได้</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <p>จำนวนผู้ผลิตอาหารขั้นต้นจากการเกษตรที่ได้มาตรฐาน</p>
<p>โครงการสำคัญ:</p> <p>๑. โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารขั้นต้นสู่มาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)</p> <p>หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)</p> <p>กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย</p>
<p>๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร)</p> <p>หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)</p> <p>กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย</p>

<p>๓. โครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโภชนาการสูง พันธุ์ข้าวนาชลประทาน พันธุ์ข้าวหน้าน้ำฝน ให้มีผลผลิตสูง คุณภาพหุงต้มดี ทนต่อสภาพแวดล้อมวิกฤต และต้านทานโรคและแมลง ด้วยการใช้เครื่องหมายโมเลกุลช่วยในการคัดเลือก</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ</p> <p>หน่วยงานร่วม: -</p>
<p>๔. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืช ผัก สมุนไพรในโรงงานผลิตพืช (Plant Factory)</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ</p> <p>หน่วยงานร่วม: -</p>
<p>๕. โครงการจัดทำแบบมาตรฐานจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานชีวภัณฑ์รูปแบบก้อนเชื้อและกรรมวิธีอื่นในพืชเศรษฐกิจหลัก</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ</p> <p>หน่วยงานร่วม: -</p>

<p>กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิตในระดับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อป้องกันการสูญเสียและเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต ด้วยคุณภาพระดับสูง</p>
<p>เป้าหมาย: ให้ชุมชนและท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญในการผลิตอาหารที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย ลดการสูญเสียเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต และมีคุณค่าทางโภชนาการ</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน: ศึกษา วิจัย และพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีนำไปสู่การเพิ่มคุณค่าและมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตอาหารทั้งระดับครัวเรือน ชุมชน และท้องถิ่น สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตอาหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปอาหารในระดับครัวเรือนชุมชนและท้องถิ่นเพื่อลดการสูญเสียและเพิ่มมูลค่าของอาหาร นำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นจุดขายให้กับผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งเป็นการสร้างรายได้และสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน รวมถึงเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสนับสนุนและยกระดับแหล่งชุมชนหรือสถานีวิจัยและคัดบรรจุผลผลิตในระดับพื้นที่และระดับภูมิภาคเพื่อให้มีบทบาทในการคัดผลผลิตในระดับพื้นที่และระดับภูมิภาคเพื่อให้มีบทบาทในการคัดกรองผลผลิตให้มีคุณภาพ ปลอดภัยและสามารถตามสอยย้อนกลับได้ ส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับส่วนเหลือใช้จากกระบวนการผลิต และ ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาและวิจัย เปิดบริการให้คำปรึกษาและนำผลการวิจัยไปขยายผลกับผู้ประกอบการ</p>
<p>ตัวชี้วัด: สถาบัน ชุมชน และท้องถิ่น (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทยมีจำนวนมากขึ้น / มีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพหลากหลายชนิดมากขึ้น / สินค้าอัตลักษณ์ (GI) เพิ่มมากขึ้น</p>
<p>โครงการสำคัญ:</p> <p>๑. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร)</p> <p>๒. โครงการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างรากฐานของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปขนาดกลางขนาดย่อมไทยสู่ตลาดโลก หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) หน่วยงานร่วม: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย</p>
<p>๓. โครงการยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียวด้วยเกษตรสมัยใหม่บนเส้นทางสายวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง (BCG-Naga Belt Road) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หน่วยงานร่วม: -</p>

<p>กลยุทธ์ที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิตในระดับอุตสาหกรรมทุกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>
<p>เป้าหมาย: ส่งเสริมการผลิตให้อาหารมีมูลค่าเพิ่ม คุณค่าสูง และมีกระบวนการผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>ยกระดับมาตรฐานการผลิตโดยส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการผลิตระดับอุตสาหกรรม เช่น GMP HACCP วิจัยในการสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายให้กับอาหารทุกประเภทโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณภาพสูง รวมทั้งสนับสนุนให้เอกชนลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาให้มากขึ้นทั้งการลงทุนวิจัยเองหรือการร่วมทุน วิจัยกับรัฐ ส่งเสริมการผลิตเทคโนโลยี นวัตกรรมและเครื่องจักรสมัยใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการผลิตเชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนผู้ผลิตทุกระดับด้วยมาตรการต่าง ๆ รวมทั้งใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อยกระดับ มาตรฐานเพิ่มผลิตภาพ สร้างความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นโดยรอบ</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <ol style="list-style-type: none"> จำนวนร้อยละของอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารที่ได้รับรองมาตรฐานความปลอดภัย คุณภาพ หรือสิ่งแวดล้อม จำนวนผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณภาพสูง
<p>โครงการสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> โครงการขยายผลโครงการ Green Industry (GI) เพื่อยกระดับผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หน่วยงานร่วม: -
<ol style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาเพื่อยกระดับและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์อาหารทางเลือกจากโปรตีนพืชเพื่อสุขภาพและวิถีการบริโภคสมัยใหม่ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หน่วยงานร่วม: -
<ol style="list-style-type: none"> โครงการยกระดับพืชสมุนไพรไทย เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชัน (functional food and functional ingredient) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สถาบันอาหาร หน่วยงานร่วม: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ)
<ol style="list-style-type: none"> โครงการยกระดับสินค้าเกษตรเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชัน (functional food and functional ingredient) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) หน่วยงานร่วม: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ)

๕. โครงการเมืองนวัตกรรมอาหาร (food innopolis) และการบูรณาการความร่วมมือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

หน่วยงานร่วม: -

๖. โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการยกระดับขีดความสามารถด้านการวิเคราะห์ทดสอบด้านกลีนิรสและเครื่องหอมด้วยเครื่องมือวิทยาศาสตร์

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

หน่วยงานร่วม: -

<p>กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมการค้าและการตลาดผลิตภัณฑ์มาตรฐาน ทั้งที่มาจากการผลิตในระดับชุมชนและอุตสาหกรรม</p>
<p>เป้าหมาย: ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมีการยอมรับและเชื่อมั่นในอาหารไทยทั้งด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการ ทำให้มีการขยายตลาดได้มากขึ้น</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน: เพิ่มความเข้าใจและมั่นใจให้กับผู้บริโภคในเรื่องมาตรฐาน กระบวนการผลิตเพื่อการเลือกซื้อ เลือกบริโภคอาหารที่ผลิตในประเทศไทย โดยผ่านการรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาหารทั้งในและต่างประเทศผ่านสื่อทุกรูปแบบ สร้างเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าคุณภาพให้มีความแน่นอนด้านคุณภาพและปริมาณของวัตถุดิบ และเชื่อมโยงกับการตลาด ส่งเสริมการตลาดสินค้ามาตรฐานสูง มีการเจรจาจับคู่ธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์คุณภาพอาหารไทย ตลอดจนวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหารของไทยในมิติต่างๆ ศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มและความต้องการของตลาดเชิงลึก ตลอดจนพฤติกรรมของผู้บริโภคและกฎเกณฑ์กติกากทางการค้าอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้ผลิตเน้นภาพลักษณ์และจุดขายด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าอาหารไทยมากกว่าจุดขายด้านราคา เช่น การใช้ตราสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และส่งเสริมให้ผู้บริโภคตระหนักถึงการบริโภคอาหารที่มีคุณภาพปลอดภัย โดยการเลือกซื้อสินค้าที่มีตราสัญลักษณ์การรับรองมาตรฐานต่างๆ</p>
<p>ตัวชี้วัด: จำนวนตลาดหรือช่องทางการจำหน่ายสินค้าอาหารทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้มาตรฐาน</p>
<p>โครงการสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการนำมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ไปใช้ปฏิบัติสำหรับตลาดกลางการค้า   หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)   หน่วยงานร่วม: ๒. โครงการรณรงค์เพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรและอาหาร   หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)   หน่วยงานร่วม: ทุกหน่วยงานที่ดำเนินการด้านอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๖ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารของประเทศ
<p>เป้าหมาย: ค้ำครองผู้บริโภค และสร้างความเป็นธรรมตลอดจนอำนวยความสะดวกทางการค้า</p> <p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>เสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการตรวจรับรองและการเฝ้าระวังตามแนวสากลเพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานทั้งภายในและเพื่อการส่งออก สนับสนุนการขยายบทบาทหน่วยตรวจสอบรับรองภาคเอกชนที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งสนับสนุนผู้ประกอบการให้จัดทำระบบการเฝ้าระวังความปลอดภัยสินค้าที่ตนผลิต นำเข้า ส่งออก ส่งเสริมให้ผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญของการปกป้องสิทธิของตนเองและส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรผู้บริโภค และชุมชนให้มีส่วนร่วมในระบบเฝ้าระวังสินค้าอาหาร เพิ่มขีดความสามารถของห้องปฏิบัติการตรวจสอบให้มีมาตรฐาน ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา เพื่อให้บริการตรวจสอบได้อย่างพอเพียง ผลักดันการนำระบบการตามสอบหรือการตรวจสอบย้อนกลับเป็นเครื่องมือในการติดตามสาเหตุและแก้ไขปัญหาความปลอดภัยด้านอาหารได้อย่างรวดเร็ว เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานประเมินความเสี่ยงด้านอาหาร เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สำหรับการคุ้มครองผู้บริโภคและสนับสนุนการค้า รวมถึงสนับสนุนการผลิตอาหารที่เกิดจากวัตถุดิบ กระบวนการหรือนวัตกรรม ซึ่งไม่ใช่กระบวนการดั้งเดิมเพื่อจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ปรับปรุงกฎระเบียบหรือข้อกำหนดเพื่อการปฏิบัติเกี่ยวกับอาหารนำเข้าโดยให้มีความสมดุลระหว่างการคุ้มครองผู้บริโภคและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ตลอดจนสอดคล้องกับพันธกรณีขององค์การการค้าโลก บูรณาการการตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรและอาหารที่ผลิตภายในประเทศและนำเข้าของหน่วยงานต่างๆ โดยเน้นการประสานการบังคับใช้ตามกฎหมายต่างๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ จัดทำความเท่าเทียมกันในการตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรและอาหารกับหน่วยงานระหว่างประเทศและประเทศคู่ค้าสำคัญ เพื่อสร้างการยอมรับระบบตรวจสอบรับรองของไทยและอำนวยความสะดวกทางการค้า</p> <p>ตัวชี้วัด:</p> <ol style="list-style-type: none"> จำนวนแผนงานหรือโครงการระบบตรวจสอบรับรองและเฝ้าระวังความปลอดภัยอาหารของประเทศที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีระบบตรวจสอบย้อนกลับสำหรับสินค้าเกษตรไทย มีระบบแจ้งเตือนภัยด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร จำนวนหน่วยตรวจรับรองและห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล <p>โครงการสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> โครงการบูรณาการสร้างความเข้มแข็งระบบตรวจสอบรับรองและการเฝ้าระวังด้านความปลอดภัยอาหารของประเทศ <ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) <ul style="list-style-type: none"> กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว) กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กรมวิทยาศาสตร์บริการ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ)

<p>สถาบันอาหาร สถาบันการศึกษา / ศูนย์ประเมินความเสี่ยงประเทศไทย มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค</p>
<p>๒. โครงการพัฒนาระบบการจัดการสุขาภิบาลอาหารของประเทศ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
<p>๓. โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการอ้างอิงและห้องปฏิบัติการเครือข่ายด้านอาหาร เพื่อความมั่นคงด้านสุขภาพ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ) สถาบันการศึกษา ห้องปฏิบัติการภาคเอกชน</p>
<p>๔. โครงการศึกษาคูณภาพ ความปลอดภัย ประเมินความเสี่ยงอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข</p>
<p>๕. โครงการศึกษาและพัฒนาระบบนิเวศของระบบตรวจสอบย้อนกลับบนบล็อกเชนเพื่อสินค้าเกษตรไทย (Blockchain-based Traceability Ecosystem for Thai Agricultural Products) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หน่วยงานร่วม: -</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านอาหารศึกษา

หลักการ: เน้นกระบวนการส่งเสริมพัฒนาและวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ ความตระหนักในการบริโภคอาหาร ใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต และกระจายอาหารในห่วงโซ่อาหาร ตลอดจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

<p>กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมและจัดการสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคเพื่อสุขภาพ</p>
<p>เป้าหมาย: บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจในการเป็นผู้ผลิตอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นผู้เลือกซื้อเลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสมตามวัยและสถานะต่างๆ และชุมชนมีภาวะแวดล้อมที่เกื้อหนุนการบริโภคอาหารที่ดี</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>สนับสนุนให้มีกิจกรรม โครงการ ในการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม เช่น การลดปริมาณการบริโภคหวาน มัน เค็ม เพิ่มการบริโภคผักผลไม้ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการบริโภค รวมทั้งสนับสนุนการให้การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภค เช่น มาตรการด้านการคลัง นโยบายทางภาษี การเพิ่มช่องทางการเข้าถึงอาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องเริ่มจากการพัฒนาเครื่องชี้วัดพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมตามแนวปฏิบัติเพื่อการบริโภคอาหาร (FBDGs) และสนับสนุนให้มีการประเมินภาวะโภชนาการในระดับบุคคล องค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ ด้วยเครื่องชี้วัดทางโภชนาการตามมาตรฐาน พร้อมทั้งเสริมสร้างบทบาทของท้องถิ่นและชุมชนเพื่อจัดการปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <p>๑. ร้อยละของประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจการบริโภคที่เหมาะสมตามแนวปฏิบัติเพื่อการบริโภคอาหาร</p> <p>๒. ระดับความสำเร็จของการจัดการสภาพแวดล้อมด้านอาหารเพื่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม^{๑๔}</p>
<p>โครงการสำคัญ:</p> <p>๑. โครงการส่งเสริมศักยภาพประชาชนในการบริโภคตามข้อแนะนำการบริโภคเพื่อสุขภาพที่ดี (Food-Based Dietary Guidelines, FBDGs)</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)</p> <p>หน่วยงานร่วม: กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <p>กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ)</p> <p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>กรมประชาสัมพันธ์</p>

^{๑๔} ระดับความสำเร็จของการจัดการสภาพแวดล้อมด้านอาหารเพื่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม ประกอบด้วย

ระดับ ๑ มีการทบทวน วิเคราะห์ สังเคราะห์มาตรการจัดการสภาพแวดล้อมด้านอาหารที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม

ระดับ ๒ มีการศึกษารูปแบบหรือมาตรการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมที่ยั่งยืนของประเทศไทย

ระดับ ๓ จัดทำเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน เพื่อสนับสนุนการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม

ระดับ ๔ เสริมสร้างบทบาทของท้องถิ่นและชุมชนเพื่อจัดการปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม

ระดับ ๕ มีการขับเคลื่อนแผนงานจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมในระดับท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สถาบันอาหาร
๒. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการใช้สัญลักษณ์โภชนาการอย่างง่าย และ สัญลักษณ์โภชนาการ “ทางเลือกสุขภาพ” หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) หน่วยงานร่วม: สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)
๓. โครงการขับเคลื่อนมาตรการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดการบริโภคน้ำมัน น้ำตาล โซเดียมสูง หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข (กรมควบคุมโรค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

กลยุทธ์ที่ ๒ เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานและการวิจัยสหสาขา
<p>เป้าหมาย: เกิดการบูรณาการการทำงานและการบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนความเชื่อมโยงระหว่างอาหาร โภชนาการ และสุขภาพ ตลอดจนสามารถใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้มีประสิทธิภาพ</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>ส่งเสริมบทบาทภาครัฐ เอกชน ชุมชน และท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านอาหารศึกษา โดยให้มีการบูรณาการด้านนโยบายอาหารศึกษา การใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากรและงบประมาณ ตลอดจนการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีการวิจัยสหสาขา เรื่องอาหารและโภชนาการที่ส่งผลต่อสุขภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและสำรวจภาวะโภชนาการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ของประเทศและโลกในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ โครงสร้างประชากร สภาพภูมิอากาศ และเทคโนโลยี</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <ol style="list-style-type: none"> จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมสร้างความรอบรู้ด้านอาหารและโภชนาการสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (เครือข่ายชุมชน/ท้องถิ่น/ภาครัฐ/วิชาการ/เอกชน) จำนวนงานวิจัยที่สนับสนุนความเชื่อมโยง อาหาร-โภชนาการ-สุขภาพ
<p>โครงการสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> โครงการขับเคลื่อนเครือข่าย (ชุมชน/ท้องถิ่น/ภาครัฐ/วิชาการ/เอกชน) ปรับพฤติกรรมบริโภคอาหาร เพิ่มการบริโภคผักผลไม้ ลดโรค NCDs ในระดับจังหวัด/ท้องถิ่น/ชุมชน แบบครบวงจร หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) หน่วยงานร่วม: กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงศึกษาธิการ (สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นและอื่นๆ)
<ol style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาด้านโภชนาการ (การวิจัยเชิงนโยบาย การวิจัยความคุ้มค่าของมาตรการ การวิจัยประเมินผล) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมอนามัย) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ
<ol style="list-style-type: none"> โครงการศึกษาข้อมูลการบริโภคอาหารของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) หน่วยงานร่วม: สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล

<p>กลยุทธ์ที่ ๓ สนับสนุนการพัฒนาจัดการองค์ความรู้ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านอาหารศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>เป้าหมาย: มีการประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์และเผยแพร่ความรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนาด้านอาหารในบริบทต่างๆ</p> <p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>สร้างองค์ความรู้จากการประมวลความรู้ งานวิจัยและการปฏิบัติด้านอาหารศึกษา และส่งเสริมให้มีการนำองค์ความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานโภชนาการและอาหารศึกษาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะในระบบการศึกษา พื้นที่ และชุมชน</p> <p>ตัวชี้วัด:</p> <p>จำนวนองค์ความรู้และรูปแบบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและการจัดการปัญหาทุพโภชนาการ</p> <p>โครงการสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการส่งเสริมสมรรถนะด้านโภชนาการแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านอาหารและโภชนาการในชุมชน หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สมาคมโภชนาการแห่งประเทศไทย หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) ๒. โครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) หน่วยงานร่วม: สถาบันโภชนาการ (มหาวิทยาลัยมหิดล)

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมให้ผู้ผลิตอาหารและผู้ประกอบอาหารมีความรู้และทักษะด้านอาหารอย่างเหมาะสม
เป้าหมาย: ผู้ผลิตอาหารและผู้ประกอบอาหารสามารถพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาวะของชุมชน
แนวทางการดำเนินงาน: ส่งเสริมให้ผู้ผลิตอาหารและบุคคลในชุมชนมีความรู้และทักษะในด้านอาหาร นำความรู้ด้านอาหารและโภชนาการไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพ
ตัวชี้วัด: จำนวนผู้ผลิตอาหารที่ได้รับการส่งเสริมทักษะด้านอาหารเพื่อสุขภาวะของชุมชน
โครงการสำคัญ: ๑. โครงการพัฒนาระดับคุณภาพสถานประกอบการด้านอาหารสู่วิถีชีวิตใหม่ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ) หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย สำนักโภชนาการ) สถาบันอาหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

กลยุทธ์ที่ ๕ บูรณาการระบบข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย
<p>เป้าหมาย: พัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลด้านอาหารของประเทศในทุกมิติโดยเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้หน่วยงานและภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและทันการณ์</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน: พัฒนาความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการระดับชาติจากหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ และจัดทำมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศภายใต้ตัวชี้วัดของนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพรองรับการพัฒนาบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการให้มีประสิทธิภาพ</p>
<p>ตัวชี้วัด: จำนวนข้อมูลที่อยู่ในระบบข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการ</p>
<p>โครงการสำคัญ: โครงการบูรณาการระบบข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการ

หลักการ: พัฒนาการจัดการด้านอาหารของประเทศตลอดห่วงโซ่อาหารอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพสร้างความเข้มแข็งของการดำเนินงานทุกภาคส่วนให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกติกาการค้าสากล

กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงและเสริมความเข้มแข็งโครงสร้างองค์กรในห่วงโซ่อาหาร
<p>เป้าหมาย: เกิดระบบและกลไกการประสานงานและบูรณาการการดำเนินงานด้านอาหารที่มีประสิทธิภาพในทุกมิติตลอดห่วงโซ่จากภาคส่วนทุกระดับทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน: สร้างระบบและกลไกที่เชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับและทุกภาคส่วน รวมทั้งระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วมกันตามกรอบยุทธศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และพัฒนาปรับปรุงนโยบายและแผนการดำเนินงานทั้งด้านโครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ และทบทวนภารกิจที่อาจซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนและเร่งรัดให้เกิดการกระจายอำนาจและบูรณาการการทำงาน เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในการคุ้มครองผู้บริโภค และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านอาหารของประเทศอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม นอกจากนี้ สนับสนุนให้ขยายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศในทุกมิติ รวมถึงสร้างเครือข่ายความมั่นคงด้านอาหารและการสาธารณสุขในระดับภูมิภาค</p>
<p>ตัวชี้วัด: มีรูปแบบองค์กรถาวรเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย</p>
<p>โครงการสำคัญ: โครงการศึกษาการจัดตั้งองค์กรถาวรเพื่อขับเคลื่อนการจัดการระบบอาหารของประเทศ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) หน่วยงานร่วม: ทุกหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านอาหาร</p>

<p>กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการจัดการ</p>
<p>เป้าหมาย: พัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลด้านอาหารของประเทศในทุกมิติ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทำให้หน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและทันการณ์</p>
<p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาาระบบฐานข้อมูล เครือข่าย ประสาน เชื่อมโยง และจัดการข้อมูลด้านอาหารของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกมิติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลที่มีความทันสมัย สะดวกต่อการเข้าถึง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ แก้ไขปัญหาด้านอาหารของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนติดตามและประเมินผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ด้านอาหารของประเทศในทุกมิติ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและพัฒนาปรับปรุงระบบงานและระบบฐานข้อมูลด้านต่างๆ เช่น ระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงอาหาร ด้านความปลอดภัยอาหาร ด้านสาธารณสุข และระบบการเตือนภัยด้านอาหารในมิติต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ ต่อเนื่อง และทันต่อสถานการณ์</p>
<p>ตัวชี้วัด:</p> <p>มีระบบฐานข้อมูลแจ้งเตือนภัยสินค้าเกษตรและอาหารที่เชื่อมโยงเครือข่ายด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร</p>
<p>โครงการสำคัญ:</p> <p>โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลแจ้งเตือนภัยสินค้าเกษตรและอาหารที่เชื่อมโยงเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายระหว่างประเทศ - The International Food Safety Authorities Network (INFOSAN) (เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กลยุทธ์ที่ ๖)</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย)</p> <p>หน่วยงานร่วม: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)</p> <p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)</p> <p>กระทรวงพาณิชย์</p> <p>หน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด</p>

ส่วนที่ ๔ กลไกการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของชาติด้านอาหาร ตลอดจนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์นั้น จำเป็นต้องอาศัยกลไกการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๑ และกลไกการบูรณาการการดำเนินงานให้ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติเป็นศูนย์กลาง รวมถึงต้องมีกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและสถานการณ์ด้านอาหารในทุกมิติ ทั้งภาวะปกติและภาวะวิกฤต เพื่อให้การพัฒนาการจัดการด้านอาหารของประเทศตลอดห่วงโซ่อาหารดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลไกระดับนโยบาย อาศัยการขับเคลื่อนภายใต้พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาและจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านอาหารตลอดห่วงโซ่อาหาร ในมิติความมั่นคงทางอาหาร คุณภาพและความปลอดภัยอาหาร และอาหารศึกษา ทั้งภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องด้านอาหาร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย รวมถึงการกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ อำนาจการ แก้ไขปัญหา และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาปัญหาจากการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของแต่ละหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาหารในทุกมิติ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อาหาร

กลไกการประสานงานระดับปฏิบัติการ บูรณาการการดำเนินงานด้านอาหารทุกมิติตลอดห่วงโซ่อาหาร เพื่อนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการ และมาตรการการพัฒนาการจัดการด้านอาหารของประเทศสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องอาศัยกลไกการบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติเป็นศูนย์กลางในการสื่อสาร ประสาน บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการอาหารแห่งชาติได้มีการจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติอย่างถาวร การขับเคลื่อนในปัจจุบันจึงอาศัยรูปแบบของการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการชั่วคราวแก่คณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ ดำเนินการโดยคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง จำนวน ๔ คณะ ที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอาหารแห่งชาติในแต่ละมิติ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลักเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องแต่ละคณะ ทั้งนี้ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง จำนวน ๔ คณะ ดังต่อไปนี้ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อาหารเข้าร่วมเป็นกรรมการ

- (๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่
- (๒) คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร
- (๓) คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความเชื่อมโยงด้านอาหารและโภชนาการสู่คุณภาพชีวิตที่ดี
- (๔) คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการ

คณะกรรมการแต่ละคณะมีหน้าที่หลักในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและสนับสนุนการดำเนินงานในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนด้านอาหารในแต่ละมิติ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

สำหรับประเด็นการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งองค์กรเพื่อขับเคลื่อนการจัดการระบบอาหารของประเทศนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการ (คณะที่ ๔) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษารูปแบบโครงสร้างองค์กรขับเคลื่อนการจัดการด้านอาหารของประเทศขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษาความเป็นไปได้และรูปแบบของโครงสร้างองค์กรฯ ทบทวนภารกิจและกฎระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกประสานงานกลางและบูรณาการ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบกับฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ได้วางแผนการศึกษาและจัดทำ “โครงการศึกษาการจัดตั้งองค์กรถาวรเพื่อขับเคลื่อนการจัดการระบบอาหารของประเทศ” ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๖๘ เพื่อให้ได้รูปแบบโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม และเสนอต่อคณะอนุกรรมการศึกษารูปแบบโครงสร้างองค์กรขับเคลื่อนการจัดการด้านอาหารของประเทศ คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการ และคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ตามลำดับ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดตั้งองค์กร หรือปรับปรุงกลไกการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

กลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จำเป็นต้องกำหนดกลไกหรือเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการด้านอาหารในแต่ละมิติ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการเฉพาะเรื่องคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ตามลำดับ เพื่อนำมาพิจารณาทบทวนนโยบายและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ และมาตรการต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่อไป ดังนั้น คณะกรรมการเฉพาะเรื่องแต่ละคณะจึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น เพื่อติดตามความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการด้านการลดการสูญเสียอาหาร
๒. คณะอนุกรรมการด้านการลดขยะอาหาร
๓. คณะอนุกรรมการติดตามเป้าหมายความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร
๔. คณะอนุกรรมการติดตามเป้าหมายมูลค่าการค้าอาหาร
๕. คณะอนุกรรมการด้านเป้าหมายลดคนขาดแคลนอาหาร (hunger) และภาวะทุพโภชนาการ (malnutrition)
๖. คณะอนุกรรมการศึกษารูปแบบโครงสร้างองค์กรขับเคลื่อนการจัดการด้านอาหารของประเทศ

การกำกับดูแล ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านอาหารในแต่ละมิติ จำเป็นต้อง กำหนดทิศทางและกำหนดขอบเขตในการประเมินแผนปฏิบัติการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา พัฒนา และขับเคลื่อนการดำเนินการ และการจัดการด้านอาหารของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

๑. การติดตามรวบรวมผลการประเมินการดำเนินงานโครงการสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์
โดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการสำคัญภายใต้ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ขอความอนุเคราะห์ ให้รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านฯ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยใช้แบบติดตาม ความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการประจำปี ควบคู่ไปกับที่หน่วยงานรับผิดชอบหลักต้องรายงานในระบบ ติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR)

๑.๒ นำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของ ประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ต่อคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง เพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๑.๓ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของ ประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนเนื้อหาเพื่อนำส่งฝ่าย เลขานุการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป

๑.๔ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับสมบูรณ์ ต่อคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และคณะกรรมการด้านการ บริหารจัดการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

๒. การรายงานผลต่อคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ โดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาหาร แห่งชาติ ดำเนินการดังนี้

๒.๑ รายงานผลการดำเนินงานที่สำคัญตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของ ประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ต่อคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

๒.๒ แจ้งเวียนรายงานผลการประเมินผลตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของ ประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ

ภาคผนวก

แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้องกัน

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ภาคผนวก ก

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ด หรือ ที่ <https://shorturl.asia/Nbn๖L>

ภาคผนวก ข

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐)

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ด หรือ ที่ <https://shorturl.asia/kAHjw>

ภาคผนวก ค

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ด หรือ ที่ <https://shorturl.asia/rvkMU>

ภาคผนวก ง

แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ด หรือ ที่ <https://shorturl.asia/qbMOd>

ภาคผนวก จ

แผนปฏิบัติการกระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ด หรือ ที่ <https://shorturl.asia/skUYN>

ภาคผนวก ฉ

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ด หรือ ที่ <https://shorturl.asia/LQMbS>

ภาคผนวก ช

แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ด หรือ ที่ <https://shorturl.asia/opolv>

ภาคผนวก ข

โครงการสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคงอาหาร							
กลยุทธ์ที่ ๑ จัดสรรและถือครอง ที่ดินเพื่อการเกษตร รวมถึงการคุ้มครอง พื้นที่เกษตรกรรม	โครงการจัดสรรที่ดินทำกิน ให้เกษตรกรรายย่อยและ ผู้ด้อยโอกาส	๑. เพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองที่ดินเพื่อ เกษตรกรกรรม ๒. เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาส เป็นเจ้าของที่ดินหรือมีที่ดิน สำหรับประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นของตนเอง	เกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ ในที่ดิน จำนวน ๔๕,๐๐๐ รายต่อปี	ร้อยละ ๙๕ ของเกษตรกรเข้า ทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูป ที่ดิน	๖๐๓.๗๒ ^{๑๕}	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	สำนักงานการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม
กลยุทธ์ที่ ๒ บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำและดิน เพื่อการเกษตรและ บริหารจัดการป่าชุมชน	๑. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ บริหารจัดการน้ำ และเพิ่ม พื้นที่ชลประทาน	เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ บริหาร จัดการน้ำ และเพิ่มพื้นที่ ชลประทาน	พื้นที่ชลประทานขยายตัวเพิ่มขึ้น	พื้นที่ชลประทานขยายตัวเพิ่มขึ้น	อยู่ระหว่าง ขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมชลประทาน
	๒. โครงการฟื้นฟูและ ป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดิน	เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ การเกษตรให้มีความอุดม สมบูรณ์สามารถเพิ่มผลผลิตได้ อย่างต่อเนื่อง	ผลผลิต พื้นที่เกษตรกรรมที่จัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำสามารถลดปัญหา การชะล้างพังทลายของดิน ผลลัพธ์ เกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับการป้องกัน การชะล้างพังทลายของดิน สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่าง เหมาะสม มีประสิทธิภาพและยั่งยืน	เชิงปริมาณ : พื้นที่การเกษตร ได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู (๔,๓๙๔,๖๐๐ ไร่) เชิงคุณภาพ : พื้นที่การเกษตร ที่ได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู สามารถใช้ประโยชน์ ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตาม ศักยภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	๓,๙๔๘.๘๒ ^{๑๕}	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมพัฒนาที่ดิน
กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตสินค้า เกษตร เพื่อความมั่นคง ด้านอาหารและ โภชนาการ	๑. โครงการส่งเสริม ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตร สมัยใหม่ เกษตรอัจฉริยะ และเครื่องจักรกลทางการ เกษตร	เพื่อส่งเสริมถ่ายทอด เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ เกษตรอัจฉริยะ และ เครื่องจักรกลทางการเกษตร	เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพและความ ต้องการของเกษตรกร	ระบบเกษตรอัจฉริยะที่เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร	อยู่ระหว่าง ขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมวิชาการเกษตร

^{๑๕}ได้รับงบประมาณแล้ว

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	๑. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นการผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ภูมิสังคม และตลาด ๒. เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพเกษตรกร	ผลผลิต พื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ผลลัพธ์ เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนการผลิตสามารถลดต้นทุนและเพิ่มรายได้	เชิงปริมาณ : พื้นที่การเกษตรที่ปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตาม Agri – Map (๔๖๗,๕๐๐ ไร่) เชิงคุณภาพ : พื้นที่การเกษตรที่มีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม สามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	๑,๖๓๕.๕๒ ^{๑๔}	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมพัฒนาที่ดิน
	๓. โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและลดต้นทุนเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร ๒. สร้างและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตพืชพันธุ์ดี และส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงพืชพันธุ์ดีและเมล็ดพันธุ์ดีที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึง ๓. เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิต ขยายพืชพันธุ์ดีของศูนย์ขยายพันธุ์พืช จำนวน ๑๐ ศูนย์ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จำนวน ๑๘ ศูนย์ และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) จำนวน ๘ ศูนย์ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๖ ศูนย์	ผลผลิต ๑. ผลงานศึกษาวิจัยและพัฒนาการผลิตและขยายพันธุ์พืชหรือด้านการตลาด จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง ๒. แปลงพ่อแม่พันธุ์สำหรับเป็นแหล่งผลิตขยายพืชพันธุ์ดี และผลิตพืชพันธุ์ดี จำนวน ๑๖,๓๕๐,๐๐๐ ต้น / ๑,๑๓๐ ไร่ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนพืชพันธุ์ดีให้กับเกษตรกรได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนที่ผลิตได้ ๓. พัฒนาเจ้าหน้าที่กองขยายพันธุ์พืช และขับเคลื่อนการสร้างเครือข่ายผู้ผลิตขยายพืชพันธุ์ดีร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ รวม ๒๑๕ คน ๔. มี “ศูนย์พันธุ์พืชชุมชน” จังหวัด	เชิงปริมาณ ๑. ผลิตพืชพันธุ์ดีทั้ง ๔ สายการผลิต จำนวน ๑๖,๓๕๐,๐๐๐ ต้น/ ๑,๑๓๐ ไร่ ๒. พัฒนาเจ้าหน้าที่กองขยายพันธุ์พืช และขับเคลื่อนงานผลิตและขยายพันธุ์พืช รวม ๒๑๕ คน ๓. พัฒนาจุดบริการพืชพันธุ์ดี จำนวน ๑๐ แห่ง ๔. จัดตั้ง “ศูนย์พันธุ์พืชชุมชน” จำนวน ๗๗ แห่ง ๕. พัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี จำนวน ๕,๑๑๐ ราย ๖. ก่อสร้างอาคารบริการพืชพันธุ์ดี รวม ๑๐ แห่ง ปรับปรุงโรงเรือนอนุบาลพันธุ์พืช จำนวน ๓ แห่ง ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างอื่น	๔๓.๐๓๖ ^{๑๔}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	กรมส่งเสริมการเกษตร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
			<p>ละ ๑ แห่ง จำนวน ๗๗ จังหวัด รวมทั้งสิ้น จำนวน ๗๗ แห่ง</p> <p>๕. เครือข่ายผู้ผลิตขยายพันธุ์พืช พันธุ์ดี ได้รับการพัฒนา จำนวน ๕,๑๑๐ ราย</p> <p>๖. มีจุดบริการพืชพันธุ์ Doae จำนวน ๑๐ แห่ง</p> <p>๗. ก่อสร้างอาคารบริการพืชพันธุ์ดี รวม ๑๐ แห่ง ปรับปรุงโรงเรือน อนุบาลพันธุ์พืช จำนวน ๓ แห่ง ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างอื่น จำนวน ๕ แห่ง และครุภัณฑ์การเกษตร จำนวน ๑๐ แห่ง</p> <p>ผลลัพธ์</p> <p>๑. เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่ง พันธุ์พืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพได้อย่าง เพียงพอและทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม ซึ่งนำไปสู่การลดต้นทุน ค่าปัจจัยการผลิตและเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร</p> <p>๒. ผลผลิตพืชเศรษฐกิจของ ประเทศไทยมีปริมาณและคุณภาพ สูงขึ้น นำไปสู่การความมั่นคงทาง อาหารของประเทศ และเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขันกับต่างประเทศ</p> <p>๓. ศูนย์ขยายพันธุ์พืช จำนวน ๑๐ ศูนย์ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การเกษตร จำนวน ๑๘ ศูนย์ และ</p>	<p>จำนวน ๕ แห่ง และครุภัณฑ์ การเกษตร จำนวน ๑๐ แห่ง</p> <p>เชิงคุณภาพ</p> <p>๑. สนับสนุนและส่งเสริม ให้บริการพืชพันธุ์ดีให้กับ เกษตรกรได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนที่ผลิตได้</p> <p>๒. การผลิตของสินค้าเกษตรมี ประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่ม สูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕</p> <p>๓. ผลงานศึกษาวิจัยเป็น เครื่องมือช่วยสนับสนุนงานผลิต ขยายพันธุ์พืชและการตลาดของ พืชพันธุ์ดีให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>๔. บุคลากรของกองขยายพันธุ์ พืชและศูนย์ขยายพันธุ์พืชมี ความรู้ความเข้าใจด้านผลิต และขยายพันธุ์พืชเพิ่มมากขึ้น</p> <p>๕. ศูนย์ขยายพันธุ์พืช จำนวน ๑๐ ศูนย์ ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพการเกษตร จำนวน ๑๘ ศูนย์ และศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) จำนวน ๘ ศูนย์ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๖ ศูนย์ มีความพร้อมในการผลิต ขยายพันธุ์พืชให้บริการและ จำหน่ายแก่ผู้ประกอบการทาง</p>			

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
			ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) จำนวน ๘ ศูนย์ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๖ ศูนย์ มีศักยภาพในการผลิตพันธุ์พืชพันธุ์ดี เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงปัจจัยการผลิตคุณภาพดีได้อย่างทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม ๔. เครือข่ายศูนย์พันธุ์พืชชุมชนและเกษตรกรผู้ผลิตพืชพันธุ์ดีมีรายได้เพิ่มขึ้น ตามหลักการ “ตลาดนำการผลิต”	การเกษตรได้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ๖. เกษตรกรในเครือข่ายมีความรู้ความเข้าใจด้านผลิตและขยายพันธุ์พืช สามารถผลิตพืชพันธุ์ดีได้ตามมาตรฐาน ส่งผลให้พืชพันธุ์ดีสามารถกระจายสู่เกษตรกรผู้ใช้พันธุ์ได้อย่างทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม ป้องกันการผูกขาดและนำไปสู่การถ่วงดุลราคาพันธุ์พืชกับภาคเอกชน และสนับสนุนการสร้างเชื่อมั่นคงทางอาหารของประเทศ			
	๔. โครงการผลิตและขยายสัตว์พันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	อยู่ระหว่างการพัฒนาข้อเสนอโครงการและขอรับการจัดสรรงบประมาณ					กรมปศุสัตว์
	๕. โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	อยู่ระหว่างการพัฒนาข้อเสนอโครงการและขอรับการจัดสรรงบประมาณ					กรมประมง
	๖. โครงการปฏิทินผลผลิตเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด เพื่อการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ	๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เห็นความสำคัญของการจัดทำข้อมูลปฏิทิน และสามารถนำข้อมูลปฏิทินไปใช้ในการเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในระดับพื้นที่ และชุมชน	ข้อมูลผลผลิตสินค้าเกษตร (พืช ปศุสัตว์ ประมง) ระดับจังหวัดที่คาดการณ์ช่วงการเก็บเกี่ยวได้ในแต่ละเดือน ตลอดปีเพาะปลูก ปัจจุบัน ปีถัดไป เพื่อวางแผนการกระจายสินค้าในช่วงผลผลิตออกสู่	ปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดรายปี	ยังไม่มี การขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ รายงานทุกปี ภายใน ๓๐ พฤศจิกายน	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		<p>๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่สามารถจัดทำข้อมูลปฏิทิน ได้แก่ ชนิดสินค้าที่รายงาน ข้อมูลที่รายงาน ค่าจำกัดความในรายงานข้อมูล และแนวทางการคาดการณ์ ปริมาณผลผลิตทั้งปีและรายเดือนในถัดไปได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน</p> <p>๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่สามารถดำเนินการตามกลไกการขับเคลื่อนการจัดทำปฏิทินฯ และทราบบทบาทหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตลอดจนกระบวนการจัดทำปฏิทิน จนถึง การนำปฏิทิน ไปใช้ประโยชน์</p>	ตลาด รวมถึงวางแผนการเพาะปลูกในถัดไป อันเป็นการสนับสนุนความมั่นคงอาหารในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ รวมถึงการแสดงให้เห็นถึงความมีอยู่ของอาหาร				
กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหารปลอดภัย และการใช้ประโยชน์จากอาหาร	๑. โครงการส่งเสริมการเกษตรตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices, GAPs)	เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices, GAPs)	<p>ผลผลิต</p> <p>พื้นที่เกษตรที่ได้รับการรับรองตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เพิ่มมากขึ้น</p> <p>ผลลัพธ์</p> <p>ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการบริโภค</p>	จำนวนพื้นที่เกษตร/จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices, GAPs)	อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมวิชาการ เกษตร สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๒. โครงการเกษตรกรรม ยั่งยืน	<p>๑. เพื่อจัดทำข้อมูลทางวิชาการด้านการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมกับการผลิตเกษตรอินทรีย์สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการส่งเสริมพื้นที่การผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ และคุ้มครองพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒. เพื่อจัดให้มีวิธีการที่กลุ่มเกษตรกรได้เข้าใจถึงการเตรียมดินเพื่อเข้าสู่การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ในระดับต่างๆ โดยใช้แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS เป็นเครื่องมือนำไปสู่การพัฒนากลุ่มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานที่ผู้บริโภคยอมรับ</p> <p>๓. เพื่อขับเคลื่อนกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์ให้สามารถขยายช่องทางการตลาด และเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ในประเทศ</p>	<p>ผลผลิต</p> <p>๑. ฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒. พื้นที่ที่ได้รับการเตรียมดินเพื่อเตรียมความพร้อมผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. เกษตรกรที่ได้รับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์</p> <p>๔. พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS</p> <p>๕. เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS</p> <p>ผลลัพธ์</p> <p>เกษตรกรสามารถเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS และมีช่องทางการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรได้</p>	<p>เชิงปริมาณ : พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (๒๐,๐๐๐ ไร่)</p> <p>เชิงคุณภาพ : เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของดิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p>	๓๑๔.๗๐ ^{๑๕}	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมพัฒนาที่ดิน
	๓. โครงการส่งเสริมการลดการสูญเสียอาหาร (ตามโจทย์เป้าหมาย SDG)	เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากอาหารอย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการลดการสูญเสียอาหารหลักการเก็บเกี่ยวมาใช้	การสูญเสียอาหาร ในกลุ่มอาหารเป่าหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นฐานลดลง	ร้อยละการสูญเสียอาหารในกลุ่มอาหารเป่าหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นฐาน	อยู่ระหว่างการศึกษาวิจัย	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมวิชาการเกษตร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๔. โครงการด้านการลด ขยะอาหาร (ตามโจทย์ เป้าหมาย SDG)	เพื่อส่งเสริมการลดขยะอาหาร	ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วน เป้าหมายลดลง	ปริมาณขยะอาหารจากภาค ส่วนเป้าหมาย (กิโลกรัมต่อคน ต่อปี)		พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กรมควบคุมมลพิษ
กลยุทธ์ที่ ๕ สนับสนุนคนรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคเกษตร	โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (smart farmer)	๑. เพื่อเตรียมความพร้อม ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพ ของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกร ปราดเปรื่อง (smart farmer) และยกระดับเป็น ผู้ประกอบการเกษตรที่มี ศักยภาพในการเพิ่ม ประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้า เกษตร และการบริหารจัดการ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ๒. เพื่อสร้างและเชื่อมโยง เครือข่ายเกษตรกรและ เกษตรกรต้นแบบ ให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับ เกษตรกรรายอื่นๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	ผลผลิต ๑. การเตรียมความพร้อมทายาท เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวนทหารกองประจำการที่ เป็นบุตรหลานเกษตรกรได้รับการ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นทายาท เกษตรกรรุ่นใหม่ ๒. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (๑) จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ได้รับการอบรมพัฒนาให้เป็น young smart farmer (๒) จำนวน young smart farmer ที่ได้รับการพัฒนาต่อยอด ในเชิงธุรกิจเกษตร (๓) จำนวน young smart farmer ที่ได้รับการพัฒนาเป็น ผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ (๔) จำนวนเครือข่าย young smart farmer ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ (๕) จำนวน young smart farmer ที่ได้ขับเคลื่อนและพัฒนา เพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์ บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๒,๘๗๕ ราย ได้รับการอบรม และพัฒนาศักยภาพให้เป็น Young Smart Farmer และ มีความพร้อมเป็นผู้ประกอบการ เกษตร ๒. เกษตรกร จำนวน ๑๗,๖๔๐ ราย ได้รับการอบรมและพัฒนา ศักยภาพให้เป็น Smart Farmer ที่มีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพด้าน การผลิต การแปรรูป และการตลาด สินค้าเกษตร เชิงคุณภาพ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ได้รับการ ยกระดับเป็น smart farmer (ไม่น้อยกว่า ๑๖,๔๑๒ ราย)	๓๓.๑๗๘ ^{๑๔}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	กรมส่งเสริม การเกษตร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
			<p>(๖) จำนวนสื่อถ่ายทอดความรู้ และเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p> <p>๓. การพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรี๊อง (smart farmer)</p> <p>(๑) จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการยกระดับเป็น smart farmer</p> <p>(๒) จำนวน smart farmer ที่ ได้รับการพัฒนาสู่การเป็น smart farmer ต้นแบบ</p> <p>(๓) จำนวน smart farmer และ young smart farmer ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม</p> <p>(๔) จำนวนกลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตรที่ได้รับการสนับสนุน วัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนา smart farmer และ young smart farmer</p> <p>(๕) จำนวนเครือข่าย smart farmer ต้นแบบระดับจังหวัด ที่เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกรได้</p> <p>(๖) จำนวนเครือข่าย smart farmer ต้นแบบระดับเขต ที่เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกรได้</p> <p>(๗) จำนวนเอกสารเผยแพร่ องค์ความรู้การส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม</p>				

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
			<p>ผลลัพธ์</p> <p>๑. เกษตรกรสามารถพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเองได้ โดยมีการนำแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคล และแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเอง วางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี ได้มาตรฐาน ปลอดภัยและตรงตามความต้องการต่อผู้บริโภค มุ่งสู่การเป็น smart product ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตร</p> <p>๒. เกษตรกรเป็นผู้นำด้านการเกษตร และมีเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจ และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชนเกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้ สามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้</p>				

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
กลยุทธ์ที่ ๖ ส่งเสริมการเข้าถึง อาหารในระดับ ครัวเรือน และชุมชน เมือง/ชนบท	๑. โครงการส่งเสริม เกษตรทฤษฎีใหม่	เพื่อสนับสนุนให้ครัวเรือน สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดย ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎี ใหม่เพิ่มขึ้น	อยู่ระหว่าง ขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	สำนักปลัด กระทรวงเกษตร และสหกรณ์
	๒. โครงการด้านส่งเสริม เกษตรกรรมในชุมชน เมือง/ชนบท	เพื่อสนับสนุนชุมชนเมืองและ ชนบท ในการใช้พื้นที่ว่างผลิต อาหารเพื่อการบริโภคใน ครัวเรือน	การทำเกษตรกรรมในชุมชนเมือง/ ชนบท เพิ่มขึ้น	พื้นที่เกษตรในชุมชนเมือง/ ชนบท เพิ่มขึ้น	ยังไม่มี ขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กระทรวงเกษตร และสหกรณ์
กลยุทธ์ที่ ๗ ปรับปรุงและพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ด้าน สินค้าเกษตรและ อาหาร เพื่อรองรับ สถานการณ์ความ มั่นคงด้านอาหาร ทั้งในภาวะปกติและ ภาวะวิกฤติ	๑. โครงการยกระดับ สถาบันเกษตรกรให้เป็น ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร	๑. เพื่อพัฒนาคณะกรรมการ และฝ่ายจัดการของสหกรณ์ ภาคการเกษตรให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะใน การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ การเกษตรแบบมีอาชีพ ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการธุรกิจของ สหกรณ์ด้านการผลิต (การ รวบรวมและการแปรรูป) ๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ ด้านการตลาด (การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคา การเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย)	ผลผลิต ๑. บุคลากรของสหกรณ์เป้าหมาย ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจเกษตรแบบมีอาชีพ ๒. แผนการบริหารจัดการสินค้า จากแหล่งผลิต (เช่น แปลงเกษตรกร เกษตรกรสมาชิก สถาบันเกษตรกร) เข้าสู่กระบวนการรวบรวมและ/ หรือแปรรูปของสหกรณ์เป้าหมาย ๓. ช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร ของสหกรณ์เป้าหมายเพิ่มขึ้น ผลลัพธ์ สหกรณ์เป้าหมายเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจการเกษตรที่สามารถทำหน้าที่ เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการ ผลผลิตทางการเกษตรระดับชุมชน	เชิงปริมาณ จำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตร ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการ พัฒนาเพื่อยกระดับเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร จำนวน ๗๐ แห่ง เชิงคุณภาพ ร้อยละ ๘๐ ของสหกรณ์ เป้าหมาย เป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจการเกษตรที่สามารถทำ หน้าที่เป็นศูนย์กลางในการ บริหารจัดการผลผลิตทางการ เกษตรระดับชุมชน	๒.๓๖๗๔ ^{๑๕}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	กรมส่งเสริม สหกรณ์

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๒. โครงการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมด้านอาหารระดับจังหวัด	๑. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีการเตรียมพร้อมในการสนับสนุนความต้องการด้านอาหารตรงตามความต้องการของฝ่ายทหารและสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. มีความพร้อมและสามารถระดมทรัพยากรด้านอาหารสนับสนุนการปฏิบัติการทหารตั้งแต่ภาวะปกติ อย่างครบถ้วนและทันเวลา	ผลผลิต มีข้อมูลแหล่งผลิตอาหารที่มีความพร้อมให้การสนับสนุนในสถานการณ์ฉุกเฉิน ผลลัพธ์ ประเทศสามารถข้ามผ่านสถานการณ์ฉุกเฉินได้	มีข้อมูลแหล่งผลิตอาหารครบทั้ง ๗๖ จังหวัด	อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๓. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสีย	๑. เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการโลจิสติกส์สินค้าเกษตรแบบครบวงจร ๒. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับสินค้าและเพิ่มช่องทางกระจายสินค้าสู่ตลาดที่มีศักยภาพทั้งออนไลน์และออฟไลน์	ผลผลิต ๑. เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรมีศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรสามารถพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร ไม่น้อยกว่า ๘๔๐ ราย ๒. เจ้าหน้าที่และเกษตรกรได้รับความรู้ด้านการตลาดออนไลน์เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๓๐๘ ราย ๓. เกษตรกรมีแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งคุณภาพและปริมาณจำหน่ายในช่องทางตลาดสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทั้งตลาด	เชิงปริมาณ เกษตรกร จำนวน ๘๔๐ ราย ได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสีย เชิงคุณภาพ มูลค่าการจำหน่ายในตลาดเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐	๖.๐๙๗ ^{๑๔}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	กรมส่งเสริมการเกษตร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		<p>๓. เพื่อพัฒนาตลาดเกษตรกรให้เกิดอัตลักษณ์ เกิดสินค้านวัตกรรมเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตและแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่ สร้างการรับรู้ให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักอย่างแพร่หลาย</p>	<p>ออนไลน์และออฟไลน์ทั้งหมด ๗๗ จังหวัด</p> <p>๔. ตลาดเกษตรกรใน ๗๗ จังหวัดได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่หลักในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร มีความเป็นอัตลักษณ์ เกิดสินค้านวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๕. ฐานข้อมูลจากเว็บไซต์ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com และเว็บไซต์ตลาดเกษตรกร.com ได้นำมาวางแผนและบริหารจัดการตลาดเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๖. เกิดการรับรู้เรื่อง “ตลาดเกษตรกร” และ “ตลาดเกษตรกรออนไลน์” ของผู้บริโภคในวงกว้าง</p> <p>๗. เชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดและผลผลิตคุณภาพรองรับการเข้าสู่ช่องทางจำหน่ายต่างๆ</p> <p>ผลลัพธ์</p> <p>๑. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการโลจิสติกส์สินค้าเกษตรแบบครบวงจร สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ส่งผลให้มูลค่าผลผลิตสูงขึ้น ตลอดจนผลิตสินค้ามีคุณภาพ</p>				

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
			<p>ได้การรับรองมาตรฐานมากยิ่งขึ้น พัฒนาเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ</p> <p>๒. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเกิดความเข้มแข็ง มั่นคงและยั่งยืน</p> <p>๓. ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยในราคาที่สมเหตุสมผลในทุกช่องทาง</p> <p>๔. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรหลังการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยืดอายุผลผลิต ลดการเน่าเสีย ผลิตรั้วพันธุ์ได้รับการรับรองมาตรฐานอย่างน้อยจังหวัดละ ๑ ชนิด เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผลิตสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>				
กลยุทธ์ที่ ๘ วิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและ นวัตกรรมตลอดห่วงโซ่ อาหาร	โครงการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิต	เพื่อส่งเสริมงานวิจัยที่เพิ่ม ศักยภาพการผลิตและคุณค่า ทางโภชนาการของสินค้าเกษตร และอาหาร	งานวิจัยที่เพิ่มศักยภาพการผลิต และคุณค่าทางโภชนาการของ สินค้าเกษตรและอาหาร	จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยีและ นวัตกรรมที่เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดห่วงโซ่อาหารเพิ่มขึ้น	ยังไม่มี การขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ (กรม วิชาการเกษตร) กระทรวงการอุดม ศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร							
กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างมาตรฐานด้าน คุณภาพและความ ปลอดภัยอาหารให้ เป็นมาตรฐานเดียว และส่งเสริมการบังคับ ใช้	๑. โครงการพัฒนาสินค้า เกษตรและอาหาร เป้าหมายให้มีคุณภาพ และความปลอดภัย	๑. เพื่อสร้างความมั่นใจด้าน คุณภาพและความปลอดภัย อาหารของสินค้าเกษตรและ อาหารตลอดห่วงโซ่ ๒. เพื่อส่งเสริม และสนับสนุน การผลิตสินค้าเกษตรที่มีความ ปลอดภัยสำหรับผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมตาม การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ๓. เพื่อพัฒนาและยกระดับ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ให้เป็นมาตรฐานขั้น พื้นฐานในการผลิตสินค้าเกษตร และอาหาร	๑. ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของ ผู้บริโภคต่อคุณภาพและความ ปลอดภัยของอาหาร ในระดับดี ๒. ร้อยละของสินค้าเกษตรและ อาหารขั้นต้นที่ผ่านมาตรฐาน	๑.สินค้าเกษตรและอาหาร จำนวน ๔ กลุ่มเป้าหมาย ได้รับ ความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและ ความปลอดภัย ในระดับดี ๒.จำนวนฟาร์มปศุสัตว์ ประมง และพื้นที่การเกษตร ที่ผ่านการ รับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP เพิ่มขึ้น ๓.มูลค่าการค้าสินค้าและ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น ๔.จำนวนหน่วยรับรองสินค้า เกษตรตามมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น	อยู่ระหว่าง ขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	สำนักงานมาตรฐาน สินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ
	๒. โครงการสำรวจดัชนี ความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ และความปลอดภัยของ สินค้าเกษตร	๑. เพื่อสำรวจข้อมูลและ สถานการณ์ความเชื่อมั่นของ ผู้บริโภคที่มีต่ออาหารในด้าน คุณภาพและความปลอดภัย ๒. เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนใน การกำหนดนโยบาย แนวทาง ปฏิบัติ ในการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานตลอดห่วงโซ่อาหาร ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การ จัดการด้านอาหารของ ประเทศไทย	ผลผลิต ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของ ผู้บริโภคต่อคุณภาพและความ ปลอดภัยของอาหารกลุ่มตัวอย่าง ผลลัพธ์ มีข้อมูลสนับสนุนเพื่อการ ตัดสินใจหรือกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการเกี่ยวกับการ ควบคุมกำกับดูแลคุณภาพและ ความปลอดภัยอาหารให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของ ผู้บริโภคต่อคุณภาพและความ ปลอดภัยของอาหาร - ระดับดี	อยู่ระหว่าง ขอรับการ จัดสรร	พ.ศ. ๒๕๖๗- ๒๕๗๐	สำนักงาน มาตรฐานสินค้า เกษตรและอาหาร แห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๓. โครงการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารแปรรูป	๑. เพื่อสำรวจข้อมูลและสถานการณ์ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่ออาหารในด้านคุณภาพและความปลอดภัย ๒. เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการเกี่ยวกับการปฏิบัติ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตลอดห่วงโซ่อาหาร ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย	ผลผลิต ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารกลุ่มตัวอย่าง ผลลัพธ์ มีข้อมูลสนับสนุนเพื่อการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลคุณภาพและความปลอดภัยอาหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร - ระดับดี	อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร	พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๗๐	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรขั้นต้นให้มีคุณภาพสูง ปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการเพิ่มขึ้น	๑. โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารขั้นต้นสู่มาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร	๑. เพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและความปลอดภัย ๒. เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรขั้นต้นให้ได้มาตรฐาน GAP	๑. จำนวนฟาร์ม ปศุสัตว์ ประมง แปลงพืช ที่ผ่านการรับรองตามมาตรฐาน GAP ๒. มูลค่าสินค้าเกษตรที่ได้รับมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น	เชิงปริมาณ : จำนวนราย/แปลงที่ได้มาตรฐาน	๑๐,๗๒๗/๔๕ ^{๑๕}	พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
	๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน ๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อ	ผลผลิต พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า ๒,๔๘๐ แปลง ผลลัพธ์ เกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่มีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานที่เน้นการ	เชิงปริมาณ พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า ๒,๔๘๐ แปลง เชิงคุณภาพ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ร้อยละ ๖๐ มีการลดต้นทุนการผลิต และผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น	๒๐๘.๔๙ ^{๑๕}	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	กรมส่งเสริมการเกษตร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		หน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ๓. พัฒนาสมาชิกแปลงใหญ่สู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนาดย่อม (SME)	ลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต มีตลาดรองรับ ภายใต้การบริหารจัดการที่ดี สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าเกษตรและสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร				
	๓. โครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโภชนาการสูง พันธุ์ข้าวนาชลประทาน พันธุ์ข้าวหน้าน้ำฝน ให้มีผลผลิตสูง คุณภาพหุงต้มดี ทนต่อสภาพแวดล้อมวิกฤต และต้านทานโรคและแมลง ด้วยการใช้เครื่องหมายโมเลกุลช่วยในการคัดเลือก	เพื่อปรับปรุงพันธุ์ข้าวโดยใช้เครื่องหมายโมเลกุลในการคัดเลือกเพื่อพัฒนาพันธุ์ข้าวแบบสั่งตัด (Tailor-made varieties) ให้ได้ตามรูปแบบลักษณะตามความต้องการตอบโจทย์ปัญหาการผลิตและการตลาด	สายพันธุ์ข้าวนาชลประทาน สายพันธุ์ข้าวหน้าน้ำฝน สายพันธุ์ข้าวโภชนาการสูง ให้มีผลผลิตสูง คุณภาพหุงต้มดี ต้านทานโรคแมลง และทนต่อสภาพแวดล้อมวิกฤต	ได้สายพันธุ์ใหม่ที่ผ่านการทดสอบในระดับสถานี / ระดับแปลงเกษตรกรแล้ว ๓ สายพันธุ์/ปี	๑๐ ลบ./ปี (อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร)	๕ ปี	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
	๔. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชผักสมุนไพรในโรงงานผลิตพืช (Plant Factory)	เพื่อพัฒนาระบบการผลิตพืชประสิทธิภาพสูงโดยใช้เทคโนโลยีโรงงานผลิตพืช (Plant Factory) ที่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมในการเพาะปลูกทั้งแสง อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ธาตุอาหารได้ เพื่อให้ผลิตพืชแต่ละชนิดภายใต้สภาวะที่เหมาะสม มี	องค์ความรู้และข้อมูลด้านปริมาณและคุณภาพของปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและปริมาณสารสำคัญของสมุนไพร เช่น พืชผัก บัวบก ฟักทะลายโจร และกะเพรา ในระบบการผลิตพืช Plant Factory และองค์ความรู้ในการเพิ่มปริมาณสารสำคัญด้วยการใช้การกระตุ้นทางกายภาพและเคมี	ระบบการผลิตสมุนไพรใน Plant Factory เช่น พืชผัก ฟักทะลายโจร กะเพรา	๕ ลบ. /ปี (อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร)	๕ ปี	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๕. โครงการจัดทำแบบ มาตรฐานจัดการศัตรูพืช แบบผสมผสานชีวภัณฑ์ รูปแบบก้อนเชื้อและ กรรมวิธีอื่นในพืชเศรษฐกิจ หลัก	<p>ประสิทธิภาพทั้งในด้านผลผลิต และการใช้ทรัพยากร และมี ความปลอดภัย</p> <p>เพื่อจัดทำแบบแผนการจัดการ ศัตรูพืชแบบครบวงจร (Standard Operating Procedure: SOP) ในพืช เศรษฐกิจสำคัญ ๔ ชนิด ได้แก่ ทุเรียน มังคุด ถั่วฝักยาว และ มะเขือเทศ โดยใช้ชีวภัณฑ์ รูปแบบก้อนเชื้อที่ผลิตภายใน ประเทศในรูปแบบผสมผสาน กับกรรมวิธีอื่น นำไปสู่การ ปรับเปลี่ยนของเกษตรกรให้ หันมาใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับ สารธรรมชาติอื่นๆ ในรูปแบบ การจัดการศัตรูพืชแบบ ผสมผสาน (Integrate Pest Management: IPM)</p>	<p>ผลผลิต SOP จัดการศัตรูพืชครบวงจรแบบ ชีวภัณฑ์ก่อนเข้าร่วมกรรมวิธีอื่น ๔ แบบมาตรฐาน</p> <p>ผลลัพธ์</p> <p>๑. เพิ่มพื้นที่เกษตรกรปลอดภัยของ ทุเรียน มังคุด ถั่วฝักยาวและ มะเขือเทศ</p> <p>๒. ยกระดับมาตรฐานผลิตทุเรียน มังคุด ตามมาตรฐานการผลิต GAP เพื่อการส่งออกไปยัง ตลาดโลก ตลาดจีน ส่งผลให้ไทย รักษาความสามารถในการแข่งขัน ทุเรียนในตลาดโลก</p> <p>๓. สนับสนุนการส่งออกและการ บริโภคผลไม้และผักปลอดภัย</p> <p>๔. ลดภาระต้นทุนด้านสารเคมี กำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร จาก การใช้ชีวภัณฑ์เชื้อก่อนที่ผลิตใน ประเทศ</p> <p>๕. การใช้ชีวภัณฑ์ในประเทศเพิ่ม สูงขึ้น ธุรกิจชีวภัณฑ์มีโอกาสเติบโต และแย่งตลาดสารเคมีเกษตรได้ มากขึ้น</p>	<p>๑. SOP แบบมาตรฐานฉบับ แรกในการจัดการศัตรูพืชแบบ ผสมผสานชีวภัณฑ์รูปแบบก้อน เชื้อและกรรมวิธีอื่นสำหรับพืช เป้าหมายทั้ง ๔ ชนิด ได้ มาตรฐานโดยผ่านการทดสอบ ประสิทธิภาพการใช้สารชีวภัณฑ์ แบบครบวงจรในแปลงเกษตรกร</p> <p>๒. เกษตรกรเจ้าของแปลงยินดี ใช้ SOPs และชีวภัณฑ์เพื่อ จัดการแปลงต่อไปไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐</p>	๔๒.๒๓ ^{๑๔}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี แห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างความ เข้มแข็งภาคการผลิต ในระดับชุมชนและ ท้องถิ่น เพื่อป้องกัน การสูญเสียและเพิ่ม มูลค่าให้กับผลผลิต ด้วยคุณภาพระดับสูง	๑. โครงการส่งเสริมการ แปรรูปสินค้าเกษตร	๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนา กิจการวิสาหกิจชุมชนขั้นต้น ด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร ๒. เพื่อพัฒนาขีด ความสามารถในการแข่งขัน ของสินค้าเกษตรแปรรูป วิสาหกิจชุมชน ๓. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุ ภัณฑ์ หรือคุณภาพมาตรฐาน สินค้าเกษตรแปรรูป ให้กับ วิสาหกิจชุมชน ๔. เพื่อประชาสัมพันธ์และ สร้างโอกาสทางการตลาด ให้กับสินค้าเกษตรแปรรูป วิสาหกิจชุมชน แบบฟอร์มที่ ๑	ผลผลิต (Output) ๑) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาทักษะด้านการผลิต สินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๓,๐๘๐ ราย ๒) วิสาหกิจชุมชนได้รับการ สนับสนุนด้านการพัฒนาสินค้า เกษตรแปรรูป จำนวน ๓๐๘ แห่ง ผลลัพธ์ (Outcome) ๑. สินค้าเกษตรแปรรูปของ วิสาหกิจชุมชนได้รับการสินค้า เกษตรแปรรูปขั้นต้น สามารถ สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบทาง การเกษตรให้เป็นสินค้าแปรรูป เกษตร ทำให้มีรายได้เพิ่มจากการ จำหน่ายวัตถุดิบทางการเกษตร เพียงอย่างเดียว ๒. สินค้าเกษตรแปรรูปของ วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนา ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุ ภัณฑ์ หรือคุณภาพมาตรฐาน สินค้าเกษตรแปรรูปจนสามารถ แข่งขันได้ในเชิงธุรกิจ ทำให้มี รายได้เพิ่มจากการจำหน่ายสินค้า เกษตรแปรรูป	เชิงปริมาณ : ๑. วิสาหกิจชุมชนได้รับการ สนับสนุนด้านการพัฒนาสินค้า เกษตรแปรรูปขั้นต้น เพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบทาง การเกษตรให้เป็นสินค้าแปรรูป เกษตรได้ จำนวน ๓๗ แห่ง ๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการ สนับสนุนด้านการพัฒนาสินค้า เกษตรแปรรูป เพื่อพัฒนา ขีด ความสามารถในการแข่งขัน จำนวน ๒๓๑ แห่ง เชิงคุณภาพ : มีอัตราการ ขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตร แปรรูปเพื่อพัฒนาขีด ความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔	๒๗๘.๓๐	๒๕๖๖- ๒๕๗๐	กรมส่งเสริม การเกษตร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๒. โครงการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างรากฐานของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปขนาดกลางขนาดย่อมไทยสู่ตลาดโลก	<p>๑. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีอาหารและบรรจุภัณฑ์และด้านกฎหมายอาหารให้แก่ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปกลุ่มเป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสามารถส่งออกได้</p> <p>๒. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ เพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีศักยภาพและสามารถผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมายและความต้องการของประเทศคู่ค้า</p> <p>๓. เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและสามารถส่งออกได้</p>	<p>๑. ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารและสามารถส่งออกได้</p> <p>๒. ฐานข้อมูลกลุ่มผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ ที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารได้</p> <p>๓. ผลิตภัณฑ์อาหารของผู้ประกอบการเกษตรแปรรูปที่เข้าร่วมโครงการมีมูลค่าเพิ่มขึ้นและสามารถส่งออกได้</p>	<p>๑. ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปที่เข้าร่วมโครงการและได้รับการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารและสามารถส่งออกได้ มีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๒. ฐานข้อมูลกลุ่มผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีศักยภาพและสามารถผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน ๑ ฐานข้อมูล</p> <p>๓. ผลิตภัณฑ์อาหารของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปที่เข้าร่วมโครงการมีมูลค่าเพิ่มขึ้นและสามารถส่งออกได้ อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ</p>	๙ (อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร)	พ.ศ.๒๕๖๗	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๓. โครงการยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียว ด้วยเกษตรสมัยใหม่บนเส้นทางสายวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง (BCG-Naga Belt Road)	สวทช. ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย ภาคเอกชน ดำเนินการเพื่อยกระดับเกษตรกรไทยให้มีประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และสร้างรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดความมั่นคงทางอาหาร โดยมีแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตข้าวด้วยเกษตรสมัยใหม่ การแปรรูปผลผลิตเพิ่มมูลค่า การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรตอบโจทย์เกษตรกรทฤษฎีใหม่ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน และวัฒนธรรมข้าวเหนียว	กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่นำร่องมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่มาใช้และต่อยอดภาคการผลิต ได้แก่ การผลิตข้าวเพื่อการบริโภค การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อใช้เอง และ/หรือจำหน่าย การแปรรูปผลิตผลและการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่า ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกร/ชุมชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดความเสี่ยงในการสูญเสียผลผลิตจากการระบาดของโรค แมลง และภัยธรรมชาติ ลดการนำเข้า/ใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ลดปัญหาด้านสุขภาพจากการใช้สารเคมีของเกษตรกร ทำให้เพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตรเพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างรายได้ใหม่ ซึ่งในระยะยาวจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการผลิตข้าวของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป	๑. เกษตรกรในพื้นที่นำร่องปรับจาก “ผู้ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว” เป็น “ผู้ผลิต และ/หรือจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว” ๒. ชุมชนนวัตกรรมเกษตรตัวอย่างใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตข้าวและมูลค่าผลผลิต สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ในการยกระดับผลผลิตเกษตร	๑๕ ลบ./ปี (อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร)	๕ ปี	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
กลยุทธ์ที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ภาคการผลิตในระดับ อุตสาหกรรมทุกระดับ ไปสู่อุตสาหกรรม ที่ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม	๑. โครงการขยายผล โครงการ Green Industry (GI) เพื่อยกระดับ ผู้ประกอบการกลุ่ม อุตสาหกรรมอาหารและ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง	เพื่อยกระดับผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมอาหารให้เข้าสู่ โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม โดยร่วมกับกรม โรงงานอุตสาหกรรมในการ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนิน โครงการ Green Industry (GI)	ส่งเสริมผู้ประกอบการด้านอาหาร ให้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนในระยะยาว (ลดการใช้ ทรัพยากร) พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ลดการเกิดของเสีย ลดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม ช่วยสร้าง ความสามารถในการแข่งขันให้กับ ผู้ประกอบการในสภาวะเศรษฐกิจ ที่ตกต่ำ และช่วยเพิ่มโอกาสในการ ส่งออกผลิตภัณฑ์	ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อาหารที่เข้าร่วมโครงการมี ความพร้อมเพื่อขอรับรอง อุตสาหกรรมสีเขียวจากกรม โรงงานอุตสาหกรรม กระทรวง อุตสาหกรรม	ปีที่ ๑-๒ ๑๐ ลบ/ปี ปีที่ ๓-๕ ๑๕ ลบ/ปี (อยู่ระหว่าง ขอรับการ จัดสรร)	๕ ปี	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ
	๒. โครงการพัฒนาเพื่อ ยกระดับและสร้าง มูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ อาหารทางเลือกจาก โปรตีนเพื่อสุขภาพและ วิธีการบริโภคสมัยใหม่	๑. พัฒนาโปรตีนทดแทน เนื้อสัตว์จากพืชในรูปแบบ isolate ๒. พัฒนาโปรตีนทดแทน เนื้อสัตว์จากแมลงในรูปแบบ hydrolysate ๓. พัฒนาสูตรและกระบวนการ ผลิตภัณฑ์ไข่จากโปรตีนพืช ๔. เพื่อประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ด้านเอนไซม์ขั้นสูงและการปรับ เนื้อสัมผัสผ่านการไหลในตาย สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เนื้อหมักเทียมจากโปรตีนพืช ๕. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ สับ/บดหยาบจากโปรตีนพืช พร้อมรับประทานในบรรจุภัณฑ์ รีทอร์ท	ผลผลิต ๑. ต้นแบบโปรตีนทดแทนเนื้อสัตว์ จากพืช และแมลง เชิงพาณิชย์ ๑ ต้นแบบ ๒. ต้นแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปเชิง พาณิชย์ ๑ ผลิตภัณฑ์ ผลลัพธ์ ๑. ส่งเสริมให้เกิดการยกระดับ ผลิตผลและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ วัตถุดิบทางการเกษตร รวมถึงของ เหลือทิ้งในอุตสาหกรรมการผลิต เช่น การพัฒนากระบวนการสกัด และผลิตโปรตีนพืช อันจะเป็นการ สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพ ชีวิตของเกษตรกร ๒. ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่า	๑. โครงการนี้จะเริ่มต้นทางการ ผลิตโปรตีนทดแทนที่สำคัญ ของประเทศ โดยต้นแบบโปรตีน ทดแทนที่ได้ สามารถส่งต่อให้กับ ผู้สนใจในการพัฒนาเป็น ผลิตภัณฑ์อื่นๆ และยังช่วยไป ส่งเสริมการเพาะปลูกพืชหรือ แมลง ให้มีกำลังการผลิตเพิ่ม มากขึ้นตามความต้องการของ ตลาด เพิ่มอุปสงค์ของวัตถุดิบ โปรตีนพืชและกระตุ้นให้เกิด การผลิตวัตถุดิบโปรตีนพืชใน ประเทศและผลักดันให้เกิดการ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรโดยการ พัฒนา/แปรรูปเป็นวัตถุดิบ โปรตีนพืช ยกระดับการใช้ ประโยชน์ของวัตถุดิบโปรตีนพืช	๙.๘ ^{๑๕}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
			<p>ผลิตภัณฑ์อาหารทางเลือก</p> <p>๓. สร้างผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อยที่สนใจด้านผลิตภัณฑ์อาหารทางเลือกจากโปรตีนพืช</p> <p>๔. ส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้นโดยเพิ่มทางเลือกในการบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ</p> <p>๕. ช่วยเพิ่มความมั่นคงทางอาหารให้ประเทศ และส่งเสริมให้มีการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน</p>	<p>สร้างความมั่นคงด้านอาหารสำหรับผลกระทบต่อผู้บริโภค จะการสร้างความปลอดภัยให้กับผลิตภัณฑ์ทดแทนจากโปรตีนพืชและเพิ่มทางเลือกแก่ผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่ม flexitarian และกลุ่มผู้แพ้อาหารทะเล มีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ดีต่อสุขภาพ</p> <p>๒. บริษัทที่มีศักยภาพและงบประมาณในการต่อยอดองค์ความรู้ในการผลิต เพื่อการผลิตในระดับที่ใหญ่ขึ้น และบริษัทที่สนใจนำโปรตีนทดแทนที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ทดแทนเนื้อสัตว์สู่ตลาด สามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยกระดับและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ อาหารแปรรูปเพิ่มการแข่งขันในตลาดโลก เพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ทดแทนเนื้อสัตว์จากโปรตีนพืช</p>			

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	<p>๓. โครงการยกระดับพืชสมุนไพรไทย เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชัน (functional food and functional ingredient)</p>	<p>๑. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและอาหารแปรรูป ให้เข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชัน (Functional Food and Functional Ingredient) จากพืชสมุนไพร ภายใต้กระบวนการผลิตอาหารปลอดภัย (Food safety) โดยการต่อยอดงานวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์</p> <p>๒. เพื่อถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ด้านการยกระดับพืชสมุนไพรไทย ภายใต้กระบวนการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (BCG) สร้างโอกาสทางธุรกิจให้ผู้ประกอบการ วิชากิจชุมชน เกษตรกร และนักลงทุน</p> <p>๓. เพื่อสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชันจากพืชสมุนไพร ในรูปแบบของคลัสเตอร์ (Cluster Development) เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า</p>	<p>๑. มีผู้ประกอบการใหม่เข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชัน ภายใต้กระบวนการผลิตอาหารปลอดภัย (Food safety) ๒๐ กิจการ</p> <p>๒. มีบุคลากรในอุตสาหกรรมอาหารตลอดห่วงโซ่อุปทาน ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการยกระดับพืชสมุนไพรไทย ให้เข้าสู่อาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชันด้วยกระบวนการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (BCG) ๕๐ คน</p> <p>๓. มีเครือข่ายอุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชันจากพืชสมุนไพร ในรูปแบบคลัสเตอร์ ๑ เครือข่าย</p>	<p>๑. มีผลิตภัณฑ์อาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชันจากพืชสมุนไพรไทยออกสู่เชิงพาณิชย์ สร้างรายได้กลับสู่ชุมชนและภาคอุตสาหกรรม ในปีถัดไป หลังการพัฒนา อย่างน้อย ๒๐ ล้านบาท</p> <p>๒. เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมอาหารใหม่เพิ่มขึ้น อย่างน้อย ร้อยละ ๕ ในปีแรก</p>	๑๒ ^{๑๔}	ปี ๒๕๖๗-๒๕๗๐	สถาบันอาหาร

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๔. โครงการยกระดับสินค้าเกษตรเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชันและส่วนผสมอาหารฟังก์ชัน (functional food and functional ingredient)						สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) และ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
	๕. โครงการเมืองนวัตกรรมอาหาร (food innopolis) และการบูรณาการความร่วมมือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต	๑. สร้างและพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมอาหารของประเทศที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการทำธุรกิจนวัตกรรมและเอื้อให้ภาคเอกชนลงทุนทำวิจัยและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ๒. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารไทย โดยจัดให้มีแพลตฟอร์มบริการ (service platform) และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถผลิตสินค้ามูลค่าเพิ่มสูง โดยการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเข้มข้น	ผลผลิต ๑. บุคลากรในอุตสาหกรรมอาหาร ได้รับการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างทักษะด้านนวัตกรรมอาหาร ๓๐๐ ราย ๒. ผู้ประกอบการมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการที่เป็นนวัตกรรม หรือมีการรับถ่ายทอดเทคโนโลยี ๑๐ โครงการ ผลลัพธ์ ๑. เกิดระบบนิเวศนวัตกรรมอาหารที่ครบวงจรที่เอื้อในการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร และเป็นการเร่งพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งศูนย์กลางด้านนวัตกรรมอาหารของโลก ๒. กระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชนเป็นแหล่งรายได้ใหม่ให้กับประเทศ (new growth engine) และ	ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารที่เข้าร่วมโครงการ/ใช้บริการต่างๆ ของเมืองนวัตกรรมอาหาร (ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕) สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์โดยมียอดขายหรือกำไรเพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ ๗	๖๔.๔ ^{๑๕}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		<p>๓. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และเสริมสร้างทักษะที่จำเป็น (upskill และ reskill) ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมอาหารมูลค่าเพิ่มสูง (high value added) และการดำเนินธุรกิจในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ เทคโนโลยีและดิจิทัลอย่างยั่งยืน</p> <p>๔. บูรณาการความร่วมมือและเชื่อมโยงหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานต่างประเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างบริษัท มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยและพัฒนาในการทำวิจัยพัฒนาและผลิตสินค้านวัตกรรมอาหารที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผูบริโภค</p> <p>๕. ดึงดูดบริษัทอาหารชั้นนำของโลกทั้งบริษัทไทยและบริษัทต่างประเทศมาลงทุนด้านนวัตกรรมอาหารในประเทศไทย</p>	<p>ดึงดูดบริษัทอาหารชั้นนำของโลกมาลงทุนด้านนวัตกรรมอาหารในประเทศไทย</p> <p>๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้แรงงานเข้มข้น มีมูลค่าเพิ่มต่ำไปสู่การใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างเข้มข้น</p> <p>๔. ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น สามารถปรับปรุงพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพหรือมีผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูงออกสู่ตลาด</p>				

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		และเชื่อมโยงผู้ประกอบการ อาหารของไทย โดยเฉพาะ SMEs และบริษัทจัดตั้งใหม่ (Startup) กับห่วงโซ่อุปทาน อาหารของโลก					
	๖. โครงการพัฒนา แพลตฟอร์มการยกระดับ ขีดความสามารถด้านการ วิเคราะห์ทดสอบด้าน กลิ่นรสและเครื่องหอม ด้วยเครื่องมือวิทยาศาสตร์	๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับงานวิจัยศาสตร์แห่ง รสชาติและกระบวนการทาง เซนโซมิกส์ ๒. สร้างและเผยแพร่ความรู้ ด้านศาสตร์แห่งรสชาติและ กระบวนการทางเซนโซมิกส์ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อ ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรม อาหารของไทย ๓. ขยายเครือข่ายสนับสนุน การเรียนรู้และให้บริการ วิเคราะห์ทดสอบด้านกลิ่นรส ของหน่วยงานเครือข่ายเมือง นวัตกรรมอาหารในแต่ละ ภูมิภาคเพื่อให้บริการแก่ ผู้ประกอบการอาหารทั่วประเทศ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ๔. เพิ่มจำนวน และพัฒนาขีด ความสามารถของบุคลากรทั้ง หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการ	ผลผลิต ต้นแบบผลิตภัณฑ์/กระบวนการผลิต/ กระบวนการแก้ไขปัญหาระดับเชิง พาณิชย์ จำนวน ๒ ต้นแบบ ผลลัพธ์ ๑. เกิดโครงการวิจัยในรูปแบบ อุดหนุนวิจัย ร่วม หรือ รับจ้างวิจัย กับภาคเอกชนเพื่อพัฒนาขีด ความสามารถในการใช้ศาสตร์แห่ง รสชาติตามกระบวนการทางเซนโซ มิกส์ ๒. มีผู้ประกอบการเข้าร่วม โครงการวิจัยในรูปแบบอุดหนุน วิจัย ร่วม หรือ รับจ้างวิจัย เพื่อ พัฒนาขีดความสามารถในการใช้ ศาสตร์แห่งรสชาติตามกระบวนการ ทางเซนโซมิกส์ ๓. สร้างนักวิจัยและประสบการณ์ การทำงาน ด้าน sensomics จาก ภาครัฐและเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ๔. สร้างบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ	๑. เกิดเครือข่ายห้องปฏิบัติการ วิจัยด้านกลิ่นรสในประเทศที่มี เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการ วิเคราะห์ทดสอบด้านกลิ่นรส ๒. บุคลากรทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ให้มีความเชี่ยวชาญ ในการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ขั้นสูงวิเคราะห์กลิ่นรส และ เครื่องหอม และสามารถนำ ความรู้ความเชี่ยวชาญที่ได้ไป ใช้ในการดำเนินงานจริง ๓. ผู้ประกอบการภาคเอกชนมี การใช้ประโยชน์กลิ่นรส และ เครื่องหอมในการพัฒนาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ มากขึ้น	๔๒ ^{๑๔}	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		<p>วิเคราะห์กลิ่นรส และเครื่องหอม ด้วยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ขั้นสูง เพื่อให้มีความชำนาญ ด้านการใช้เครื่องมือ การวิเคราะห์ และการแปลผล พร้อมให้บริการ และทำงานร่วมกับผู้ประกอบการ ในภาคเอกชน</p> <p>๕. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ เกิดการใช้ประโยชน์กลิ่นรส และเครื่องหอมในอุตสาหกรรม ต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรม อาหารของประเทศ เพื่อการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ การควบคุม คุณภาพและการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นในอุตสาหกรรม อัน ส่งผลให้เกิดการเพิ่มมูลค่าให้กับ ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเองใน ประเทศ</p> <p>๖. เสริมสร้างความเข้มแข็ง ของเครือข่ายการวิจัยและ นวัตกรรมด้านกลิ่น และกลิ่นรส ของนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญทั้งใน ภาครัฐ ภาคมหาวิทยาลัย และ ภาคเอกชน ในการขับเคลื่อน อุตสาหกรรมกลิ่นรส และ เครื่องหอมในประเทศไทย โดย Flavor Academy เมือง นวัตกรรมอาหาร</p>	<p>ด้านประสาทสัมผัสเชิงโมเลกุล (molecular sensory science) หรือ sensomics และประสบการณ์ การทำงานร่วมกับภาคเอกชน</p>				

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		<p>๗. วิจัยด้านกลิ่นรส เพื่อตอบ โจทย์ปัญหาของอุตสาหกรรม อาหาร ให้กับภาคเอกชนที่สนใจ</p> <p>๘. สร้างฐานข้อมูลของสารให้ กลิ่นและรสชาติของสินค้า อาหารที่สำคัญของไทย</p> <p>๙. พัฒนาฐานข้อมูลเค้าโครง ร่างสารให้กลิ่นรส (flavor profile) ที่เป็นอัตลักษณ์ของ อาหารถิ่น</p>					
กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมการค้าและ การตลาดผลิตภัณฑ์ มาตรฐาน ทั้งที่มาจาก การผลิตในระดับ ชุมชนและอุตสาหกรรม	๑. โครงการส่งเสริมและ สนับสนุนการนำมาตราฐาน สินค้าเกษตร (มกษ.) ไปใช้ ปฏิบัติสำหรับตลาดกลาง การค้า	<p>๑. เพื่อพัฒนาข้อกำหนดของ มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติที่ดีสำหรับ ตลาดกลางสินค้าเกษตร</p> <p>๒. เพื่อเตรียมความพร้อมระบบ การตรวจสอบรับรองตาม มาตรฐานสำหรับตลาดกลาง ค้าส่งสินค้าเกษตร</p> <p>๓. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา ระบบการรับรองผลิตภัณฑ์ใน รูปแบบใหม่ (Supplier audit) สำหรับตลาดกลางค้าส่งสินค้า เกษตร</p> <p>๔. เพื่อสร้างสื่อ/คู่มือการเรียนรู้ การส่งเสริมการนำมาตราฐาน สินค้าเกษตร (มกษ.) ไปใช้ใน ตลาดกลาง</p>	<p>๑. มีมาตรฐานสินค้าเกษตรด้าน การจัดการคุณภาพและความ ปลอดภัยสำหรับตลาดกลาง</p> <p>๒. มีการนำมาตราฐานสินค้าเกษตร ไปใช้ในตลาดกลาง</p>	<p>๑. จำนวนร่างมาตรฐานสินค้า เกษตร เรื่อง การปฏิบัติที่ดี สำหรับตลาดกลางสินค้าเกษตร และแนวปฏิบัติตามมาตรฐาน</p> <p>๒. ตลาดกลางค้าส่งสินค้าเกษตร ได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริม การนำมาตราฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ไปใช้ อย่างน้อย ๕ แห่ง</p> <p>๓. บุคลากรด้านระบบการ ตรวจสอบรับรองตามมาตรฐาน ที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมด้าน การตรวจสอบและรับรอง อย่างน้อย ๑๐๐ ราย</p> <p>๔. แนวทางการพัฒนาระบบ การรับรองผลิตภัณฑ์ในรูปแบบ ใหม่ (supplier audit) สำหรับ ตลาดกลางค้าส่งสินค้าเกษตร ๑ เรื่อง</p>	๒.๕๖ ^{๑๕}	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	สำนักงานมาตรฐาน สินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๒. โครงการรณรงค์เพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรและอาหาร	๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริโภคให้มีความตระหนักถึงความสำคัญในการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยอาหารตลอดห่วงโซ่สำหรับการบริโภคและสิ่งแวดล้อม ๒. เพื่อประชาสัมพันธ์มาตรฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ๓. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจในการเลือกซื้อสินค้าเกษตรปลอดภัยภายใต้ตราสัญลักษณ์ Q	กิจกรรมสนับสนุนให้ผู้บริโภคมีความตระหนักเรื่องความปลอดภัยอาหาร ในวันความปลอดภัยอาหารโลก (World Food Safety Day)	๑. จำนวนกิจกรรมการสัมมนาทางวิชาการและการสร้างความรับรู้ด้านความปลอดภัยอาหาร ๒. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม World Food Safety Day ๓. จำนวนผู้เยี่ยมชมในหน้ากิจกรรมเว็บไซต์ มกอช. ในหัวข้อ World Food Safety Day ๔. กิจกรรมการแสดงผลและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์เพิ่มขึ้น	๒.๕ ^{๑๔}	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กลยุทธ์ที่ ๖ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารของประเทศ	๑. โครงการบูรณาการสร้างความเข้มแข็งระบบตรวจสอบรับรองและการเฝ้าระวังด้านความปลอดภัยของอาหารของประเทศไทย และพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพ	เพื่อพัฒนาระบบตรวจสอบรับรองและการเฝ้าระวังด้านความปลอดภัยของอาหารของประเทศไทย และพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพ	มีระบบฐานข้อมูลตรวจติดตามเฝ้าระวังด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารที่เชื่อมโยงเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	ระบบฐานข้อมูลตรวจติดตามเฝ้าระวังด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารที่เชื่อมโยงเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร	๕ ปี	สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
	๒. โครงการพัฒนาระบบการจัดการสุขาภิบาลอาหารของประเทศ	๑. เพื่อพัฒนาและยกระดับสถานประกอบการ ประเภทสถานที่จำหน่ายอาหารให้มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานด้านการสุขาภิบาลอาหาร	๑. มาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหารของสถานประกอบการกิจการ ๒. Platform ประเมินสถานประกอบการกิจการด้านอาหารตามมาตรการ/มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด	ร้อยละของสถานประกอบการด้านอาหารที่ปฏิบัติได้ตามมาตรการใน digital platform	อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	กรมอนามัย (สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ)

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
		๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบกิจการอาหาร ผู้สัมผัสอาหาร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร ๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัย					
	๓. โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการอ้างอิงและห้องปฏิบัติการเครือข่ายด้านอาหาร เพื่อความมั่นคงด้านสุขภาพ	เพื่อพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการอ้างอิงและห้องปฏิบัติการเครือข่ายครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย ให้สามารถตรวจวิเคราะห์อาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ	ห้องปฏิบัติการอ้างอิงและห้องปฏิบัติการเครือข่ายมีศักยภาพและสามารถตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวนห้องปฏิบัติการอ้างอิงและห้องปฏิบัติการเครือข่ายที่มีศักยภาพและสามารถตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
	๔. โครงการศึกษาคุณภาพความปลอดภัย ประเมินความเสี่ยงอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ	เพื่อสร้างฐานข้อมูลด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารที่มีคุณภาพถูกต้องอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และเป็นระบบ และแนวโน้มความเสี่ยงภัยสุขภาพของคนไทยที่ได้รับจากการบริโภค เพื่อหาแนวทางการป้องกันลดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน ตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านอาหารที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ	มีฐานข้อมูลด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร	ฐานข้อมูลด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร	อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๕. โครงการศึกษาและพัฒนาระบบนิเวศของระบบตรวจสอบย้อนกลับบนบล็อกเชนเพื่อสินค้าเกษตรไทย (Blockchain-based Traceability Ecosystem for Thai Agricultural Products)	เพื่อพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับบนบล็อกเชนตามมาตรฐานที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ	ผลผลิต แบบจำลองระบบตรวจสอบย้อนกลับบนบล็อกเชน ๑ ระบบ ผลลัพธ์ ระบบตรวจสอบย้อนกลับบนบล็อกเชนได้มาตรฐานที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ	เกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในห่วงโซ่อุปทานอาหารสามารถใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าอาหารของตนได้	๑๓.๑ ^๕	พ.ศ. ๒๕๖๖	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านอาหารศึกษา							
กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมพฤติกรรมกรบริโภคที่เหมาะสมและจัดการสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมกรบริโภคเพื่อสุขภาพ	๑. โครงการส่งเสริมศักยภาพประชาชนในการบริโภคตามข้อเสนอแนะการบริโภคเพื่อสุขภาพที่ดี (Food-Based Dietary Guidelines, FBDGs)	เพื่อส่งเสริมศักยภาพประชาชนในการบริโภคตามข้อเสนอแนะการบริโภคเพื่อสุขภาพที่ดี (Food-Based Dietary Guidelines, FBDGs)	ประชาชนสามารถบริโภคตามข้อเสนอแนะการบริโภคเพื่อสุขภาพที่ดี	ร้อยละของประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการบริโภคที่เหมาะสมตามแนวปฏิบัติเพื่อการบริโภคอาหาร	๔	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	กรมอนามัย
	๒. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการใช้สัญลักษณ์โภชนาการอย่างง่าย และสัญลักษณ์โภชนาการ “ทางเลือกสุขภาพ”	๑. เพื่อพัฒนาหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการแสดงสัญลักษณ์โภชนาการ “ทางเลือกสุขภาพ” ของกลุ่มอาหารที่ขยายขอบข่ายให้ครอบคลุมขึ้น และสอดคล้องกับเกณฑ์ระดับนานาชาติ ๒. เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์โภชนาการ “ทางเลือกสุขภาพ” ให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคในการเลือกซื้ออาหารที่เหมาะสมกับภาวะโภชนาการและสุขภาพ	มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” ในแต่ละกลุ่มอาหารเพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ประชาชนสามารถเลือกซื้อและบริโภคอาหารที่หลากหลายและเหมาะสมกับภาวะโภชนาการและสุขภาพเพิ่มขึ้น	๑. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” ๒. ร้อยละของประชาชนที่เคยเห็นและใช้สัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” ในการตัดสินใจเลือกซื้อและบริโภคอาหาร	๓.๕ (อยู่ระหว่างขอรับการจัดสรร)	พ.ศ.๒๕๖๗	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๓. โครงการขับเคลื่อน มาตรการจัดการ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การลดการบริโภคอาหาร ที่มีไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูง	เพื่อจัดทำมาตรการจัดการ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลด การบริโภคอาหารที่มีไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูง	มีมาตรการจัดการสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการลดการบริโภคอาหารที่ มีไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูง	ร้อยละของการจัดการ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลด การบริโภคอาหารที่มีไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูง	๔.๒๕	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	กรมอนามัย
กลยุทธ์ที่ ๒ เสริมสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ดำเนินงานและการ วิจัยสหสาขา	๑. โครงการขับเคลื่อน เครือข่าย (ชุมชน/ท้องถิ่น/ ภาครัฐ/วิชาการ/เอกชน) ปรับพฤติกรรมกรรมการบริโภค อาหาร เพิ่มการบริโภค ผักผลไม้ ลดโรค NCDs ในระดับจังหวัด/ท้องถิ่น/ ชุมชน แบบครบวงจร	เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อน เครือข่ายแต่ละภาค/ระดับเพื่อ ปรับพฤติกรรมกรรมการบริโภค อาหารเพิ่มการบริโภคผักผลไม้ ลดโรค NCDs	ผลผลิต มีภาคีเครือข่ายที่เข้ามามี ส่วนร่วมในการปรับพฤติกรรมกรรมการ บริโภคอาหาร เพิ่มการบริโภคผัก ผลไม้ ลดโรค NCDs ของประชาชน ผลลัพธ์ ภาคีเครือข่ายสามารถ ขับเคลื่อนงานปรับพฤติกรรมกรรมการ บริโภคอาหาร เพิ่มการบริโภคผัก ผลไม้	จำนวนภาคีเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น จากปีฐาน (พ.ศ.๒๕๖๖) ในการ เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อปรับ พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร เพิ่มการบริโภคผักผลไม้ ลดโรค NCDs ของประชาชน	๘	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	กรมอนามัย
	๒. โครงการส่งเสริมการ วิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาด้าน โภชนาการ (การวิจัยเชิง นโยบาย การวิจัยความ คุ้มค่าของมาตรการ การ วิจัยประเมินผล)	เพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา งานวิจัยให้ได้ข้อมูล/หลักฐาน เชิงประจักษ์ ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพที่นำไปใช้แก้ไข ปัญหาและวางแผนนโยบายด้าน โภชนาการระดับประเทศไทย	ผลผลิต มีงานวิจัยที่สนับสนุนความ เชื่อมโยง อาหาร-โภชนาการ- สุขภาพ ผลลัพธ์ งานวิจัยถูกนำไปใช้ ประโยชน์/ต่อยอดในการแก้ปัญหา ด้านโภชนาการของประเทศ	จำนวนงานวิจัยที่สนับสนุน ความเชื่อมโยง อาหาร-โภชนาการ- สุขภาพ เพิ่มขึ้นจากปีฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖)	๕	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	กรมอนามัย
	๓. โครงการศึกษาข้อมูล การบริโภคอาหารของ ประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	เพื่อสำรวจและจัดทำข้อมูลการ บริโภคอาหารของคนไทย	ผลผลิต ได้ข้อมูลการบริโภคอาหาร คนไทยที่เป็นปัจจุบัน ผลลัพธ์ ได้ข้อมูลการบริโภคที่ สามารถนำมาใช้ในการประเมิน ความเสี่ยง จะช่วยให้ผลการประเมิน ความเสี่ยง และการวิเคราะห์ภาวะ โภชนาการและสุขภาพของประชากร ในประเทศ สะท้อนสถานการณ์ที่ แท้จริง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายที่เหมาะสม	รายงานข้อมูลการบริโภคอาหาร ของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	๓๖	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	สำนักงานมาตรฐาน สินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
กลยุทธ์ที่ ๓ สนับสนุนการพัฒนา จัดการองค์ความรู้ และสร้างกระบวนการ เรียนรู้ด้านอาหาร ศึกษาอย่างต่อเนื่อง	๑. โครงการส่งเสริม สมรรถนะด้านโภชนาการ แก่ผู้ปฏิบัติงานด้าน อาหารและโภชนาการใน ชุมชน	เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้าง เสริมศักยภาพของท้องถิ่นใน การจัดการด้านอาหารและ โภชนาการเพื่อส่งเสริม โภชนาการของชุมชน	ผลผลิต: ๑. รายงานการศึกษาสมรรถนะ ความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานด้าน โภชนาการชุมชน ๒. รายงานผลการพัฒนาแกนนำที่ อาสาทำงานด้านอาหารและ โภชนาการ ๓. รายงานผลการพัฒนา เด็กเล็ก และเด็กปฐมวัยในพื้นที่ต้นแบบมี พฤติกรรมบริโภคผักและผลไม้ ที่เพียงพอ ๔. คู่มือการดำเนินงานของท้องถิ่น ในการบริหารจัดการอาหารและ โภชนาการในพื้นที่ต้นแบบ ๕. เกิดเครือข่ายที่มีศักยภาพ บริหารจัดการอาหารโภชนาการ ชุมชนในพื้นที่ต้นแบบ ๔ เครือข่าย ผลลัพธ์: เด็กเล็กและเด็กประถมมีภาวะ โภชนาการดีขึ้น ผู้บริหาร เจาหน าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐด้านสุขภาพและด้าน การศึกษา ภาคประชาชนได้ร่วม ขับเคลื่อนขยายผลการดำเนินงาน ด้านอาหารโภชนาการในชุมชน	๑. รายงานผลการวิเคราะห์ สมรรถนะความพร้อมของผู้ ปฏิบัติงานด้านส่งเสริม โภชนาการของชุมชน ๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการ พัฒนาศักยภาพขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการ จัดการด้านอาหารและ โภชนาการชุมชน และ สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้าน อาหารและโภชนาการชุมชน	๑๕	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	สมาคม โภชนาการแห่ง ประเทศไทย

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	๒. โครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ	เพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ	ผลผลิต มีรูปแบบการส่งเสริมความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ ผลลัพธ์ ประชาชนมีทักษะในการรับข้อมูลข่าวสารด้านอาหารและโภชนาการ วิเคราะห์เนื้อหาสาระและเลือกนำข้อมูลไปใช้ได้เหมาะสม	จำนวนรูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มวัย	๗.๖๕	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	กรมอนามัย
กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมให้ผู้ผลิตอาหารและผู้ประกอบอาหารมีความรู้และทักษะด้านอาหารอย่างเหมาะสม	โครงการพัฒนาระดับคุณภาพสถานประกอบกิจการด้านอาหารสู่วิถีชีวิตใหม่	เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถานประกอบกิจการด้านอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ผ่านแพลตฟอร์มที่ง่ายต่อผู้ประกอบกิจการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ผลผลิต มีแพลตฟอร์มสนับสนุนการยกระดับคุณภาพสถานประกอบกิจการด้านอาหาร ผลลัพธ์ ประชาชนไทยได้บริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ ปริมาณเพียงพอ เหมาะสมตามวัย	ร้อยละของประชาชนไทยที่เข้าถึงอาหารที่สะอาด ปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ ปริมาณเพียงพอ เหมาะสมตามวัย	๔.๖	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	กรมอนามัย (สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ)
กลยุทธ์ที่ ๕ บูรณาการระบบข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย	โครงการบูรณาการระบบข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการ	เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านอาหารของประเทศในทุกมิติโดยเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้หน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและทันการณ์	ผลผลิต มีการเชื่อมโยงข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการของประเทศไทยที่จำเป็นต่อการส่งเสริมโภชนาการของคนไทย ผลลัพธ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีระบบข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการของประเทศไทยที่นำไปใช้วางแผนการดำเนินงานด้านอาหารและโภชนาการได้	๔.๕	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	กรมอนามัย

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตและผลลัพธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการ							
กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงและเสริม ความเข้มแข็ง โครงสร้างองค์กรใน ห่วงโซ่อาหาร	โครงการศึกษาการจัดตั้ง องค์กรถาวรเพื่อขับเคลื่อน การจัดการระบบอาหาร ของประเทศ	เพื่อศึกษาโครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบ อัตรากำลัง งบประมาณ ในการจัดตั้ง องค์กรถาวรเพื่อการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การจัดการด้าน อาหารของประเทศไทย	มีองค์กรถาวรในการดำเนินงาน และกำกับดูแล ทั้งกลไกระดับ นโยบาย ระดับปฏิบัติการ และการ ติดตามผลการประเมินการ ดำเนินงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การจัดการด้านอาหารของประเทศ ไทยที่เป็นระบบ มีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	รูปแบบขององค์กรถาวรในการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการ ด้านอาหารของประเทศไทย	ขอรับการ จัดสรรในปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗- ๒๕๖๘	๒ ปี	ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการ อาหารแห่งชาติ (สำนักงาน คณะกรรมการ อาหารและยา และ สำนักงานมาตรฐาน สินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ)
กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาฐานข้อมูลและ การจัดการ	โครงการพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลแจ้งเตือนภัย สินค้าเกษตรและอาหารที่ เชื่อมโยงเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องและเครือข่าย ระหว่างประเทศ - The International Food Safety Authorities Network (INFOSAN) (เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ ที่ ๒ ด้านคุณภาพและ ความปลอดภัยอาหาร กลยุทธ์ที่ ๖)	เพื่อพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัย สินค้าเกษตรและอาหารของ ประเทศไทย ให้สามารถ เชื่อมโยงกับเครือข่ายข้อมูล ด้านคุณภาพและความปลอดภัย ของสินค้าเกษตรและอาหาร ทั้งในประเทศและระหว่าง ประเทศ	๑. มีระบบฐานข้อมูลแจ้งเตือนภัย สินค้าเกษตรและอาหารของ ประเทศไทย ๒. หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง สามารถจัดการและแก้ไขปัญหา ด้านคุณภาพและความปลอดภัย ของสินค้าเกษตรและอาหารได้ อย่างทันที่ ๓. ผู้บริโภคได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ คุณภาพและความปลอดภัยของ สินค้าเกษตรและอาหารในภาวะ ฉุกเฉินได้ทันต่อสถานการณ์ ๔. ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครอง ด้านความปลอดภัยของสินค้าเกษตร และอาหาร	ระบบฐานข้อมูลแจ้งเตือนภัย สินค้าเกษตรและอาหารที่ เชื่อมโยงเครือข่ายด้านคุณภาพ และความปลอดภัยอาหาร	อยู่ระหว่าง ขอรับการ จัดสรร	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐	สำนักส่งเสริมและ สนับสนุนอาหาร ปลอดภัย